

Voorlopige Jaarstukken 2018

In de Veiligheidsregio Hollands Midden werken gemeenten, GHOR, brandweer, politie en andere partners samen aan de rampenbestrijding en crisisbeheersing in Hollands Midden.

Jaarstukken 2018

Datum: April 2019

In de Veiligheidsregio Hollands Midden werken gemeenten, GHOR, brandweer, politie en andere partners samen aan de rampenbestrijding en crisisbeheersing in Hollands Midden.

Inhoudsopgave

Jaarverslag 2018	2
Aanbieding jaarstukken 2018	3
Inleiding	6
 1 Organisatie en Beleidsontwikkelingen	7
Programmaverantwoording	10
 2 Programma Brandweer Hollands Midden	11
 3 Programma Gemeenschappelijke Meldkamer (GMK)	23
 4 Programma Veiligheidsbureau	28
 5 Programma Oranje Kolom	31
 6 Overzicht Overhead	34
 7 Paragrafen	35
7.1 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing (artikel 11 BBV)	35
7.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen (artikel 12 BBV)	39
7.3 Paragraaf financiering (artikel 13 BBV)	43
7.4 Paragraaf bedrijfsvoering (artikel 14 BBV)	49
7.5 Paragraaf verbonden partijen (artikel 15 BBV)	59
 Jaarrekening 2018	60
Balans per 31 december 2018	61
Overzicht van baten en lasten over 2018	63
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	65
Toelichting op de balans per 31 december 2018	67
Bijlage 1: Taakveldenoverzicht	87
Bijlage 2: Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (SiSa-bijlage)	88
Voorstel resultaatbestemming 2018	90
Controleverklaring 2018	91
Vaststellingsbesluit Jaarstukken 2018	92

Jaarverslag 2018

Aanbieding jaarstukken 2018

Hierbij bieden wij u de voorlopige Jaarstukken 2018 aan van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM). De bevindingen van de eindcontrole van de accountant (uitgevoerd in de periode van 4 maart tot en met 14 maart 2019) zijn nog niet bekend. Mocht dit leiden tot aanpassing van het jaarrekening resultaat c.q. de beleidsverantwoording, dan zal dit in de vergadering van het Dagelijks Bestuur van 18 april 2019 worden gemeld. Na de vergadering van het Dagelijks Bestuur van 18 april 2019 zullen de voorlopige Jaarstukken 2018 VRHM aan de raden van de deelnemende gemeenten ter informatie worden toegezonden. De wet gemeenschappelijke regelingen verplicht de VRHM om de stukken vóór 15 april aan de raden toe te zenden. Dit is op dat moment mogelijk met het definitieve concept voorlopige jaarstukken 2018. De zienswijzeprocedure die geldt voor de programmabegroting is niet van toepassing op de jaarstukken.

De voorlopige Jaarstukken 2018 VRHM worden geagendeerd voor de vergadering van het Dagelijks Bestuur van 21 maart 2019. De Jaarstukken 2018 VRHM worden geagendeerd voor de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur van 27 juni 2019.

Het aanbieden van het jaarverslag en de jaarrekening over 2018 biedt een goede gelegenheid om de belangrijkste resultaten te benoemen.

Wat hebben we bereikt in 2018

Het herziene organisatieplan 'Samen Verder' is vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 7 december 2017. Met het nieuwe organisatieplan dienen drie doelen gerealiseerd te worden: verbinding in samenwerking, 'blos op de wangen' van de Veiligheidsregio en een compacte en meebewegende organisatie. Na vaststelling van het organisatieplan is gestart met de werving, selectie en plaatsing van de leidinggevenden. Om de leidinggevenden beter in staat te stellen om sturing te geven aan de gewenste organisatiedoelen is een ontwikkelprogramma voor leidinggevenden gestart. De nieuwe organisatie is gestart op 3 september 2018 met een gezamenlijke bijeenkomst in Fort Wierickerschans te Bodegraven.

2018 was het jaar waarin daarnaast wederom een groot aantal ontwikkelingen in gang werd gezet of werd afgerond.

Bestuurlijk is het eindresultaat van het project 'Gezamenlijk realiseren toekomstbestendige bluswatervoorziening' vastgesteld. De projectorganisatie bestond uit vertegenwoordigers vanuit de gemeenten, Dunea, Oasen, de Brandweer en de Veiligheidsregio Hollands Midden. De projectorganisatie heeft de vraag beantwoord hoe in de Veiligheidsregio Hollands Midden het maatschappelijk meest optimale bluswatervoorzieningsconcept eruit zou kunnen zien en hoe deze geïmplementeerd kan worden.

In 2018 is intensief gewerkt aan het nieuwe risicoprofiel. Het risicoprofiel geeft inzicht in de risico's die in de regio Hollands Midden kunnen plaatsvinden. Op basis van dit inzicht kan het Bestuur van de Veiligheidsregio strategisch beleid voeren om de aanwezige risico's in de toekomst te voorkomen en te beperken en om de crisisorganisatie op specifieke risico's voor te bereiden. In tegenstelling tot voorgaande risicoprofielen is ditmaal ook aandacht geweest voor de risicobeleving onder bewoners en in hoeverre deze overeenkomt met de impact- en waarschijnlijkheidsanalyse. Daarnaast zijn niet alleen de risico's geïnventariseerd en geanalyseerd, maar is ook aandacht besteed aan de al genomen risico- en crisisbeheersingsmaatregelen. Het Regionaal Risicoprofiel wordt definitief vastgesteld door het Bestuur na consultatie van gemeenteraden en andere partners. Definitieve vaststelling van het Regionaal Risicoprofiel vindt 28 november 2019 plaats door het Algemeen Bestuur.

Het Bestuur heeft het beleid informatiebeveiliging van de VRHM vastgesteld. Daarbij is het Bestuur ook geïnformeerd over de projectmatige aanpak van de implementatie waarin het beleid tactisch en operationeel wordt vormgegeven, en over het ambitieniveau.

Ook in 2018 werd Brandweer Hollands Midden geconfronteerd met veel huisvestingsprojecten op het gebied van nieuw- en verbouw van brandweerkazernes (Leiden Noord, Bodegraven, Stolwijk, Leimuiden, Schoonhoven, Valkenburg, Driebruggen, Zwammerdam). Dit legt een groot beslag op de facilitaire organisatie.

Het Bestuur is geïnformeerd dat de voorzitter van de stuurgroep Veiligheidshuis en de Veiligheidsregio heeft verzocht om te komen tot een opdracht voor de ontwikkeling van een Zorg- en Veiligheidshuis Hollands Midden. De aanleiding hiervoor is de behoefte aan effectieve zorgverlening aan een groep inwoners in Hollands Midden met ernstige problemen op meerdere leefdomeinen, die zowel het zorg- als het veiligheidsdomein raken.

Het aandeel in de frictiekosten van de oude GMK Hollands Midden (Roosevelstraat) door VenJ en Politie is in 2018 ontvangen. Verwacht wordt dat begin 2019 ook met de RDOG/RAV Hollands Midden tot een vergoeding kan worden gekomen.

Mevrouw drs. D.P.M. (Dian) Aarts-Laenen is met ingang van 1 mei 2018 benoemd in de functie van Coördinerend functionaris VRHM. De convenanten tussen VRHM en ziekenhuizen in de regio Hollands Midden en tussen VRHM en Defensie zijn geactualiseerd. De themabijeenkomsten van het Bestuur in 2018 stonden in het teken van Terrorismegevolgbestrijding (TGB), specifiek de 'bestuurlijke sleutelbesluiten bij Terrorismegevolgbestrijding' zoals ontwikkeld in de Veiligheidsregio Haaglanden.

De paraatheid van de dienstverlening naar onze inwoners werd onverminderd gegarandeerd. Dit gebeurde door de directe inzet en de hulpverlening aan de inwoners door de organisatieonderdelen brandweer, gemeenschappelijke meldkamer en GHOR. Het Bureau Gemeentelijke Crisisbeheersing (BGC) ondersteunde de gemeenten in hun taken, terwijl het Veiligheidsbureau de voorbereiding en coördinatie van de bestuurlijke vergaderingen verzorgde.

Jaarrekeningresultaat 2018

De bestuurlijke afspraken over de routekaart Cebeon en de Cebeon-norm zijn gemaakt tot en met 2018.

In de begroting 2018 (AB 29 juni 2017) is het financieel kader bestuurlijk vastgesteld voor 2018. Het jaarrekeningresultaat blijft in 2018 niet binnen dit financieel kader. Ook de VRHM heeft te maken met het effect van de substantiële verhoging van de pensioenpremie ABP. De toegekende indexatie is ook in 2018 is zwaar onvoldoende om dit effect, inclusief de gevolgen van de Cao, op te kunnen vangen. Daarnaast blijven de opbrengsten van het bezuinigingsprogramma MAM achter als gevolg van beperkt natuurlijk verloop in de vrijwilligerskorpsen waar materieelreductie heeft plaatsgevonden.

Het resultaat is desondanks € 300.379 positief. Dit grote voordelige resultaat wordt volledig veroorzaakt door de eenmalige bijdrage van het ministerie van J en V in het kader van hun aandeel in de frictiekosten van de oude GMK Hollands Midden (Rooseveltstraat te Leiden). In overeenstemming met de SISA-richtlijnen dient € 500.000,- van deze bijdrage via het resultaat te lopen. Voorgesteld wordt om deze bijdrage van € 500.000,- in 2019 te storten in de nieuw te vormen bestemmingsreserve "Compensatie Boekwaardeverlies GMK HM" en om deze vervolgens in 2019 volledig te onttrekken om de boekwaarde van de oude GMK Hollands Midden daarmee te kunnen verminderen. Het overige nadelige saldo dat hierdoor ontstaat is in 2018 grotendeels 'opgevangen' als gevolg van vacatureruimte en onderuitputting van de kapitaallasten. Hierbij dient opgemerkt te worden dat voor €

99.177 aan extra opleidingskosten voor manschap A is uitgegeven. Hiervoor heeft het Bestuur toestemming gegeven om de wachtlijsten weg te werken, zonder dat sprake is geweest van een incidentele verhoging van de gemeentelijke bijdragen.

Controleverklaring accountant jaarrekening 2018

De accountant heeft over de jaarrekening 2017 een goedkeurende controleverklaring over getrouwheid en een controleverklaring met beperking inzake rechtmatigheid afgegeven. De basis voor het oordeel met beperking is de constatering dat de lasten voortvloeiende uit een aantal inkoopcontracten met een totale waarde van afgerond € 1,1 miljoen niet in overeenstemming met de Europese aanbestedingsrichtlijnen zijn aanbesteed. Dit bedrag overschrijdt de door het Bestuur vastgestelde goedkeuringstolerantiegrens voor de rechtmatigheid van 1% van de lasten.

VRHM heeft geanalyseerd welke crediteuren voor 2018 over de aanbestedingsgrens zijn gekomen. De verwachting is dat er ook over 2018 een rechtmatigheidsissue is betreffende inkopen welke niet in overeenstemming met de Europese aanbestedingsrichtlijnen. Deze conclusie is echter nog niet bevestigd door de accountant. Door VRHM is een inkoop- en aanbestedingskalender voor de periode 2019 – 2023 opgesteld. De benodigde Europese aanbestedingstrajecten zijn dusdanig tijds- en arbeidsintensief dat hiervoor tijd (en capaciteit) nodig is om hieraan opvolging te kunnen geven. Het Bestuur blijft van het handelingsperspectief op de hoogte worden gesteld.

Met trots op wat we hebben bereikt in 2018, en realiserende dat er nog heel wat werk moet worden verricht, nodig ik u graag uit om kennis te nemen van de aangeboden informatie en stel ik u voor tot bestuurlijke vaststelling van de jaarstukken 2018 over te gaan.

Hans Zuidijk
Directeur Veiligheidsregio Hollands Midden

Inleiding

De VRHM is een samenwerkingsverband van gemeenten in de regio Hollands Midden krachtens de (gewijzigde) Wet gemeenschappelijke regelingen 2015.

Het openbaar lichaam Veiligheidsregio Hollands Midden bezit rechtspersoonlijkheid en is gevestigd in Leiden.

De Veiligheidsregio behartigt, op grond van de vastgestelde gemeenschappelijke regeling, de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op de volgende terreinen:

- De brandweezorg;
- Het inrichten en in stand houden van de gemeenschappelijke meldkamer;
- De geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen;
- De multidisciplinaire rampenbestrijding en crisisbeheersing;
- De samenwerking bij de gemeentelijke crisisbeheersing en rampenbestrijding.

De wijze van uitvoering van de taken en de inrichting van de organisatie zijn vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling en in de organisatieverordening.

Bij de stemverhouding binnen het Algemeen Bestuur en de bijdrage van de deelnemende gemeenten wordt rekening gehouden met het aantal inwoners per gemeente.

Hiernaast zijn de laatst bekende inwoneraantallen volgens CBS vermeld per 1 januari 2016 (basis voor programmabegroting 2018).

Gemeente	Aantal inwoners
Alphen aan den Rijn	107.960
Bodegraven-Reeuwijk	33.451
Gouda	71.189
Hillegom	21.089
Kaag en Braassem	26.108
Katwijk	64.239
Krimpenwaard	54.653
Leiden	122.561
Leiderdorp	26.968
Lisse	22.606
Nieuwkoop	27.433
Noordwijk	25.760
Noordwijkerhout	16.140
Oegstgeest	23.209
Teylingen	36.013
Voorschoten	25.211
Waddinxveen	26.072
Zoeterwoude	8.119
Zuidplas	40.937
Totaal	779.718

1 Organisatie en Beleidsontwikkelingen

Het samenwerkingsverband VRHM

VRHM is een samenwerkingsverband van gemeenten in de regio Hollands Midden krachtens de Wet gemeenschappelijke regelingen 1992 (gewijzigd 2015). Op 1 januari 2006 is de Gemeenschappelijke Regeling VRHM in werking getreden. Het openbaar lichaam bezit rechtspersoonlijkheid en is gevestigd te Leiden. De stemverhouding binnen het AB en de bijdragen van de deelnemende gemeenten zijn gebaseerd op het aantal inwoners.

VRHM behartigt de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op de terreinen:

- Brandweezorg;
- Instellen en in stand houden van een GHOR;
- Samenwerking bij de gemeentelijke crisisbeheersing en rampenbestrijding;
- Multidisciplinaire rampenbestrijding en crisisbeheersing;
- Inrichten en in stand houden van de gemeenschappelijke meldkamer.

Ter behartiging van de gemeenschappelijke belangen is VRHM belast met de uitvoering van de volgende taken en bevoegdheden:

- Inventariseren van risico's van branden, rampen en crises;
- Adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises;
- Adviseren van het college van burgemeester en wethouders over de brandweezorg;
- Voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing;
- Instellen en in stand houden van een brandweer;
- Voorzien in de meldkamerfunctie;
- Aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel;
- Inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten van de Veiligheidsregio en tussen deze diensten en andere diensten en organisaties die betrokken zijn bij de genoemde taken.

Bestuur en organisatie VRHM

Het AB wordt gevormd door de burgemeesters van de aangesloten gemeenten in Hollands Midden. De leden van het AB kiezen uit hun midden een DB. De voorzitter wordt, na het AB gehoord te hebben, aangewezen door de minister van Veiligheid en Justitie.

Gemeenteraden hebben sturende taken zoals het jaarlijks inbreng leveren voor de begroting in de vorm van een zienswijze en de eigen gemeentebegroting te voorzien van de benodigde financiële middelen voor de Veiligheidsregio. Daarnaast hebben ze de wettelijke taak eenmaal per vier jaar inbreng te leveren voor drie belangrijke beleidskaders van de Veiligheidsregio, namelijk het Regionaal Risicoprofiel, het Regionaal Beleidsplan (beide multidisciplinair) en de doelen voor Brandweezorg (monodisciplinair). Daarnaast hebben ze een controlerende taak. Gemeenteraden kunnen hun college en bestuurders ter verantwoording roepen voor hun inbreng in het Bestuur van VRHM.

Missie en visie van VRHM

VRHM is ingesteld om de multidisciplinaire crisisbeheersing in de regio te versterken, zodat burgers beter beschermd worden tegen de risico's van rampen en crises. Door multidisciplinaire samenwerking wordt ieders kennis en kunde optimaal ingezet en wordt de bestuurlijke en operationele slagkracht vergroot.

De kernactiviteit van VRHM is het bevorderen van een veilige samenleving. VRHM spant zich hier samen met haar crisispartners voor in. VRHM heeft daarbij een regiefunctie. De basis voor crisisbeheersing is overzicht en inzicht in risico's die zich in de Veiligheidsregio kunnen voordoen. Aangezien rampen en crises zich niet laten voorspellen, bereidt VRHM zich voor op het bestrijden van alle mogelijke incidenten die zich in de regio kunnen voordoen. VRHM is daarbij een kennisorganisatie die leert van incidenten, zowel binnen als buiten de regio.

De missie van de VRHM luidt:

De Veiligheidsregio Hollands Midden bevordert de multidisciplinaire voorbereiding en uitvoering van crisisbeheersing in de regio.

De visie van VRHM is:

Wij kennen de veiligheidsrisico's in onze regio. Met de crisispartners bereiden wij ons hier gezamenlijk op voor, zodat de bestuurlijke en operationele crisisorganisatie slagvaardig opereert.

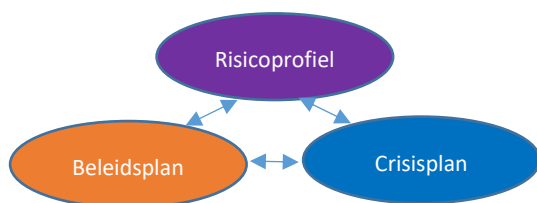
De missie en visie van de VRHM laten zich samenvatten in het volgende motto:

Samen sterker voor veiligheid!

Beleidsplan, Risicoprofiel, Crisisplan

De Wet veiligheidsregio's (Wvr) kent drie belangrijke planvormen die nauw met elkaar verbonden zijn: het Risicoprofiel, het Beleidsplan en het Crisisplan.

Het Regionaal Risicoprofiel (art. 15 Wvr) beschrijft wat de Veiligheidsregio kan overkomen en hoe erg dat is. In het Regionaal Beleidsplan (art. 14 Wvr) zijn de te behalen operationele prestaties beschreven op het terrein van de brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, politiezorg en bevolkingszorg in het kader van crisisbeheersing. Het Beleidsplan dient mede gebaseerd te zijn op het Risicoprofiel. Tot slot wordt in het Crisisplan (art. 16 Wvr) beschreven hoe de generieke crisisorganisatie eruitziet en wie wat doet tijdens rampen en crises.

VRHM heeft een Regionaal Beleidsplan 2016-2019 *Gericht verder!* opgesteld op basis van de evaluatie van het Regionaal Beleidsplan 2012-2015, de

uitkomsten van het Regionaal Risicoprofiel 2016-2019 en landelijke beleidskaders en ontwikkelingen. Het beleidsplan geeft richting aan de ontwikkelingen van de multidisciplinaire crisisbeheersing binnen VRHM en de koers, ontwikkeling en werkzaamheden van VRHM voor de komende vier jaar. In het beleidsplan zijn drie beleidsprioriteiten benoemd, te weten informatie gestuurd werken, risicogericht werken en omgevingsgericht (net)werken. Deze prioriteiten vormen de kern van het beleidsplan en zijn daarmee sturend in de ontwikkeling van werkzaamheden van de Veiligheidsregio (en haar partners) in deze periode. De te realiseren doelen zijn:

- VRHM en haar partners hebben voldoende capaciteit beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het beleidsplan;
- VRHM werkt op het gebied van de bedrijfsvoering risicogericht;
- VRHM heeft een kwaliteitszorgsysteem, dat als sturingssysteem fungeert voor het Bestuur van VRHM en de gemeentebesturen;
- Binnen VRHM wordt een aanpak gehanteerd waarmee onderwerpen integraal door de veiligheidsketen heen worden benaderd en

- VRHM vertaalt de resultaten in het beleidsplan jaarlijks beleidsmatig en financieel in de werkplannen.

Op 26 november 2015 is het Regionaal Risicoprofiel VRHM vastgesteld door het AB van VRHM. Het Beleidsplan is afgestemd met de gemeenteraden, crisispartners en omliggende Veiligheidsregio's en is door het AB vastgesteld op 31 maart 2016. In 2018 is het nieuwe regionaal risicoprofiel opgesteld. Dit zal worden vastgesteld in 2019.

De leiding van de organisatie

VRHM staat onder ambtelijke leiding van de directeur. De directeur is verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering van VRHM en het bevorderen van de multidisciplinaire samenwerking tussen de drie hulpdiensten, de gemeenten in Hollands Midden en de overige crisispartners (de Veiligheidsregio in ruime zin). De ambtelijk eindverantwoordelijken van de drie hulpdiensten en de gemeenten in Hollands Midden zijn eindverantwoordelijk voor de bijdrage van hun organisatie aan de uitvoering van taken, processen en projecten van VRHM. De directeur heeft hierbij geen zeggenschap over de hulpdiensten, gemeenten en crisispartners. Binnen VRHM is gekozen voor een gecombineerde invulling van de functies Directeur VRHM en Regionaal Commandant Brandweer Hollands Midden. De ambtelijk eindverantwoordelijken van de drie hulpdiensten en de gemeenten vormen tezamen de Veiligheidsdirectie, onder voorzitterschap van de directeur VRHM. De Veiligheidsdirectie is volgens de Gemeenschappelijke Regeling, verantwoordelijk voor de multidisciplinaire crisisbeheersing en adviseert het Bestuur hierover.

De directe leiding van de meldkamer en de verantwoordelijkheid voor het beheer en 'going concern' liggen bij de Nationale Politie.

De coördinerend functionaris geeft leiding aan de processen in de Oranje Kolom.

In het Regionaal Beleidsplan 2016-2019 zijn *drie beleidsprioriteiten* benoemd:

- Informatie gestuurd werken;
- Risicogericht werken;
- Omgevingsgericht (net)werken.

In de verantwoording van het programma Brandweer komen deze thema's terug.

Programmaverantwoording

2 Programma Brandweer Hollands Midden

2.1. Algemeen

Missie, visie en kernwaarden

Brandweer Hollands Midden (BHM) is op 1 januari 2011 formeel gestart als nieuwe organisatie. Zij is gevormd uit 25 gemeentelijke brandweerkorpsen en de Regionale Brandweer Hollands Midden.

Onze missie geeft aan waar we voor staan en waar we voor gaan als Brandweer Hollands Midden:

Brandweer Hollands Midden bevordert (brand)veiligheid.
--

Onze visie geeft aan op welke wijze we invulling geven aan onze missie:

We kennen de (brand)risico's in ons gebied. Voorkomen is beter dan bestrijden, maar als onze hulp nodig is, dan gaan we als de brandweer. Daarvoor staan we 24 uur per dag paraat met moedige, vakbekwame mensen en bedrijfszeker materieel. Ons werk doen we in nauwe samenwerking met onze hulpverleningspartners, inwoners en bedrijven.
--

Organisatie BHM

Brandweer Hollands Midden is een proces ingerichte organisatie. De primaire processen zijn risicobeheersing, operationele voorbereiding en incidentbestrijding, waarbij operationele voorbereiding als een ondersteunend primair proces wordt gezien voor risicobeheersing en incidentbestrijding. Deze primaire processen vormen samen de brandweerveiligheidsketen: proactief, preventie, preparatie, repressie en nazorg. Alle overige processen zijn ondersteunend.

Per september 2018 heeft binnen de VRHM een reorganisatie plaatsgevonden.

Het directieteam van de VRHM bestaat vanaf de reorganisatiedatum uit de directeur VRHM/Regionaal Commandant BHM, de Sectordirecteur Brandweertzorg, de Sectordirecteur Risico en Crisisbeheersing, de Sectordirecteur Bedrijfsvoering, de Secretaris/Adviseur/Afdelingsmanager Strategie & Beleid en de Concerncontroller/Adviseur.

De verdeling van de bestuurlijk accountmanagers over de gemeentebesturen en kazernes is als volgt:

Directeur risico- en crisisbeheersing

Gemeenten Alphen aan den Rijn, Nieuwkoop, Hillegom, Lisse, Teylingen en Noordwijk

Directeur brandweertzorg

Gemeenten Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Voorschoten, Zoeterwoude, Katwijk en Kaag en Braassem

Directeur bedrijfsvoering

Gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard, Waddinxveen en Zuidplas

Dit betekent dat zij integraal aanspreekbaar zijn voor de lokale besturen en/of burgemeesters op brandweertzaken. Hiermee heeft het gemeentebestuur een duidelijk aanspreekpunt binnen VRHM.

2.2 Wijze van realisatie van de beleidsvoornemens in 2018

Brandweer Algemeen

Wat willen wij bereiken		Wat gaan wij ervoor doen	
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties	Realisatie
Bevorderen van veiligheid in plaats van voorkomen van onveiligheid	Meer risicogericht werken	Nieuw producten- en dienstenpakket ontwikkelen gericht op enerzijds het nemen van de verantwoordelijkheid voor de eigen veiligheid en anderzijds op het duiden van gevolgen van geïnventariseerde risico's	Ja
Afstemmen van materieel- en personeelssterkte op de risico's	Zorgen voor passende materieelsterkte bij de huidige risico's binnen de brandweer	- Uitfasering niet noodzakelijk materiaal - Uitbreiding Operationele Ondersteunende Voertuigen - Invoering strategische voorraad voor extreme weersomstandigheden - Aanschaf van ontbrekend materiaal - Harmonisatie van de adembescherming	Ja Ja Ja Ja Ja
	Heroverwegen formatie- en functieplan	- Minder leidinggevenden kantoor - Minder leidinggevenden repressief - Minder formatieruimte kantoor- en beroeps	Ja Ja Ja
Optimaliseren van de dekking en specialiserverdeling	Na inventarisatie van de risico's in het verzorgingsgebied werken met afgewogen, realistische en aanvaardbare opkomsttijden	- Samen met de buurregio's de dekking aan de randen van de regio optimaliseren - Vanuit meer kazernes specialistische taken uitoefenen, maar wel optimaal gespreid - Invoeren Rietkap-brandbestrijding - Invoeren werken op hoogte	Ja Ja Nee Nee
Toelichting op afwijking: Rietkapbestrijding en werken op hoogte zit nog in de voorbereidingsfase door reorganisatie. Bezig met overdracht en herprioritering.			

Slim samen werken binnen Brandweer Nederland	Op basis van risico-inventarisatie en – evaluatie bekijken hoe expertise en bijzonder materieel in Nederland het beste verspreid kan worden. Zodat we efficiënter, doelmatiger en zo veilig mogelijk kunnen optreden.	- Implementeren van resultaten van het project Logistiek en Ondersteuning - Constructief samenwerken met de LMO - Binnen een uur Specialistische Technische Hulpverlening aan de omliggende regio's bieden op basis van dekkingsberekeningen door de programmaraad Incidentbestrijding - De in juni 2016 door de RBC vastgestelde visie Natuurbrandbeheersing werken wij uit in verschillende projectplannen	Deels Ja Ja Ja
Toelichting op afwijking: Logistiek en Ondersteuning wordt in 2019 verder uitgewerkt en in het meerjarenbeleidsplan 2020-2023 opgenomen.			

Informatie gestuurd werken door de juiste informatie op het juiste moment bij de juiste persoon te brengen	Nauwe samenwerking met ketenpartners met behulp van betrouwbare en moderne informatiesystemen	Bijzondere aandacht is er voor het versterken van de verantwoording over de prestaties van de brandweer aan de gemeentebesturen	Nee
Toelichting op afwijking: Dit wordt in 2019 opgepakt. Bestuurlijke informatievoorziening wordt uitgewerkt in het Meerjarenbeleidsplan 2020-2023.			
Investeren in medewerkers	De visie op vrijwilligheid bepaalt, in combinatie met het formatiemodel voor vrijwillige kazernes, het aantal benodigde vrijwilligers	Wervingssysteem vrijwilligers ontwikkelen en waar nodig per kazerne toepassen	Deels
Toelichting op afwijking: Visie wervingssysteem vrijwilligheid is in concept ter bespreking in het Directieteam aangeboden.			
Verbeteren arbeidshygiëne	Verbeteren hygiëne rond brandbestrijding en voorkomen opname van kankerverwekkende stoffen door de huid, waarbij toename van lichaamstemperatuur als gevolg van werken in hitte en daarmee het openstaan van de poriën, dit proces versnelt	- Implementeren maatregelen op landelijk niveau gericht op aanpassing van gedrag (risicobewustzijn) en brandweerkazernes - Schoon werken bij incidentbestrijding - Aanbevelingen voor oefeninstructeurs - Verbeteringen logistieke proces "verwerking van vervuilde beschermingsmiddelen"	Ja Deels Ja Deels
Toelichting op afwijking: - Consequenties zijn inzichtelijk gemaakt en hiervoor is aanvullend budget gevraagd. Dit wordt in de komende beleidsperiode verder ingericht. Er is gestart met Quick Wins, de verdere uitwerking zal plaatsvinden in 2019 en voor beleidsperiode 2020-2023.			
We werken meer risicogericht	Productverfijning biedt ons de mogelijkheid om beter te sturen op risico's, kosten te beheersen en interne processen te optimaliseren	- Per kazerne de te leveren producten bepalen - Vanaf 2018 werken met de in 2017 gedefinieerde productenstructuur - Per risico verfijnde kazerne volgorde tabel, uitrukconfiguraties en uitrukvoorstellen	Ja Ja Ja
We introduceren innovatieve werkwijzen	Werken met variabele voertuigbezetting (besluit MAM)	Implementeren resultaten onderzoek naar de mogelijkheden van variabele voertuigbezetting	Deels
Toelichting op afwijking: Dit wordt nu alleen nog maar toegepast tijdens de zomerregeling. In 2019 zal er een aanvang gemaakt worden met de uitwerking en invoering van TS-flex.			

Prestatieverloop

	2016	2017	2018
Opkomsttijd prio 1 < normtijd*	60%	55%	49%
Ongeval met letsel personeel	2	4	1

* Inclusief verwerkingstijd meldkamer

Kerngegevens

	2016	2017	2018
Incidenten	6.466	6.596	6.705
Doden bij brand	2	0	1
Gewonden bij brand	69	74	21
Reddingen*	462	449	23

* Aantal 2018 wordt nader onderzocht

2.2.1 Risicobeheersing

Wat willen wij bereiken		Wat gaan wij ervoor doen	Realisatie
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties	
Going concern			
Veiligheidsrisico's zijn inzichtelijk en iedere belanghebbende binnen Hollands Midden kent deze	Overheden, burgers, bedrijven en instellingen hebben inzicht in de veiligheidsrisico's	We geven inzicht door gebeurtenissen te inventariseren, ordenen en beoordelen op impact en waarschijnlijkheid door het opstellen van een risicoprofiel en risicocommunicatie	Ja
Maatregelen om bestuurlijk vastgestelde veiligheidsrisico's te beïnvloeden zijn in beeld en hierover wordt geadviseerd, zodat deze onderdeel kunnen uitmaken van keuzen	Overheden, burgers, bedrijven en instellingen kunnen brandveiligheidsrisico's meewegen bij keuzevorming; zij weten welke maatregelen zij kunnen nemen	We adviseren over veiligheidsrisico's en maatregelen om deze te voorkomen en te beperken. En daarmee over verdeling van daarvoor benodigde middelen binnen VRHM	Ja
	Het bevoegd gezag is in staat om in landelijke wetgeving vastgestelde veiligheidsrisico's mee te wegen bij het maken van keuzen	We adviseren het bevoegd gezag over veiligheidsrisico's in samenhang met het: - Besluit risico's en zware ongevallen; - Besluit bedrijfsbrandweren (art. 31 Wvvr); - Besluit externe veiligheid inrichtingen; - Besluit externe veiligheid buisleidingen; - Besluit externe veiligheid transportroutes; - Vuurwerkbesluit	Ja
	BHM voert brandveiligheids-taken uit in opdracht van het Bestuur van VRHM daar waar het geen wettelijke taak is van de brandweer	We toetsen en controleren op brandveiligheid op basis van procesafspraken met gemeenten en omgevingsdiensten	Ja
	BHM bestrijdt veilig en effectief incidenten door veiligheidsrisico's mee te wegen bij uitvoering van haar taak	We adviseren incidentenbestrijding over een veilig en effectief optreden	Ja
Verbeterprojecten			
Organisatie in ontwikkeling	Risicobeheersing toekomstgericht organiseren. De professionals van RB voeren deze taken uit in samenwerking met partners en inwoners in Hollands Midden	We implementeren de uitkomsten van het project doorontwikkeling risicobeheersing [2018]	Deels
Toelichting op afwijking: In verband met de reorganisatie en de onzekerheid over functie en plaatsing voor veel medewerkers is een deel van de uitkomsten van het project doorontwikkeling nog niet geïmplementeerd. De elementen uit het traject zijn grotendeels wel geborgd in het nieuwe organisatieplan. Het ontwikkeltraject voor de medewerkers start in het eerste kwartaal 2019.			
Structureel terugdringen ongewenste en onnodige automatische brandmeldingen	Inzet van middelen en materieel bij échte noodgevallen	Uitvoeren van het project STOOM; zie resultaten bij prestatieverloop	Ja

Prestatieverloop

	2016	2017	2018
% adv. WABO op tijd	87%	90%	91%

Aantal registraties	2016	2017	2018
Adviezen WABO	1.607	1.629	1.612
Adviezen evenementen	853	659	570
Adviezen bereikbaarheid	1.541	1.618	1.678
Adviezen overig	1.912	2.042	1.975
Controles brandveiligheid	2.430	2.146	1.827
Her controles brandveiligheid	436	276	221

2.2.2 Operationele Voorbereiding

Wat willen wij bereiken	Wat gaan wij ervoor doen		
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties	Realisatie
PLANVORMING/MULTI-VOORBEREIDING			
De monodisciplinaire planvorming is georiënteerd op de 'eigen' brandweerdisciplines, waarbij de focus ligt op het ondersteunen van het veilig en adequaat optreden van de repressieve medewerkers	Het team verzorgt alle vormen en soorten van monodisciplinaire plannen, procedures, werkinstructies voor het brandweeroptreden	Zie jaarplan PV mono en deels acteren op vragen die zich in 2018 ontwikkelen	Ja
	Daarbij wordt nauw samengewerkt met de sector IB om op basis van behoeften en prioriteiten te komen tot een werkpakket	Zie jaarplan PV mono en aansluiten bij het werkplan van de ontwikkelgroep	Ja
	Namens de brandweer deelnemen aan multidisciplinaire planvormingstrajecten en de voorbereiding op evenementen	Werkplan MDOP en evenementenkalender	Ja
	Ontwikkelen van afspraken over operationele grenzen met omliggende regio's en het uitwerken van grootschalig brandweeroptreden in het Regionaal Crisisplan	- Opstellen convenanten en sturen op ontwikkeling van operationele afspraken - Jaarlijkse evaluatie bestaande convenanten	Ja
	De verbinding naar de GMK-MKB	Periodieke contacten voor afstemming GMK over het regulier werkproces en ontwikkelingen LMO	Ja
Het Team Multidisciplinaire Voorbereiding is belast met de integrale voorbereiding van de crisisorganisatie van VRHM. In deze rol initieert, realiseert en beheert het team alle vormen van operationele voorbereiding binnen het domein van crisisbeheersing	Op basis van het regionaal risicoprofiel houdt het team zich samen met de Multi-partners bezig met de voorbereiding op specifieke risico's via planvormings- en informatieproducten en door middel van kennisvorming en -overdracht	Werkplan MDOP	Ja
	In aanvulling op risico-specifieke voorbereidingen houdt het team zich bezig met de vakbekwaamheid van alle crisisfunctionarissen in de hoofdstructuur, zowel op individueel als op teamniveau	Werkplan MDOTO	Ja
	Op basis van het Regionaal Crisisplan voert het team de coördinatie op de instandhouding en de werking en van de hoofdstructuur van de crisisbeheersing. Dit betreft zowel de crisisfaciliteiten als de werkwijze- en organisatieaspecten	Beheer crisisfaciliteiten en generieke plannen Multi Piketbeheer	Ja
	Het vakgebied OIV is eveneens bij het team belegd. Dit hangt nauw samen met de net centrische werkwijze binnen de crisisbeheersing. De digitale ontsluiting en beschikbaarstelling van ov-producten maakt hier deel van uit	Werkplan MDNCW Beheer MAB	Ja
	Door de toenemende rol van VRHM als spilactor op veiligheidsgebied in Hollands Midden is het team belast met het beheer	Beheer partnerschappen Beheer interregionale relaties	Ja

	van de relaties en samenwerkingsafspraken met de betrokken crisispartners en vitale sectoren		
--	--	--	--

Wat willen wij bereiken		Wat gaan wij ervoor doen	
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties	Realisatie
VAKBEKWAAMHEID			
Slim samen werken binnen Brandweer Nederland	Op basis van landelijke ontwikkelingen en behoefte uit het werkveld worden bestaande opleidingen en oefeningen continu verbeterd	Landelijke les- en leerstof en regionale lesplannen voor opleiden, bijscholen en oefenen van personeel gebruiken	Ja
	Vanuit diverse werklocaties wordt actief samengewerkt met de andere sectoren van BHM om opleidingen en oefeningen te plannen, te organiseren en uit te voeren	Focus op kantoor-, uitruk-personeel en sleutel-functionarissen multidisciplinaire en bestuurlijke crisisbeheersing	Ja
	Voor opleidingen werken wij intensief samen met omliggende Veiligheidsregio's in het samenwerkingsgebied West 4	Zitting in Programmaraad VBK & Kennis	Ja

Wat willen wij bereiken		Wat gaan wij ervoor doen	
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties	Realisatie
VAKBEKWAAMHEID			
Investeren in medewerkers	Alle veranderingen die op stapel staan vragen nieuwe werkwijzen, nieuwe samenwerkingsverbanden en nieuwe technologieën. Daarom gaat de brandweer haar medewerkers beter toerusten op dit nieuwe tijdperk		Deels
	Brandweervrijwilligers zijn belangrijk voor de repressieve capaciteit van de brandweer. Daarom investeert VRHM in hen en hun omgeving. Belangrijk uitgangspunt voor de komende jaren: centraal wat moet, en lokaal wat kan		Ja a
Toelichting op afwijking: Investeren in medewerkers en vrijwilligers is een continu proces.			
Verbeteren arbeidshygiëne	Meewerken aan implementatie landelijke maatregelen gericht op gedragsaanpassing en aanpassing van brandweerkazernes	Uitvoeren van het landelijk plan van aanpak	Deels
Toelichting op afwijking: Hier is een start mee gemaakt en vooral gebaseerd op bewustwording en Quick wins zijn doorgevoerd voor bij met name realistisch oefenen. Het vervolg wordt meegenomen in de doorontwikkeling en implementatie.			

Verbeteren planmatig werken	Werken met een systeem om meer resultaatgericht te oefenen; een persoonlijk vakbekwaamheidsprogramma gebaseerd op de operationele functie, de aard van het verzorgingsgebied en de competenties van de medewerker	Volgens het projectplan VBK 2.0 starten we in 2017 met het nieuwe programma dat in 2018 verder wordt geëvalueerd	Deels
Toelichting op afwijking: Gedeeltelijk behaald. Deels niet gerealiseerd, mede door beperkte functionaliteit VIMS			

Wat willen wij bereiken		Wat gaan wij ervoor doen	
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties	Realisatie
KENNISCENTRUM (KC)			
VRHM weet welke kennis van strategisch belang is om de (operationele, wettelijke) verantwoordelijkheid te kunnen dragen en risico's te beheersen	De sectoren volgen ontwikkelingen bij onderzoeksinstituten, andere regio's en werken nauw samen met interne partners zodat noodzakelijk kennis tijdig wordt gesignaleerd en VRHM in staat is om hier tijdig op te anticiperen	Het KC adviseert via het programma lerend vermogen de organisatie zodat de sectoren in het nieuwe bedrijf kunnen voldoen aan deze doelstellingen	Ja
VRHM leert effectief en efficiënt van eigen ervaring, incidenten uit eigen en andere regio's en onderzoek en innovaties	- Sectoren leren uit de praktijk en creëren hiermee een cultuur die leren van eigen ervaringen als vast onderdeel van het werk beschouwt (*) - Sectoren signaleren tijdig ontwikkelingen en innovaties waardoor VRHM tijdig aansluit bij nieuwe ontwikkelingen(*) - Leren is een begrip binnen VRHM in een klimaat waarin mensen bereid zijn niet alleen successen en leerpunten, maar ook negatieve ervaringen te delen en te bespreken(*)		Deels
Onze mensen hebben op eenvoudige wijze toegang tot kennis op het juiste moment, in de juiste vorm	- De sectoren ontwikkelen een overzicht waar welke kennis is te vinden zodat we in de organisatie weten waar de kennis te vinden is (**)		Deels
			Deels
			Nee
Toelichting op afwijking: Deze doelen (aangegeven met een *) zijn met het wegvallen van het KC in de nieuwe organisatie nog niet geborgd. Dit moet in de nieuwe beleidsperiode worden vormgegeven. De afdeling Processen en Projecten gaat dit ondersteunen. Toelichting op het laatste operationeel doel (**): De borging van het opslaan van kennis was een onderdeel van het project digitaal werken. Met het uitstellen van het project digitaal werken is er nog geen duidelijk overzicht waar welke kennis in de organisatie te vinden is. Dit moet met de herstart van digitaal werken of een alternatief project weer worden opgepakt.			

VRHM zorgt ervoor dat arbeidsveiligheid voor onze mensen centraal staat. Dit geldt zowel voor het werken repressieve werken op straat als intern in de organisatie	- De sectoren ontwikkelen een veiligheidscultuur waarbij veilig werken niet alleen een mondelinge beleving is, maar ook daadwerkelijk van hoog tot laag wordt beleefd en nageleefd - Onveilige situaties worden gemeld, geanalyseerd en uitgewerkt tot haalbare en gedragen verbeteringen - Het KC maakt onveilige situaties door analyses inzichtelijk zodat de directie tijdig is geïnformeerd en kan anticiperen voordat deze situaties tot ongevallen kunnen leiden - Het KC beheert het proces van melding, analyse en opvolging van (bijna-)ongevallen	- Het KC stimuleert een veiligheidscultuur voor de sectoren in HM met kennisbijeenkomsten - Het KC voert regie op ongevalsmeldingen en adviseert gevraagd en ongevraagd - Het KC analyseert ongevallen, rapporteert en adviseert de directie	Nee
			Ja
			Ja
Toelichting op afwijking: Veiligheidscultuur: Het KC heeft een voorstel gedaan. Dit is door het DT omarmt en zal in de nieuwe organisatie worden vormgegeven en dit dient in de lijn te worden georganiseerd.			

Kerngegevens

GRIP INDICATIE	2016	2017	2018
GRIP 1	6	5	7
GRIP 2	-	-	1
GRIP 3	-	-	-
GRIP 4	-	-	-
Totaal	6	5	8

2.2.3 Incidentbestrijding

Wat willen wij bereiken		Wat gaan wij ervoor doen	
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties	Realisatie
Going Concern			
Leed en schade door brand en ongevallen voorkomen of te beperken	24/7 paraatheid leveren	Zie kerngegevens	Ja
	Vakbekwaam personeel	- Vakbekwaamheidsmomenten - Functie Opleidingen - Trainingen	Ja
	Kwaliteitsbewaking	- Jaarlijkse update van de KVT - Evalueren Mono en leveren bijdrage aan Multi-evaluatie	Ja
Verbeterprojecten			
Materieel- en personeelssterkte afstemmen op de risico's	Versterken van de paraatheid met als inzet het kunnen garanderen van de brandweerzorg voor onze burgers	- Onderzoek naar de huidige sterkte - Voorstellen om paraatheid te monitoren en te optimaliseren	Deels Ja
Toelichting op afwijking: onderzoeken zijn gestart maar er is nog geen afgeronde rapportage.			
Optimaliseren van de dekking en de specialisme-verdeling	Harmoniseren en taken verdelen op basis van de te leveren zorg en in samenhang met de personele mogelijkheden	- Uitvoering geven aan het Materieelplan - Het benodigde materieel in topconditie houden	Ja Deels
	Ter vervanging van de kazernes Leiden-Noord, Leiderdorp en Oegstgeest een kazerne bouwen aan de Schipholweg in Leiden	Onze nieuwe brandweerkazerne Leiden-Noord is in 2019 operationeel	Nee
Toelichting op afwijking: Acties uitgezet m.b.t. topconditie materieel, maar nog niet volledig gerealiseerd.			
Uitbreiding First Responder (besluit MAM)	Als brandweer een belangrijke voorpostfunctie vervullen bij reanimaties. Onze medewerkers worden aanvullend opgeleid door de RAV	Op verzoek van de RAV breidden wij in 2016 het aantal kazernes uit met First Responder-taken, van 13 naar 27. De resultaten hiervan monitoren wij in 2018 verder	Ja
Toelichting op afwijking: Nb: De monitoring is nog niet optimaal. In 2018 is nog een extra First Responder team geïntroduceerd binnen de kazerne Warmond. Hiermee komt het aantal op 28.			
Investeren in medewerkers	Inzetten van specifieke kennis en kwaliteit van onze vrijwilligers ten behoeve van het facilitair proces	We zorgen ervoor dat onze medewerkers op een slimmere manier vakbekwaam worden en blijven	Deels
	Belangrijk uitgangspunt voor komende jaren is: centraal doen wat moet, en lokaal doen wat kan	Uitwerken samenhangende actiepunten uit de visie op vrijwilligheid	Deels
Toelichting op afwijking: ELO gestart, maar nog niet klaar. Project vakbekwaam 2.0 Gestart met deelproject: - Strategisch personeel, planning - Visie op vrijwilligheid			

Kerngegevens Incidenten

INCIDENTEN	2016	2017	2018
------------	------	------	------

Brand	1.468	1.456	1.576
Automatische brandmelding	1.984	1.663	1.372
Ongeval en dienstverlening	2.902	3.338	3.630
Ongeval gevaarlijke stoffen	4	2	3
Waterongeval	108	137	124
Totaal	6.466	6.596	6.705

ASSISTENTIE AMBULANCE	2016	2017	2018
Hoogte assist. Ambulance	539	571	607
BRW First Responder*	243	194	206
Totaal	782	765	813

* Uitbreiding leidt tot meer assistentie Ambulance

OPSCHALING INCIDENT	2016	2017	2018
Middel brand	80	67	46
Grote brand	10	8	6
Zeer grote brand	9	2	7
Middel hulpverlening	7	7	1
Grote hulpverlening	-	-	7
Zeer grote hulpverlening	1	-	1
Middel waterongeval	7	4	4
Groot waterongeval	-	2	4
Totaal	114	90	76

Kerngegevens Paraatheid

PARATE EENHEDEN	2016	2017	2018
Tankautospuitten	52	52	52
Hulpverleningsvoertuigen	9	4	4
Autoladders	8	8	8
Waterongevallenwagens	6	5	5
GSE-eenheden	2	2	2
WVD ploegen	6	6	6
STH-teams	1	1	1
25kV teams	2	2	2
BRW First Responder teams	27	28	28
Totaal	113	108	108

PERSONEEL EN KAZERNES	2016	2017	2018
Beroeps	137	136	138
Vrijwilligers	1.006	974	987
Kazernes	47	47	47

2.3 Lasten en baten

De realisatie van het programma Brandweer is niet binnen het budgettaire kader van de begroting 2018 gebleven. De afwijking van het saldo ten opzichte van de programmabegroting en de mutaties in de reserves worden toegelicht in de toelichting baten en lasten per programma in de jaarrekening.

Lasten en baten BRW		Programmabegroting 2018			Realisatie 2018			Verschil
(x € 1.000)	Taakveld	Primair	Wijziging	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo
Bestuur	0.1	35	-	35	55		55	-20
Treasury	0.5	495	-	495	424		424	71
Onvoorzien	0.8	72	-	72	-		-	72
Brandweer	1.1	38.744	420	39.164	39.226		39.226	-62
Advisering Brandveiligheid	8.3	50	-	50	48		48	2
Subtotaal Lasten		39.396	420	39.816	39.754		39.754	62
Dekkingsbronnen:								
Gemeentelijke bijdrage	0.7	-42.395	-	-42.395		-42.395	-42.395	-
Rijksbijdrage (BDUR)	0.7	-6.384	-	-6.384		-6.581	-6.581	197
Ov. Baten - primair	1.1	-1.715	-	-1.715		-1.828	-1.828	113
Subtotaal Baten		-50.494	-	-50.494		-50.803	-50.803	309
Voor bestemming		-11.098	420	-10.678	39.754	-50.803	-11.050	372
Mutatie reserves	0.10	-365	-420	-785		-273	-273	-512
Na bestemming		-11.463	-	-11.463	39.754	-51.076	-11.323	-140
Vennootschapsbelasting	0.9							
Na belasting	0.11	-11.463	-	-11.463	39.754	-51.076	-11.323	-140

3 Programma Gemeenschappelijke Meldkamer (GMK)

3.1 Algemeen

Ontwikkelingen 2018

Financiën GMK Den Haag

Betrokken partijen van de GMK Den Haag hebben behoefte aan inzicht in de werkelijke kosten van de meldkamer en in de realisatie van de beoogde besparingen en daarnaast aan een beeld van de kosten in de periode tot aan de overgang naar de LMO. Met de vorming van de Nationale Politie zijn de kosten van de meldkamer van de eenheid Den Haag niet meer separaat in de administratie zichtbaar. Om deze vragen te kunnen beantwoorden is een onderzoek uitgevoerd.

Dit onderzoek kende twee fasen:

- De eerste fase betrof inzicht in de huidige en toekomstige kosten, gerelateerd aan de begrotingen en inzicht in gerealiseerde besparingen.
- De tweede fase betrof o.a. een toetsing of de huidige verdeelsleutel van kosten en baten (nog) fair is en een helder financieel beeld dat kan dienen als een nieuwe nulmeting en een onderzoek voor de jaren 2016 - 2020, gericht op de ontwikkeling van kosten op het gebied van Personeel (efficiencyvoordeel), ICT (vervangingsinvesteringen en aansluiten bij landelijke ontwikkelingen) en Huisvesting.

In november 2016 is de eerste fase van het onderzoek afgerond en geconcludeerd dat het vooraf begrote samenvoegingsvoordeel van € 650.000 op ICT en huisvesting is behaald.

De tweede fase (2018) van het onderzoek betrof de vraag of de huidige verdeelsleutel van de gemeenschappelijke kosten nog fair is. Deze vraag werd opportuun omdat het gezamenlijk beheer van de meldkamer en de daaruit voortvloeiende verdeling van de kosten niet per 1 januari 2017 aan de LMO kon worden overgedragen.

De gemeenschappelijke kosten komen voor 2018 uit op een bedrag van € 4,904 mln. Onderzocht is welke verdeelsleutel leidt tot een evenwichtige verdeling van de gemeenschappelijke kosten, naar rato van het gebruik. Het aantal meldtafels dat iedere kolom/deelnemende partner gebruikt, blijkt landelijk een bruikbare verdeelsleutel te zijn. Deze verdeelsleutel sluit het best aan bij het feitelijk gebruik van de in de meldkamer ingezette gemeenschappelijke mensen en middelen.

Als deze verdeelsleutel integraal wordt toegepast op de gemeenschappelijke kosten, ontstaat een groot herverdeeffect dat niet zonder aanpassing van bestaande begrotingen kan worden gerealiseerd. Echter, de besturen van de beide veiligheidsregio's hebben in 2014 afgesproken dat als gevolg van de samenwerking in de GMK Den Haag de kosten voor geen van de partijen zouden mogen stijgen.

Om die reden hebben de controllers van de betrokken partijen (politie, VRHM, VRH en RAVHM), een scenario voorgesteld dat wel leidt tot herverdeling van gemeenschappelijke kosten, maar tegelijkertijd recht doet aan bestaande afspraken en begrotingen. In dit scenario worden de vanaf 1 januari 2018 vrijvallende inrichtingskosten benut om de herverdeling te bekostigen. Deze herverdeling heeft betrekking op de politie en de VRH.

Over de financiële consequenties van de (mogelijk) vrijvallende huisvestingskosten van de oude meldkamer Hollands Midden aan de Rooseveltstraat te Leiden en de administratieve verwerking daarvan, zullen partijen, na overeenstemming over de verrekening van de frictiekosten, nadere

afspraken maken. Deze afspraken zullen geen consequenties hebben voor de al afgesproken lumpsum-bedragen.

Achterblijvende kosten Meldkamer Brandweer HM

In het *'Transitieakkoord meldkamer van de toekomst'* zijn afspraken gemaakt over de achterblijvende materiële kosten. In Hollands Midden is hiervan sprake als gevolg van een achtergebleven (leegstaande) meldkamerruimte. In het Transitieakkoord is afgesproken dat binnen elke regio de achterblijvende materiële kosten verdeeld worden onder de betrokken partijen binnen de meldkamer volgens de in bepaling 69 genoemde verdeelsleutel. Het deel van de achterblijvende materiële kosten van de veiligheidsregio's wordt gedragen door het ministerie van Veiligheid en Justitie.

Vanuit Hollands Midden zijn de achterblijvende materiële kosten berekend door een vergelijking te maken met de boekwaarde en de taxatiewaarde. VRHM heeft in 2018 overeenstemming bereikt over (de berekening en vergoeding van) de achterblijvende materiële kosten met JenV (€ 1.255.000) en Politie (€ 1.761.972).

VRHM en RDOG/RAV HM hebben vanaf medio 2017 uitvoerig met elkaar gesproken over de aansprakelijkheid en de berekening van de frictiekosten van de GMK HM.

Uiteindelijk hebben partijen besloten om een juridische opinie te laten opstellen door TeekensKarstens advocaten notarissen te Leiden. Dit om antwoord te geven op de vraag of de RDOG/RAV HM mede de frictiekosten voor het uithuizen van de GMK HM naar Meldkamer Den Haag zou moeten dragen. De conclusie van TeekensKarstens luidt: *'er zijn objectieve gronden om aan te nemen dat RDOG HM juridisch verplicht is een aandeel in de frictiekosten op zich te nemen'*.

Hierbij wordt onderscheidt gemaakt tussen de geneeskundige hulpverlening en de ambulancezorg (Wet Veiligheidsregio's: 'Het Bestuur van de veiligheidsregio heeft de beschikking over een gemeenschappelijke meldkamer die is ingesteld en in stand wordt gehouden door het bestuur ten behoeve van de brandweertaak, de geneeskundige hulpverlening, de ambulancezorg en de politietaak, met dien verstande dat de Regionale Ambulancevoorziening zorg draagt voor het in stand houden van de meldkamer voor de ambulancezorg, als onderdeel van de meldkamer').

Op basis van de juridische opinie is de VRHM begin 2019 in afronding met de RDOG/RAV HM om ook tot afspraken te komen, conform het Transitie akkoord. Het aandeel van de RDOG HM (ambulancezorg) bedraagt dan € 402.198. De VRHM (geneeskundige hulpverlening) is zelf aansprakelijk voor € 274.538.

Vernieuwing C2000

De oorspronkelijke invoeringsdatum van 17 maart 2017 voor het vernieuwen van het netwerk van C2000 (vernieuwing van het pager-netwerk, het spraaknetwerk en het radiobediensysteem) is niet gehaald en landelijk werd besloten om in 2018 volledig over te gaan naar het nieuwe netwerk.

De migratie van het pager-netwerk heeft inmiddels volgens planning in juni 2018 plaatsgevonden. De migratie van het spraaknetwerk stond gepland voor het najaar van 2018. In 2018 is echter sprake van tegenvallende resultaten in de testfase. Om die reden is de beoogde migratie van het spraaknetwerk van C2000 eind 2018 niet verantwoord gebleken.

Het uitstel van de migratie heeft gevolgen voor het langer gebruiken van het bestaande netwerk, en een aantal andere processen, die met de migratie samenhangen.

3.2 Wijze van realisatie van de beleidsvoornemens in 2018

Wat hebben wij bereikt			Wat hebben wij ervoor gedaan	
Maatschappelijk effect	Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties	Realisatie
Directe toegang tot hulp van de hulpdiensten	Het Bestuur van VRHM heeft de beschikking over een gemeenschappelijke meldkamer die is ingesteld en in stand wordt gehouden ten behoeve van de brandweertaak, de geneeskundige hulpverlening, het ambulancevervoer en de politietaak	De GMK heeft een faciliterende en informerende taak aan de besturen in de veiligheidsregio	Het uitoefenen van de kernfuncties: - Intake - Regie - Informatievoorziening - Opschaling	Ja
		De RAV zorgt voor het in standhouden van de meldkamer voor ambulancezorg	- Ontvangen, registreren en beoordelen van alle acute hulpvragen voor brandweer, geneeskundige hulpverlening, ambulancevervoer en politie - Het bieden van een adequaat hulpaanbod, en het begeleiden en coördineren van de hulpdiensten	Ja
		De korpschef van de Nationale Politie zorgt voor het in standhouden van de meldkamer voor politie		Ja
		Faciliteren niet-spoedeisende ambulancezorg	Ontvangen en registreren van het zogenaamde 'besteld vervoer'	Ja
Goed en snel contact met de meldkamer	Heroriëntatie vorming landelijke meldkamerorganisatie (LMO)	Samenvoegen regionale meldkamers	Gericht op de regionale processen om van 25 tot 10 meldkamerlocaties (minimaal tussenbeeld 2020) te komen.	Ja
		Ontwikkelen multidisciplinaire samenwerking	Gericht op het landelijk ontwikkelen van de multidisciplinaire samenwerking en taakuitvoering voor de meldkamer van de toekomst aangaande: - Multi-intake - Landelijke functionaliteit - Multidisciplinaire opschaling	Ja
	De burger wordt in het eerste contact met de meldkamer zo goed en snel mogelijk geholpen	Bepalen van de optimale reikwijdte van de multidisciplinaire intake	Het adviesrapport over de pilot MDI is eind 1 ^e kwartaal 2017 aangeboden aan de disciplines en besproken in Stuurgroep en Regiegroep. Op basis daarvan wordt een besluit genomen over vervolgstappen	Deels
		Vernieuwing netwerk C2000	Implementatie van het nieuwe netwerk per 1 januari 2018	Deels
Toelichting op afwijkingen:				
Multidisciplinaire intake Een van de doelen van de meldkamer is het zoveel mogelijk in het eerste contact helpen van de burger. Via het proces van multi-intake kan een betekenisvolle stap worden gezet als meldingen van burgers op een uniforme wijze in behandeling worden genomen. Er bestaat op landelijke niveau nog geen gezamenlijk eindbeeld over hoe het proces van multi-intake van meldingen er precies uit moet zien. Het nieuwe voorstel is om vanuit het perspectief van de burger te onderzoeken of er in de nabije en verdere toekomst informatie- en communicatie vormen mogelijk zijn, waardoor de burger in het eerste contact wordt geholpen. De scope van de samenwerking die eerst gericht was op multi-intake, wordt daarmee verbreed naar andere				

toekomstgerichte samenwerkingsinstrumenten die passen bij het gebruik van moderne communicatiemiddelen en informatieverrijking, waarmee de focus weer komt te liggen bij het doel om de burger zoveel mogelijk te helpen in het eerste contact.

Aan dit onderzoek wordt een termijn verbonden van hooguit anderhalf jaar. Er kunnen op basis van het onderzoek dan duidelijke conclusies worden getrokken over de consequenties van deze vorm van multi-intake en de termijn van implementatie.

Vernieuwing netwerk C2000

De migratie van het pager-netwerk heeft inmiddels volgens planning in juni 2018 plaatsgevonden. De migratie van het spraaknetwerk stond gepland voor het najaar van 2018. In 2018 is echter sprake van tegenvallende resultaten in de testfase. Om die reden is de beoogde migratie van het spraaknetwerk van C2000 eind 2018 niet verantwoord gebleken.

Prestatieverloop en kengetallen

	2017 Verdeling in 2017		2018 Verdeling in 2018	
Intake totaal	635.143	100%	638.949	100%
Intake politie totaal	346.254	55%	340.263	53%
Intake brandweer totaal	73.476	12%	56.927	9%
Intake MKA/RAV totaal	208.869	33%	214.181	34%
Intake spoed totaal	328.180	100%	330.804	100%
Intake politie spoed	195.981	60%	193.498	58%
Intake spoed brandweer	19.116	6%	20.991	6%
Intake spoed MKA	113.083	34%	116.315	35%

	2017	2018
gem. opnametijd politie	8,0	8,4 in seconden
gem. opnametijd brandweer	9,4	9,9 in seconden
gem. opnametijd MKA	9,3	9,8 in seconden
O.b.v. ongewogen gemiddelde per maand		
% overloop politie	3,3	3,8 naar andere discipline
% overloop brandweer	10,1	10,6 naar andere discipline
% overloop mka	3,3	3,6 naar andere discipline
O.b.v. ongewogen gemiddelde per maand		
	2017	2018
Aantal incidenten	176.285	142.618
Aantal met inzet	168.646	138.923

In de tabel is het totaal opgenomen van alle spoedtelefonie binnen de GMK Den Haag van de veiligheidsregio's Haaglanden en Hollands Midden (Politie, Brandweer, MKA/RAV). Onder spoed wordt verstaan: alle doorverbonden 112-telefonie (mobiel + vast), respons op burgernetlijnen en spoedlijnen ten behoeve van meldingen van professionele partners zoals huisartsen, particuliere alarmcentrales en openbaarvervoerbedrijven.

3.3 Lasten en baten

De realisatie van het programma Gemeenschappelijke Meldkamer is binnen het budgettaire kader van de begroting 2018 gebleven. De afwijking in het saldo ten opzichte van de programmabegroting en de mutaties in de reserves worden toegelicht in de toelichting baten en lasten per programma in de jaarrekening.

Lasten en baten GMK		Programmabegroting 2018			Realisatie 2018			Verschil
(x € 1.000)	Taakveld	Primair	Wijziging	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo
ProQAFire	1.1	6	38	44	43		43	1
Uitvoering convenant	1.1	1.483	-	1.483	1.480		1.480	3
Subtotaal		1.489	38	1.527	1.523		1.523	4
Dekkingsbronnen:								
Gem. bijdragen	0.7	-1.340	-	-1.340		-1.340	-1.340	-
Rijksbijdrage (BDUR)	0.7	-31	-	-31		-31	-31	-
Subtotaal		-1.371	-	-1.371		-1.371	-1.371	-
Voor bestemming		118	38	156	1.523	-1.371	152	4
Mutatie reserves	0.10	-118	-38	-156		-155	-155	-1
Na bestemming		-	-	-	1.523	-1.527	-3	3
Vennootschapsbelasting	0.9							
Resultaat na belasting	0.11	-	-	-	1.523	-1.527	-3	3

4 Programma Veiligheidsbureau

4.1 Algemeen

Het Veiligheidsbureau heeft een coördinerende rol in het initiëren, faciliteren en monitoren van de multidisciplinaire samenwerking en besluitvorming binnen de VRHM, zodat de VRHM haar rol als (strategisch) adviesorgaan op het terrein van de rampenbestrijding en crisisbeheersing en integrale veiligheid optimaal kan vervullen.

Het Veiligheidsbureau heeft twee formatieplaatsen en is voor wat betreft de personele bezetting geïntegreerd met het bureau Beleid & Strategie van de concernstaf van de brandweer (ook twee formatieplaatsen). Hiervoor is in 2011 gekozen om redenen van verminderde kwetsbaarheid, eenduidigere ondersteuning van de regionaal commandant-directeur Veiligheidsregio en de ontkleuring van de concernstaf van de brandweer naar een concernstaf voor de Veiligheidsregio. Uiteraard is er wel een duidelijke scheiding van taken en verantwoordelijkheden en was het Veiligheidsbureau tot september 2018 als organisatieonderdeel van de Veiligheidsregio ook als zodanig herkenbaar.

In de nieuwe organisatiestructuur (van het organisatieplan) 'Samen Verder' zijn per september 2018 het Veiligheidsbureau en het bureau Beleid & Strategie opgegaan in de nieuwe stafafdeling Strategie & Beleid. De afdeling is verantwoordelijk voor het ontwikkelen van het strategisch beleid van onze organisatie, alsmede de advisering en ondersteuning van de voorzitter, directeur veiligheidsregio/regionaal commandant (in zijn onderscheiden rollen) en de (leden van de) directieteam. Een belangrijke ontwikkelopgave, naast de realisatie van de inhoudelijke taken en ambities, is het beter in besturing komen door het vertalen van het strategisch beleid in een samenhangende reeks activiteiten (strategie) om de beleidsdoelen te behalen en op de uitvoering hiervan te sturen. Binnen de formatie van de afdeling is ook het directiesecretariaat opgenomen. Verder is ook de ambtelijk secretaris Ondernemingsraad geplaatst binnen de afdeling. Dit is een zelfstandige functie die onder rechtstreekse aansturing en verantwoordelijkheid valt van de voorzitter van de Ondernemingsraad.

De afdeling vervult een kassiersfunctie voor gemeenten voor Slachtofferhulp Nederland en het Veiligheidshuis. De subsidie voor Slachtofferhulp Nederland in 2018 wordt/is vastgesteld op € 152.024,-. In de laatste bijlage van deze jaarstukken staan voor onze regio de specifieke gegevens over het aantal aangemelde slachtoffers, de verdeling over delictscategorieën en de wijze waarop de slachtoffers door Slachtofferhulp Nederland zijn geholpen. Het jaarverslag 2018 van Slachtofferhulp Nederland is op aanvraag beschikbaar bij het Veiligheidsbureau van de VRHM.

4.2 Wijze van realisatie van de beleidsvoornemens in 2018

Wat willen wij bereiken			Wat gaan wij ervoor doen	
Maatschap- pelijk effect	Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties	Realisatie
Going Concern				
Bevorderen van een veilige samenleving in de regio door slagvaardige operatie van de bestuurlijke en operationele crisisorganisatie	Voorkomen, voorbereiden en bestrijden van incidenten, rampen en crises	Bevorderen van de multidisciplinaire voorbereiding en uitvoering van de crisisbeheersing in de regio	- Uitvoering van de actiepunten genoemd in het Regionaal Beleidsplan 2016-2019 en vertaald in jaarlijkse werkplannen van de multidisciplinaire werkgroepen - Borging uitvoering aanbevelingen interne en externe evaluaties	Deels
		Zorgdragen voor een zorgvuldige besluitvorming door borging van een multidisciplinaire en integrale voorbereiding van de adviezen aan de verschillende vergaderingen, bewaking van het ambtelijke en bestuurlijke besluitvormingsproces en regievoering op de implementatie, monitoring en borging van genomen besluiten	- Vergaderingen 39 - Rapportages 3	Deels
	Koersbepaling door het opstellen van strategische documenten	Inrichting van de bijbehorende uitvoeringsorganisatie en bewaking, evaluatie en waar nodig bijsturing (van werkprocessen, producten en diensten) zodat gericht kwaliteitsversterking plaatsvindt	Samenstellen beleidsdocumenten: - Regionaal Beleidsplan - Regionaal Risicoprofiel - Regionaal Crisisplan	Ja
Toelichting op afwijking: Door de reorganisatie en de daarbij behorende personele wisselingen hebben een aantal actiepunten uit het Regionaal Beleidsplan vertraging opgelopen. Deze zijn meegenomen naar 2019. In totaal hebben er 28 vergaderingen plaatsgevonden i.p.v. 39. Het principe om twee Hoofdenoverlegvergaderingen voorafgaand aan een vergadering van de VD te houden, sloot niet aan bij de behoefte. Hierdoor is de frequentie van het aantal HO naar beneden bijgesteld. Vaststelling Regionaal Beleidsplan is voorzien voor Q4 2019. De deelprocessen van het Regionaal Crisisplan is op 29 november 2018 in de vergadering van het Algemeen Bestuur vastgesteld. Het concept- Regionaal Risicoprofiel is de vergadering van het Dagelijks Bestuur op 13 december 2018 besproken. Het RRP ligt in Q1/2 voor zienswijze voor bij gemeenteraden. Definitieve vaststelling van het RCP is voorzien in Q4 2019.				
Verbeterprojecten				
	Zorgen voor integratie van vernieuwingen binnen VRHM	Actief samenwerken binnen VRHM zodat verbeterprojecten gekoppeld blijven aan de hoofddoelstellingen van VRHM	- Deelname aan project Digitaal Werken - Herziening Organisatieplan - Deelname evaluatie GRIP-incidenten - Invoering integraal kwaliteitszorgsysteem/ Verbetering P&C-cyclus	Deels

Toelichting op afwijking:

In de aanbesteding van het platform Digitaal werken (voor multi-RB en samenwerking) is ervoor gekozen te wisselen van product van dezelfde leverancier. In Q4 heeft een heroverweging plaatsgevonden van zowel inhoud als van aanpak. Besloten is dat de projecten Besluitvorming, partnerportaal en multi-evaluatie geen onderdeel uitmaken van de herstart die in 2019 plaatsvindt.

4.3 Lasten en baten

Lasten en baten VB		Programmabegroting 2018			Realisatie 2018			Verschil
(x € 1.000)	Taakveld	Primair	Wijziging	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo
Bestuurlijke ondersteuning	0.1	160	-	160	135		135	25
KF-Slachtofferhulp	1.1	151	-	151	152		152	-1
Activiteiten	1.1	20	-	20	-		-	20
KF-Veiligheidshuis	1.2	184	-	184	180		180	4
Subtotaal		515	-	515	467		467	48
Dekkingsbronnen:								
Gem. bijdr.- Slachtofferhulp	0.7	-151	-	-151		-151	-151	-
Gem. bijdr.-Veiligheidsbureau	0.7	-134	-	-134		-135	-135	1
Bijdrage Politie HM	0.7	-66	-	-66		-	-	-66
Rijksbijdrage (BDUR)	0.7	-10	-	-10		-10	-10	-
Gem. bijdr.- Veiligheidshuis	1.2	-184	-	-184		-184	-184	-
Subtotaal		-545	-	-545		-480	-480	-65
Voor bestemming		-30	-	-30	467	-480	-13	-17
Mutatie reserves	0.10							
Na bestemming		-30	-	-30	467	-480	-13	-17
Vennootschapsbelasting	0.9							
Na belasting	0.11	-30	-	-30	467	-480	-13	-17

De realisatie van het programma Veiligheidsbureau is net niet binnen het budgettaire kader van de begroting 2018 gebleven. De afwijking van het saldo ten opzichte van de programmabegroting en de mutaties in de reserves worden toegelicht in de toelichting baten en lasten per programma in de jaarrekening.

Kerngegevens

Besluitvormingsmomenten	2018
HO	9
VD	9
DB	6
AB	5

Formatie	Fte
Hoofd Veiligheidsbureau	0,5
Beleidsmedewerker	1,0
Medewerker Bestuursondersteuning	0,8

5 Programma Oranje Kolom

5.1 Algemeen

De in de gemeenschappelijke regeling VRHM deelnemende gemeenten bundelen hun krachten steeds meer op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing (bevolkingszorg). Dit gebeurt in operationele zin en in de advisering aan het AB en/of DB. In de VRHM is de wettelijk voorgeschreven functie van coördinerend functionaris uitgewerkt. Hij is belast met de coördinatie van de maatregelen en voorzieningen die de gemeenten treffen met het oog op een ramp of crisis. In de bestuurlijke rapportages en in het jaarbericht legt hij rekening en verantwoording af aan het AB over het gevoerde beleid en beheer in zijn rol als coördinerend functionaris en over de werkzaamheden die uitgevoerd worden door het Bureau Gemeentelijke Crisisbeheersing (BGC), dat hem ondersteunt bij zijn taken.

Naast taken op het gebied van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing hebben de coördinerend functionaris en het BGC ook coördinerende taken op diverse verwante taakvelden zoals de evenementenveiligheid, de crisis- en risicocommunicatie en de vluchtelingenproblematiek.

5.2 Wijze van realisatie van de beleidsvoornemens in 2018

Wat willen wij bereiken			Wat gaan wij ervoor doen	
Maatschappelijk effect	Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties	Realisatie
Going Concern				
<i>Hulpverlening</i>				
Realistische hulpverlening bij rampen en crises voor niet- of verminderd zelfredzamen die aansluit bij het verwachtingspatroon van de samenleving	Deze hulpverlening is informatie gestuurd, risico- en omgevingsgericht	Een (sub)regionale hulpverleningsorganisatie die opgeleid, geoefend en ervaren is om de bevolkingszorgprocessen communicatie, publieke zorg, omgevingszorg en nafase zo efficiënt en effectief mogelijk uit te voeren	Vanaf 2017 met peer reviews bij de gemeenten/clusters periodiek meten of zij voldoen aan het prestatiekader Bevolkingszorg 2016	Ja
			Het in 2017 gemeten prestatiekader wordt in 2018 gemonitord	Deels
			Jaarlijks wordt een opleidings- en oefenprogramma voor bevolkingszorgfunctionarissen opgesteld en uitgevoerd	Ja
			Planvorming wordt geactualiseerd	Ja
			Monitor bevolking op kwaliteit van hulpverlening bij (grote) incidenten wordt opgezet	Nee

			- Coördinatie Convenant Rode Kruis - Onderhoud OOV-Alert - Onderhoud Crisisapp - Landelijke afdracht Vakbekwaamheid - Onderhoud intensieve contacten MOV	Ja
Toelichting op afwijking: Prestatiekader is vanwege capaciteitsgebrek nog niet in alle clusters gemeten. In 2019 wordt dit verder opgepakt en zal ook een nieuwe wijze van monitoring worden afgesproken. Monitoren kwaliteit hulpverlening is niet geborgd en opgepakt.				
Crisiscommunicatie				
Tijdige en adequate overheidscommunicatie bij van rampen of crises dragen bij aan de zelfredzaamheid in de samenleving	De burgemeester wordt ondersteund door een 24/7 operationele regionale crisiscommunicatie-organisatie	De crisiscommunicatie-organisatie is opgeleid, en geoefend om de crisiscommunicatie efficiënt en effectief uit te (doen) voeren door de burgemeester	Uitvoeren jaarlijks werkplan van de regionale werkgroep risico- en crisiscommunicatie	Ja
			Bestuurders en bevolking worden periodiek bevraagd op kwaliteit van uitvoering van de crisiscommunicatie-organisatie	Nee
			Coördinatie voor 19 gemeenten gerichte OTO - Sectie Bevolkingszorg - Informatiemanagement - OvD Bevolkingszorg - Teams Bevolkingszorg	Ja
			Verstrekken piketvergoedingen - Sectie Bevolkingszorg - Informatiemanager - Informatiecoördinator - Crisiscommunicatie	Ja
Toelichting op afwijking: Bestuurders en bevolking bevragen is niet geborgd en opgepakt.				
Risicocommunicatie				
De samenleving is voorbereid op de rampen en crises die bevolking en het milieu kunnen treffen en over de maatregelen die de overheid heeft getroffen ter voorkoming en bestrijding ervan	De gemeenten informeren hun inwoners over de risico's in hun leefomgeving, welke maatregelen zij zelf kunnen nemen en wat zij kunnen verwachten van de overheid	De veiligheidsregio levert de gemeenten allerlei producten, zodat zij in staat zijn hun inwoners adequaat te informeren over de risico's in hun leefomgeving	Het jaarlijkse werkplan van de regionale werkgroep risico- en crisiscommunicatie wordt uitgevoerd	Ja

5.3 Lasten en baten

Lasten en baten OK		Programmabegroting 2018			Realisatie 2018			Verschil
(x € 1.000)	Taakveld	Primair	Wijziging	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo
Bevolkingszorg	1.1	343	-	343	308		308	35
Crisiscommunicatie	1.1	50	-	50	45		45	5
KF-Rode Kruis	1.1	23	-	23	24		24	-1
Kosten activiteiten BGC	1.1	150	-	150	175		175	-25
Subtotaal		566	-	566	552		552	14
Dekkingsbronnen:								
Gem. bijdr.- Rode Kruis	0.7	-23	-	-23		-23	-23	-
Gem. bijdr.- Oranje Kolom	0.7	-557	-	-557		-558	-558	1
Rijksbijdrage (BDUR)	0.7	-66	-	-66		-66	-66	-
Ov. Baten - primair	1.1	-	-	-		-10	-10	10
Subtotaal		-646	-	-646		-657	-657	11
Voor bestemming		-80	-	-80	552	-657	-105	25
Mutatie reserves	0.10							
Na bestemming		-80	-	-80	552	-657	-105	25
Vennootschapsbelasting	0.9							
Resultaat na belasting	0.11	-80	-	-80	552	-657	-105	25

De realisatie van het programma Oranje Kolom is binnen het budgettaire kader van de begroting 2018 gebleven. De afwijking van het saldo ten opzichte van de programmabegroting en de mutaties in de reserves worden toegelicht in de toelichting baten en lasten per programma in de jaarrekening.

Kerngegevens

Formatie 2018	Fte
Coördinerend Functionaris	0,44
Beleidsmedewerker	2,39
Ondersteunend medewerker	0,72

6 Overzicht Overhead

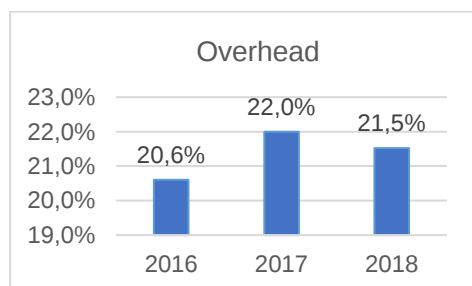
6.1 Algemeen

Overhead bestaat uit alle loonkosten van de met name genoemde zogenaamde PIOFACH-functies, ook de ICT kosten van alle PIOFACH-systemen, alle huisvestingskosten, de uitbestedingskosten bedrijfsvoering en naar rato de rentekosten die niet zijn toe te delen aan de taakvelden in het primaire proces. Dat betekent dat in ieder geval de kosten in verband met de volgende elementen tot kosten van overhead worden gerekend en moeten worden opgenomen:

- Financiën, toezicht en controle organisatie
- Personeel en Organisatie
- Inkoop (incl. aanbesteding en contractman.)
- Interne en externe communicatie
- Juridische zaken
- Bestuurszaken en bestuursondersteuning
- Informatievoorz. en automatisering PIOFACH
- Facilitaire zaken en huisvesting (incl. beveiliging)
- Documentaire informatievoorziening (DIV)
- Managementondersteuning primair proces

De realisatie van het Overzicht Overhead is binnen het budgettaire kader van de begroting 2018 gebleven. De afwijking van het saldo ten opzichte van de programmabegroting en de mutaties in de reserves worden toegelicht bij het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

Prestatieverloop en kerngegevens

Overhead (x € 1 mln.)	2016	2017	2018
Huisvesting	0,36	0,36	0,18
Salarissen	6,31	7,77	7,09
Overige P-kosten	2,60	1,52	2,64
ICT	0,94	1,19	1,17
Overig overhead	0,94	0,98	0,52
Totaal	11,14	11,82	11,60

Per 1.000 inw.	2016	2017	2018
Formatie	0,51	0,51	0,51
Bezetting	0,47	0,48	0,48

Apparaatskosten	2016	2017	2018
P/inwoner (€)	52,92	53,35	54,01

Externe inhuur (x € 1 mln.)	2016	2017	2018
Totaal inhuur	2,15	1,87	1,30
Inhuur als % loonsom	7,10%	5,99%	4,17%

Apparaatskosten (x € 1 mln.)	2016	2017	2018
Huisvesting (kant.)	0,36	0,36	0,18
Huisvesting (prim.)	6,29	6,38	6,60
Subtotaal	6,64	6,73	6,78
Salarissen (prim.)	23,84	23,41	23,95
Salarissen (overh.)	6,31	7,77	7,09
Subtotaal	30,14	31,17	31,04
Ov.P-kosten	2,60	1,52	2,64
ICT (overh.)	0,94	1,19	1,17
Ov. overhead	0,94	0,98	0,52
Totaal	41,26	41,60	42,16

7 Paragrafen

7.1 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing (artikel 11 BBV)

7.1.1 Algemeen

Op grond van het Besluit BBV bestaat het weerstandsvermogen uit de relatie tussen:

- De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de VRHM beschikt of kan beschikken om niet-begrote kosten te dekken.
- Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

De paragraaf betreffende weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat ten minste:

- Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit.
- Een inventarisatie van de risico's.
- Het beleid over de weerstandscapaciteit en de risico's.

In de afgelopen jaren heeft de VRHM in het jaarbericht en in de begroting een gelijklopende paragraaf opgenomen omdat beide documenten in dezelfde bestuursvergadering worden vastgesteld. In de paragraaf weerstandsvermogen worden vermeld:

- De risico's van materieel belang en een inschatting van de kans dat deze risico's zich voordoen.
- Het weerstandsvermogen en in hoeverre schade en verliezen als gevolg van risico's van materieel belang met het weerstandsvermogen kunnen worden opgevangen.

Het huidige Korpsbeleidsplan Brandweer HM loopt formeel tot en met 2018. Dit is destijds besloten in verband met de periode van de financierings-systeem. Het Regionaal Beleidsplan van de VRHM loopt tot en met 2019. In de nieuwe organisatie die per september 2018 is ingevoerd zal de VRHM een organisatiestructuur kennen waarbinnen alle taken zijn belegd waaraan onze organisatie uitvoering geeft. Met ingang van 2020 willen we dan ook één meerjarenbeleidsplan opstellen voor zowel onze veiligheidsregio- als brandweertaken. De voorbereidingen zijn in de tweede helft van 2018 (in de nieuwe organisatie) gestart. Dit betekent dat het huidige Korpsbeleidsplan Brandweer Hollands Midden een jaar doorloopt tot en met 2019. Op basis van de nieuwe organisatiestructuur en het nieuw op te stellen regionaal beleidsplan waarin ook de nieuwe risico-inventarisatie zal worden opgenomen, is geconstateerd dat een nieuw te houden risico inventarisatie in 2018 weinig zinvol zou zijn.

7.1.2 Inventarisatie weerstandscapaciteit

Het weerstandsvermogen is de mate waarin onvoorziene tegenvallers kunnen worden opgevangen zonder dat de continuïteit van het bedrijf in gevaar komt. Het weerstandsvermogen kan worden uitgedrukt als de verhouding tussen de reëel aanwezige weerstandscapaciteit en de geïntariseerde (en gekwantificeerde) risico's. De weerstandscapaciteit is de optelsom van in de organisatie aanwezige middelen om dit soort tegenvallers op te vangen. Deze middelen bestaan uit de algemene reserve, de bestemmingsreserves, de stille reserves en ook uit de nog niet ingevulde begrotingsruimte en de post onvoorzien.

De belangrijkste component van de weerstandscapaciteit is het (vrije) eigen vermogen, dat wil zeggen de vrije componenten van de algemene reserve en van de bestemmingsreserves. De algemene reserve van de VRHM kent geen geormerkte bestanddelen en is daarmee in haar geheel inzetbaar voor het afdekken van de financiële consequenties van risico's.

Ultimo 2018 bedraagt het saldo van de algemene reserve (voor resultaatbestemming 2018) € 917.000. Daarnaast beschikt de VRHM over bestemmingsreserves, waarvan de aard, de bestemming en het verloop in de *Nota reserves 2017-2018* zijn aangegeven. Het beleid van de VRHM is er op gericht te werken met een structureel sluitende exploitatiebegroting en de bestemmingsreserves in te zetten waarvoor zij zijn ingesteld. In de bestemmingsreserves is daarom geen 'vrij besteedbare ruimte' opgenomen die benut kan worden als een risico manifest zou worden.

7.1.3 Inventarisatie risico's

In onderstaande overzicht zijn de risico's gepresenteerd met de hoogste bijdrage aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. De risico's uit 2016 zijn ook voor 2018 als vigerend en actueel beoordeeld. Mede hierom en vanwege de reorganisatie in 2018 is besloten om eerst in september 2019 een nieuwe risico-inventarisatie te houden. Deze sluit dan beter aan op de nieuwe organisatiestructuur en kan zo geïntegreerd worden in de nieuwe nota's reserves en voorzieningen welke beoogd is om eind 2019 aan het Bestuur voor te leggen.

Kans en effect	Risico	Gevolgen
Kans 50,00%	Op de middellange termijn onvoldoende gekwalificeerde mensen op functies.	Als gevolg van de herziening van het organisatieplan met als eis dat minimale kwaliteiten aanwezig moeten zijn en het feit dat het Bestuur de ambitie heeft om de organisatie door te ontwikkelen naar een netwerkorganisatie, is het risico aanwezig dat niet op alle formatieplaatsen voldoende gekwalificeerd personeel aanwezig is. Dit moet dan worden ingehuurd, c.q. personeel dat niet voldoet aan de minimale kwaliteitseisen wordt boven formatief geplaatst.
€ 750.000		
Kans 50,00%	Aflopen huidige cao vanaf 1 mei 2017 verschil indexering en stijging cao	Risico is dat de door het Bestuur toegekende indexpercentages voor 2017 (0,75%) en 2018 (1,3%) onvoldoende zijn om het eventuele effect van een Cao-stijging te kunnen dekken.
€ 1.000.000		
Kans 10,00%	Financiële gevolgen incidenten	Om onverwachte en substantiële uitgaven op te vangen, bijvoorbeeld verliezen die voortvloeien uit incidenten en rampen van beperkte en aanzienlijke aard.
€ 1.000.000		
Kans 10,00%	Toetreding marktpartijen	Als gevolg van veranderende wet- en regelgeving (bijvoorbeeld privatisering van de bouwplantoetsing) treden marktpartijen toe op het gebied van werkzaamheden die eerder (wettelijk) door de brandweer werden verricht. Als er geen mogelijkheid is dat 'de mens het werk volgt' bestaat het risico van boventalligheid c.q. boven formativiteit.
€ 1.000.000		
Kans 50,00%	Verwerving van niet-functionele bedrijfsmiddelen	Het functioneren van specifieke bedrijfsmiddelen in de praktijk is in de inkoopfase soms moeilijk in te schatten, waardoor eerder op bedrijfsmiddelen moet worden afgeschreven.
€ 250.000		
Kans 10,00%	Geen of dubbel onderhoud aan installaties	De aard van de specialistische werkzaamheden en de inzet van materiaal en materieel in extreme situaties en omstandigheden kan leiden tot aanpassing van onderhoudsconcepten die extra kosten met zich meebrengen. Beheersmaatregelen: Inventarisatie van installaties, demarcaties en contracten en het analyseren van de verbanden hierin.
€ 100.000		

In totaal zijn 133 risico's in beeld gebracht. Op basis van deze 133 risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. Uit het resultaat van de uitgevoerde risicosimulatie (Monte-Carlosimulatie) volgt dat het

voor 90% (norm NARIS) zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 917.322 (benodigde weerstandscapaciteit).

7.1.4 Beleid over weerstandscapaciteit en risico's

Risicomanagement is erop gericht de schadelijke gevolgen van in kaart gebrachte risico's zo veel mogelijk te voorkomen of te beperken. Dit kan worden gedaan door het vermijden van het risico (opheffen van de oorzaak), het verminderen van de impact van het risico (terugbrengen netto verwachte omvang en/of terugbrengen waarschijnlijkheid) of het overdragen van het risico (bijvoorbeeld door te verzekeren). De VRHM heeft diverse verzekeringspolissen afgesloten voor aansprakelijkheid, ongevallen personeel, schade aan opstallen, bedrijfsinventarissen en materieel. De VRHM voldoet hiervoor premie en kent per schade een beperkt eigen risico.

Als de verwachte impact van het risico naar verhouding erg klein is, kan er ook voor gekozen worden het risico te accepteren. Als dat risico zich dan voordoet, draagt de VRHM de gevolgen zelf. Daar waar de VRHM een risico heeft verzekerd, maakt dit geen onderdeel meer uit van het vraagstuk rond het weerstandsvermogen. Immers het financieel risico is afgedekt en bij een derde, een verzekeringsmaatschappij, belegd.

7.1.5 Beoordeling verhouding kengetallen in relatie tot de financiële positie

Het weerstandsvermogen is de mate waarin onvoorziene tegenvallers kunnen worden opgevangen. De aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten staan er garant voor dat de VRHM te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen (art. 51 gemeenschappelijke regeling VRHM). Daarmee is het weerstandsvermogen in principe altijd 100%. Maar de VRHM heeft hierin ook een eigen verantwoordelijkheid en acht het vanuit normale bedrijfsvoering onwenselijk om telkens als zich een onverwachte tegenvaller voordoet, de deelnemende gemeenten aan te moeten spreken om financieel bij te springen.

Daarom kiest zij ervoor zelf een zekere weerstandscapaciteit op te bouwen die afdoende dient te zijn om (de belangrijkste) onvoorziene tegenvallers op te kunnen vangen.

Op dit moment is het saldo van de algemene reserve voldoende om de genoemde risico's af te dekken. De structurele ruimte in de begroting staat onder druk. Het is voor de VRHM een uitdaging om de door het Bestuur opgelegde bezuinigingstaakstellingen te realiseren.

7.1.6 Financiële kengetallen

Weerstandscapaciteit

(x € 1 mln.)	2016	2017	2018
Algemene Reserve	1,30	0,92	0,92
Totaal capaciteit	1,30	0,92	0,92

Risico's

(x € 1 mln.)	2016	2017	2018
Netto risico's	0,92	0,92	0,92

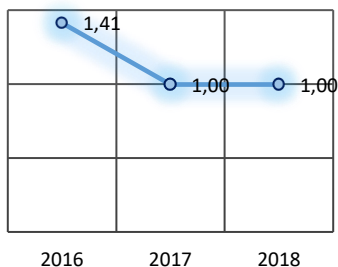
Ratio Weerstandvermogen

	2016	2017	2018
Weerstandvermogen	1,41	1,00	1,00

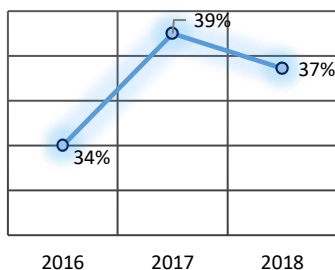
Financiële kengetallen

	2016	2017	2018
Netto Schuldquote	34%	39%	37%
Netto Schuldquote (gecorrigeerd)	34%	39%	37%
Solvabiliteitsratio	23%	19%	17%
Structurele exploitatieruimte	2,0%	-0,9%	-0,2%

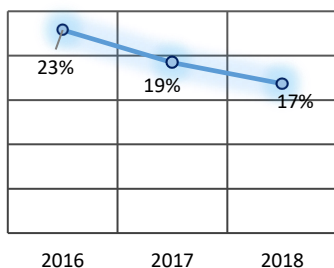
Ratio Weerstandvermogen

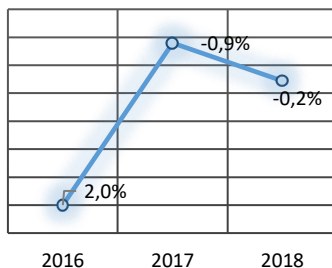
Netto Schuldquote

Solvabiliteitsratio

Structurele exploitatieruimte

De verslechtering van de hoogte van de algemene reserve en daarmee ook van het weerstandvermogen, de exploitatie ruimte en solvabiliteit in 2018 verdient extra aandacht om de toekomst van de financiële positie van de VRHM veilig te stellen. Dit zal in 2019 ook naar voren gaan komen in de te actualiseren Nota Reserves en Voorzieningen. Geconcludeerd kan worden dat het niet verkrijgen van een reële indexering lonen en prijzen over de afgelopen jaren mede de verslechtering van de financiële positie van de VRHM veroorzaakt heeft.

7.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen (artikel 12 BBV)

De financiële verordening schrijft ten aanzien van het onderhoud van de kapitaalgoederen het volgende voor:

- Tenminste eens in de vier jaar wordt het meerjarig onderhoudsplan voor het (de) bedrijfsgebouw(en) in eigendom geactualiseerd om de noodzaak tot aanpassing van de jaarlijkse storting in de voorziening groot onderhoud gebouwen vast te stellen;
- Bij de begroting en de jaarstukken doet het Bestuur verslag over de voortgang van het geplande onderhoud aan bedrijfsgebouwen en, als de actualisering van het meerjarig onderhoudsplan daartoe aanleiding geeft, van de (financiële) gevolgen daarvan.

De VRHM beschikt niet over de kapitaalgoederen wegen, riolering, water en groen.

In de sfeer van gebouwen, inventaris, voertuigen en redgereedschappen is wel sprake van onderhoud van kapitaalgoederen.

7.2.1 Onroerend goed

Object	Locatie	Eigendomsvorm
Brandweerkazernes	10 locaties	Volledig eigendom
Verbouw kazernes	Nieuwerburg	Volledig eigendom
Loods	Leiden, Gooimeerlaan 25	Opstal
Crisisruimte RBT	Leiden, Rooseveltstraat 4a	Verbouwing aan pand derden
Crisisruimte ROT	Leiden, Rooseveltstraat 4a	Verbouwing aan pand derden
GMK, kantoorpand	Leiden, Rooseveltstraat 4a	Economisch eigendom
Parkeerterrein	Leiden, Rooseveltstraat 4a	Volledig eigendom
Kantoorgebouw	Leiden, Schipholweg 130	Volledig eigendom
ROB	Waddinxveen, Noordeinde 48	Opstal

Brandweerkazernes

Om fiscale redenen zijn 11 kazernes van gemeenten gekocht met een terugkoopverplichting aan het einde van de BTW-herzieningsperiode. De kazerne Warmond is terug verkocht aan de gemeente Teylingen. De overige locaties (37) worden gehuurd (33) van gemeenten of andere partijen (4). In sommige gevallen was een renovatie noodzakelijk om de kazerne aan te laten sluiten bij de gebruikerseisen die de VRHM eraan stelt. Deze aanpassingen zijn telkens samen met de verhuurder uitgevoerd, waarbij groot onderhoud (kosten verhuurder) en klein onderhoud en aanpassingen (kosten VRHM) steeds gecombineerd zijn. Om de investering rendabel te laten zijn voor beide partijen is het betreffende huurcontract verlengd met minimaal 5 jaar.

Strategische huisvestingvisie: Notitie koop versus huur

De directie heeft van het Bestuur opdracht gekregen om te onderzoeken of het mogelijk is dat alle kazernes die gehuurd worden van gemeenten in eigendom genomen kunnen worden. Om deze vraag te beantwoorden heeft onderzoek plaatsgevonden en is overleg gevoerd met vastgoed- en financiële medewerkers van de deelnemende gemeenten.

In de AB-vergadering van december 2017 is de notitie gepresenteerd. De conclusie is dat het lastig is om één algemene regel met alle gemeenten af te spreken. De oorzaken hiervan zijn onder andere:

- De financiële afwikkeling met gemeenten moet budgettair neutraal plaatsvinden voor de VRHM zodat de deelnemende gemeenten geen nadeel ondervinden.
- Er is uitgebreid onderzoek nodig per pand om de boekwaarde, de structurele onderhoudslasten en eventueel achterstallig onderhoud te bepalen.

- Afspraken over vrijwillige en verplichte verkoop bij het afstoten van kazernes. Dit kan als gevolg van gewenste krimp door de VRHM of herontwikkeling van het gebied door de gemeente.

Op korte termijn is het afspreken van één beleidsuitgangspunt voor alle gemeenten moeilijk. Het Bestuur heeft de directie de opdracht gegeven om met alle gemeenten in gesprek te gaan over dit onderwerp en eventueel de huurkazernes over te nemen.

Er zijn afspraken gemaakt met betreffende gemeenten om af te zien van de terugkoop van de door de VRHM eerder gekochte brandweerkazernes.

Leiden, Rooseveltstraat 4a

Sinds 2004 is de VRHM economisch eigenaar van een gedeelte van het pand aan de Rooseveltstraat 4a in Leiden, het onderdeel van de GMK (voorheen Gemeenschappelijke Meldkamer). De gemeente Leiden heeft het juridische eigendom van het hele pand. Het aangrenzende parkeerterrein is volledig eigendom van de VRHM. In het pand zijn ook twee crisisruimten gevestigd die in de huidige vorm sinds 2010 functioneren.

In 2018 is gestart met de verbouwing van de verblijfsruimte van de 24 uursdienst. Deze verbouwing wordt door zelfwerkzaamheid uitgevoerd.

Waddinxveen, ROB

Bij de brandweerkazerne in Waddinxveen is in 2016 een nieuw Regionaal Oefencentrum Brandweer (ROB) met stookgebouw gevestigd. Hierdoor vinden realistische oefeningen in eigen beheer plaats en hoeft er minder gebruik gemaakt te worden van externe partijen.

In 2018 is het ROB grondig opgeknapt.

Nieuwbouw Leiden, Schipholweg 130

De plannen voor de ontwikkeling van de nieuwbouwlocatie waar de brandweerkazerne onderdeel van is, zijn in volle gang.

In 2018 is de VRHM tijdelijk eigenaar van de volledige locatie zodat in 2019 gestart kan worden met de ontwikkeling van de nieuwbouw.

Renovatie en uitbreiding kazerne Leimuiden

In december 2017 is door het Bestuur een krediet van € 375.000 toegekend om de kazerne in Leimuiden aan te passen. Met deze uitbreiding wordt een gedeelte achterstallig onderhoud uitgevoerd. Ook wordt het aantal m2 uitgebreid zodat er voldoende ruimte is en de locatie voldoet aan de vastgestelde VRHM-norm voor multifunctionele ruimte, kantoorruimte en veiligheid.

In 2018 is gestart met de voorbereiding om de verbouw in 2019 te realiseren.

Nieuwbouw kazerne Bodegraven en verbouw kazerne Nieuwerbrug

Het AB heeft in de vergadering van 30 juni 2017, na hoofdelijke stemming, besloten tot het verwerven van grond in eigendom en het door de VRHM zelf realiseren van een nieuwe brandweerkazerne Bodegraven op een geschiktere locatie. Ook is besloten tot het in eigendom verwerven van grond en de bestaande brandweerkazerne Nieuwerbrug.

In 2018 is de verbouw/uitbreiding van de kazerne Nieuwerbrug gerealiseerd en is de grond voor de kazerne Bodegraven gekocht van de gemeente.

7.2.2 Mobiliteit

A. Cobra

Na een lange voorbereidingsperiode kon in april een nieuw specialisme binnen VRHM in gebruik worden genomen: Ultra High Pressure Piercing, afgekort UHPP. Dit systeem is beter bekend als een Cobra Cold-Cut systeem en wordt gebruikt om van buitenaf door harde materialen een gat te boren, waardoor een effectieve blussing kan worden gedaan. In Ouderkerk aan den IJssel is het systeem officieel in gebruik genomen. De eerste inzetten zijn geweest en het systeem heeft zich hiermee in de praktijk bewezen.

B. Arbeidshygiëne

Specifiek voor het thema Arbeidshygiëne is een bestaand voertuig omgebouwd en in juli officieel in Koudekerk aan den Rijn gebruik genomen. Dit voertuig kan op de incidentlocatie schone kleding verstrekken en geeft een eerste invulling aan de wens van het Bestuur het thema arbeidshygiëne verder te ontwikkelen. Door gebruik te maken van bestaande middelen kan ervaring met de werkwijze en benodigde materialen worden opgedaan om deze structurele taak goed in de regio te borgen. Inmiddels zijn de nodige inzetten geweest en heeft de geboden voorziening een duidelijke toegevoegde waarde.

C. Nieuwe dienstvoertuigen en haakarmvoertuigen

Met de levering van 16 VW-Up dienstvoertuigen is een start gemaakt met de reguliere vervanging van het wagenpark aan dienstvoertuigen. Nieuw aan deze voertuigen is de introductie van 7 personenauto's in de huisstijl van de regio (wit met gekleurde strepen) in plaats van het gebruikelijke brandweerrood. De overige 9 voertuigen zijn wel uitgerust in brandweerrood maar niet voorzien van zwaailicht en sirene, om te benadrukken dat deze voertuigen worden gebruikt voor een niet operationele taak. Bij wijze van pilot zijn de 16 voertuigen uitgerust met digitale ritregistratie ter ondersteuning van het wagenparkbeheer. De eerste ervaringen met dit systeem zijn positief ontvangen. Daarnaast zijn twee haakarmvoertuigen gekocht.

D. Groot Water Transport

De regio Hollands Midden is aangesloten bij de landelijke projectgroep voor vervangen van Groot Water Transport, het systeem van zware pompen voor het leveren van veel bluswater. Echter in afwachting op de implementatie van de visie op waterwinning is nog geen bestelling voor nieuwe systemen geplaatst. Door de ontwikkelingen op de voet te volgen kan bij de realisatie van dit project worden besloten een eigen systeem te ontwikkelen of gebruik te maken van de landelijk geselecteerde marktpartij.

E. Vervanging redvoertuigen

In 2018 is het officiële startsein gegeven voor de vervanging van redvoertuigen, de voorbereidingen voor de Europese aanbesteding op dit onderwerp zijn in volle gang.

7.2.3 Personele functionele uitrusting

Apparatuur welke gekoppeld zijn aan wettelijke vervangingstermijnen (o.a. toestellen en ademluchtflessen) zijn tijdig vervangen om de gestelde kwaliteit te kunnen garanderen. Wegens de modernisering van het C2000 netwerk zijn alle mobilifoons in de voertuigen vervangen.

Een aantal centraal gelegen kazernes zijn voorzien van een Decentrale Uitgifte Unit (DCU). De DCU ondersteund de Meldkamer Brandweer in Den Haag bij storm- en wateroverlast om de grote hoeveelheid meldingen af te handelen.

De twee PFU-werkplaatsen in Gouda en Leiden Zuid zijn volledig in bedrijf. In deze werkplaatsen worden de PFU-middelen onderhouden en waar nodig gekeurd. De komende periode wordt gebruikt om verdere verfijning/verbeteringen aan te brengen.

Financieel

Onderhoudslasten (x € 1.000)	2016	2017	2018
Gebouwen	494	625	746
Vervoermiddelen	1.029	1.189	1.367
Persoonlijke functionele uitrusting	169	233	250
Totaal	1.692	2.048	2.363

7.3 Paragraaf financiering (artikel 13 BBV)

7.3.1 Risicobeheer van de financieringsportefeuille

Het risicobeheer is opgenomen onder de treasury functie. De doelstelling van de treasury functie is als volgt geformuleerd:

- Het beheersen van de financiële risico's zoals renterisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's.
- Het continu verzorgen van voldoende liquiditeit voor de organisatie.
- Het minimaliseren van de rentekosten en het maximaliseren van de renteopbrengsten.

Het Treasury statuut vormt het kader voor het uitvoeren van de treasury functie onder de voorwaarden:

- Gelden worden alleen uitgezet bij het Ministerie van Financiën in verband met de heersende Regelgeving Schatkistbankieren voor decentrale overheden;
- Het aantrekken van leningen geschiedt door een offerte aan te vragen bij tenminste twee of meerdere financiële instellingen.
- Er wordt geen gebruik gemaakt van derivaten.
- De VRHM verstrekt zelf geen geldleningen. Met het oog op de voorgenomen nieuwe investeringen zal op basis van de liquiditeitsplanning worden beoordeeld tot welk bedrag aanvullende geldleningen benodigd zijn. Bij aanschaf van duurzame goederen worden de aangegane geldleningen qua looptijd zoveel mogelijk afgestemd op de economische levensduur van die activa.
- Het enkel voor beleggingsdoeleinden kopen van aandelen is in de verordening uitgesloten, behalve voor zover deze gekocht worden in het kader van de uitoefening van de publieke taak. Aandelen zullen nooit worden gekocht zonder voorafgaand advies van het DB. De VRHM is te typeren als een geld vragende instelling en treedt niet als partij op om eventueel tijdelijk overvloedige middelen om te zetten in beleggingsproducten.

De VRHM houdt zich aan de in de Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden vermelde normen ten aanzien van de renterisiconorm en de kasgeldlimiet. Binnen de taken van der VRHM is geen sprake van grondexploitatie.

7.3.2 Kasgeldlimiet

De gemiddelde vlottende schuld, over drie maanden gezien, is voor een gemeente gelimiteerd op 8,2% van het begrotingstotaal. Een gemeenschappelijke regeling mag twee kwartalen achter elkaar deze limiet overschrijden. In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de kasgeldlimiet in 2018 weergegeven:

Kasgeldlimiet <i>(bedragen x € 1.000)</i>	Gemiddeld netto vlottende schuld	Kasgeldlimiet	Ruimte of Overschrijding
Kwartaal 1	4.014	4.428	-414
Kwartaal 2	14.967	4.428	10.539
Kwartaal 3	6.322	4.428	1.894
Kwartaal 4	-8.986	4.428	-13.414

In het eerste en het vierde kwartaal was sprake van een overschrijding. Deze overschrijdingen worden veroorzaakt door de spreiding van de ontvangsten over het jaar en de aflossingen van langlopende leningen.

De wet FIDO schrijft voor dat de toezichthouder vooraf geïnformeerd moet worden als de kasgeldlimiet drie opeenvolgende kwartalen wordt overschreden.

7.3.3 Renterisiconorm

Over de langlopende schuld mogen de jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de renterisiconorm in 2018 weergegeven:

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000)	2018	2017
Begrotingstotaal (primitief)	53.999	53.771
Wettelijk percentage	20%	20%
Renterisiconorm	10.800	10.754
Bedrag waarover renterisico wordt gelopen (aflossingen)	-2.463	-1.707
Ruimte onder renterisiconorm	8.337	9.047

Het bedrag aan langlopende leningen, waarover de gemeente Leiden een renterisico liep, blijft ruimschoots binnen de wettelijke norm (volgens de wet FIDO), zoals blijkt uit de tabel.

7.3.4 Financiering

De ontwikkeling van de leningenportefeuille is in onderstaande tabel weergegeven.

Ontwikkeling leningenportefeuille (bedragen x € 1.000)	2018
Stand per 1 januari 2018	20.846
Nieuwe leningen	-
Reguliere aflossingen	-1.708
Vervroegde aflossingen	-755
Stand per 31 december 2018	18.383

Overzicht leningenportefeuille BNG								
Leningnummer	Hoofdsom	Loop-tijd	Einddatum	Rente	Saldo 1-1-2018	Aflossing	Rente boekjaar	Saldo 31-12-2018
BNG 40.096474	1.200.000	15	3-2-2018	4,39%	80.000	80.000	327	-
BNG 40.102390	2.500.000	20	15-12-2026	4,00%	1.125.000	125.000	44.725	1.000.000
BNG 40.106332	2.300.000	10	27-1-2021	3,11%	805.000	230.000	19.805	575.000
BNG 40.106460	1.000.000	10	24-2-2021	3,46%	350.000	100.000	10.022	250.000
BNG 40.106461	3.930.000	10	24-2-2021	4,00%	3.340.500	98.250	130.282	3.242.250
BNG 40.106462	3.230.000	9	24-2-2020	3,89%	2.745.500	80.750	104.132	2.664.750
BNG 40.106463	2.930.000	8	25-2-2019	3,77%	2.490.380	73.270	91.549	2.417.110
BNG 40.110863	4.000.000	7	1-12-2023	0,28%	3.428.571	571.429	10.279	2.857.143
BNG 40.110864	3.000.000	15	1-12-2031	0,88%	2.800.000	200.000	26.583	2.600.000
Totaal	24.090.000				17.164.951	1.558.699	437.705	15.606.253

Overzicht leningenportefeuille gemeente Leiden									
Lening GMK	Hoofdsom	Loop-tijd	Einddatum	Rente	Saldo 1-1-2018	Aflossing	Extra aflossing	Rente boekjaar	Saldo 31-12-2018
Nieuwbouw	4.161.795	38	31-12-2045	1,00%	3.395.756	110.177	508.938	33.958	2.776.641
Technische installatie	647.785	18	31-12-2025	1,00%	285.663	39.601	246.062	2.857	0
Totaal	4.809.580				3.681.419	149.778	755.000	36.814	2.776.641

In 2018 zijn geen nieuwe langlopende geldleningen aangetrokken. De vervroegde aflossing heeft betrekking op het bedrag dat is ontvangen van het Ministerie van Veiligheid en Justitie voor de waardevermindering van de GMK. Dit bedrag is gebruikt voor een gedeeltelijke aflossing van de leningen bij de gemeente Leiden.

7.3.5 Rentemethodiek en renteresultaat

Voor de toerekening van de rentelasten maakt de VRHM gebruik van de rente-omslag-methode. Het totaal van de rentelasten wordt 'omgeslagen' over het geheel van de investeringen. De rentelasten betreffen het totaal van de rentelasten op de langlopende geldleningen.

Door toepassing van de rente-omslag-methode worden de rentelasten aan de hand van de stand van de investeringen toegerekend aan de prestaties. De achterliggende gedachte is hierbij dat de gehanteerde omslagrente een reëel percentage is.

Hieronder een overzicht van het renteresultaat:

Renteresultaat <i>(bedragen x € 1.000)</i>	2018
De externe rentelasten	475
De externe rentebaten	-
Saldo rentelasten en rentebaten	475
Doorbelaste rente	-
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	475
Rente over eigen vermogen	-
Rente over voorzieningen	-
Rente over het eigen vermogen en de voorzieningen	-
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	475
Aan taakvelden toegerekende rente	-475
Renteresultaat op het taakveld Treasury	-

Bij de gehanteerde rentesystematiek wordt de betaalde rente omgeslagen over het totaal aan activa. Voor 2018 bedraagt dit 1,51%. Dit percentage wordt de omslagrente genoemd.

Omslagrente <i>(bedragen x € 1.000)</i>	2018
Aan taakvelden toe te rekenen rente	475
Waarde vast activa per 1 januari 2018	31.421
Gemiddelde rente	1,51%
Keuze voor de omslagrente	1,51%

7.3.6 Schatkistbankieren

Op grond van de wet Verplicht schatkistbankieren houdt VRHM haar overtollige middelen gedurende het jaar aan bij de schatkist. Het gemiddelde saldo van de overtollige middelen van een kwartaal mag het drempelbedrag niet overschrijden. Dat is in 2018 ook niet gebeurd.

Berekening (bedragen x € 1.000)				
	2018			
Drempelbedrag	405			
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	291	299	167	269
Ruimte onder het drempelbedrag	114	106	238	136
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

Berekening dempelbedrag	
Begrotingstotaal verslagjaar	53.999
Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	53.999
Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	nihil
Drempelbedrag	405

Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen				
	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	26.466	27.231	15.352	24.749
Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen				
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	291	299	167	269

7.3.7 Overig

Complexe financiële producten

De VRHM maakt geen gebruik van complexe financiële producten zoals derivaten.

Geldstromenbeheer

De betalingen van de VRHM vinden zo veel mogelijk via de BNG plaats. Met de BNG is daartoe een ruime kredietfaciliteit van € 2 miljoen overeengekomen.

7.4 Paragraaf bedrijfsvoering (artikel 14 BBV)

Inleiding

De VRHM richt zich op Samen Sterk voor Meer Veiligheid ten behoeve van de burgers in onze regio en levert daartoe uiteenlopende producten. Om deze producten te kunnen voortbrengen is inzet van productiemiddelen nodig zoals personeel, financiën, informatievoorziening, organisatie, automatisering, huisvesting, communicatie, materieel, materiaal, etc. Bedrijfsvoering is het organiseren van de inzet van deze middelen ten behoeve van de levering van deze producten. Burgers van bij de VRHM aangesloten gemeenten verwachten dat deze rechtmatig handelt en betrouwbaar, transparant, doelmatig, doeltreffend en responsief is. Daaruit vloeien criteria voort voor de uitkomsten van de bedrijfsvoering, waarin het verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening aan de burger centraal staat. De bedrijfsvoering is bij een externe gerichtheid van de VRHM direct zichtbaar voor de burger, bijvoorbeeld in de snelheid van aanrijden van hulpdiensten en de adequaatheid van afwikkeling van meldingen door de gemeenschappelijke meldkamer.

Wat willen wij bereiken		Wat gaan wij ervoor doen	
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties	Realisatie
PERSONEEL			
Efficiënte bedrijfsvoering Inzetten van medewerkers waar zij de grootste meerwaarde voor de organisatie realiseren Investeren in onze medewerkers zodat ze kunnen voldoen aan nieuwe eisen die aan hen worden gesteld	Inzetten van de functionerings- en beoordelingscyclus (jaarlijks) en de schouw (tweejaarlijks)	De F&B-cyclus wordt in 2018 uitgevoerd bij alle medewerkers als een integrale cyclus, waarbij de aanpalende instrumenten (POP, opleidingsbeleid, mobiliteit, 2 ^e loopbaan en schouw), toegepast kunnen worden	Deels
	De herziening van de hoofdstructuur en fijn structuur van onze organisatie (2017) in samenhang met overige ontwikkelingen binnen de organisatie uitwerken	- Opendevallen plekken her bezetten - Herplaatsen van niet geplaatste medewerkers (mobiliteit) - Aandacht voor samenwerken in procesgerichte organisatie	Ja
Toelichting op afwijking: F&B cyclus als gesprekscyclus is ingevoerd. Tweede loopbaan gesprekken zijn eind 2018 opgestart en lopen door in 2019. Schouw, mobiliteit en opleidingsbeleid is vanwege reorganisatie 2018 on hold gezet. Reorganisatie heeft een groot aantal vacatures opgeleverd. Herbezetting hiervan loopt door in 2019.			
Versterken en ontwikkelen van management en medewerkers	Opstarten ontwikkeltrajecten	Het leiderschapsprogramma (2017) heeft zijn vervolg in 2018 Medewerkers met een nieuwe positie ondersteunen met individuele ontwikkelafspraken waarvan de uitvoering gefaciliteerd wordt	Ja
Toelichting op afwijking: Het leiderschapsprogramma is gestart na afronding van de reorganisatie in september 2018 en loopt door in 2019. Ontwikkelafspraken met andere medewerkers dan leidinggevend zijn individueel gemaakt.			
Inzetten op een veilige en duurzame werkomgeving	Driejaarlijks uitvoeren Medewerkers onderzoek	Het Medewerkers onderzoek wordt in 2018 voorbereid en in 2019 uitgevoerd	Deels
Toelichting op afwijking: De voorbereiding in 2018 heeft opgeleverd dat in 2019 wordt beschouwd of het uitvoeren van een Medewerkers onderzoek een adequaat instrument is of dat er gekeken moet worden naar een andere vorm van meting, bijvoorbeeld de audit.			
Optimale beheersing risico's	Regelmatig uitvoeren PPMO, Fysieke test en Aanstellingskeuringen (AK)	De resultaten van de evaluatie in 2017 worden verder opgepakt	Ja
	Implementeren Resultaten van de RI&E en Schoon werken	Wij werken deze speerpunten uit in 2018: - Veilig werken - Schoon werken - Arbo organisatie	Ja
Realisatie/toelichting op afwijking:			

De aandachtspunten vanuit de RI&E worden stapsgewijs opgepakt. Zo zijn de werkplaatsen bijvoorbeeld aangepast. De opvolging van de RI&E en het Veiligheidsbeleid in het algemeen worden in 2019 overgedragen van het eerdere Kenniscentrum naar de afdeling Proces- en Projectondersteuning, waarbij een Arbo functionaris geworven wordt.

Efficiënte bedrijfsvoering Klantgerichtheid	Inzetten van marktconforme en actuele arbeidsvoorwaarden	Het project mobiliteit en 2 ^e loopbaanbeleid wordt in 2018 ter besluitvorming en verdere implementatie aangeboden	Ja
		- Het onderhandelaarsakkoord FLO-overgangsrecht uitvoeren; - Voorbereiden van de uitvoering van normaliseren van de ambtenarenstatus; - Uitvoeren onderhandelde cao-akkoord; - Brandweerkamer voert overleg over de 20-jarige contracten	Ja

Realisatie/toelichting op afwijking:

Het project mobiliteit is niet verder opgepakt. De reorganisatie heeft dit vervangen.

Het uitvoeren van cao-akkoord, FLO-overgangsrecht is uitgevoerd. We zijn hierbij afhankelijk van de resultaten op de landelijke overlegtafel.

Wat willen wij bereiken		Wat gaan wij ervoor doen	
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties	Realisatie
INFORMATIEMANAGEMENT (IM)			
Efficiënte bedrijfsvoering Optimale ondersteuning bedrijfsvoering processen	Hernieuwde aanbesteding informatiesystemen	- Vakbekwaamheidsmanagementsysteem - Documentmanagement- en samenwerkingssysteem - Personeelssysteem	Deels
Toelichting op afwijking: De aanbesteding van het vakbekwaamheidsmanagementsysteem (VIMS) en het documentmanagement- en samenwerkingssysteem (project Digitaal werken) is afgerond. Deze aanbestedingen en de implementaties vragen zoveel van de VRHM dat besloten is om de aanbesteding van het Personeelssysteem niet gelijktijdig te laten plaatsvinden. Het VIMS is eind 2017 geïntroduceerd en in gebruik genomen. In 2018 zijn de problemen met het systeem in kaart gebracht en is een project gestart om het gebruik te verbeteren. De implementatie van het project Digitaal werken heeft in 2018 niet plaatsgevonden in verband met kwaliteitsproblemen bij het opgeleverde systeem. Een heroverwegingsonderzoek van het project heeft onder andere geleid tot een alternatief systeem (van dezelfde leverancier) en het opknippen van het project. Hiermee wordt een vereenvoudiging bereikt waardoor we vertrouwen hebben in een gefaseerde implementatie. Uitbreidingsinvesteringen zijn nodig voor het vervolg van zowel VIMS als Digitaal werken.			
Introduceren innovatieve werkwijzen	Vernieuwing ICT-infrastructuur	- Overdracht/afsluiting project Digitalisering - Uitvoeren Project Informatiebeveiliging	Deels
Toelichting op afwijking: De overdracht van het project Digitaal werken heeft nog niet plaatsgevonden. Projectresultaten informatieveiligheid: - Vastgesteld Informatiebeveiligingsbeleid - Vastgesteld ICT-beveiligingsbeleid Releasematig up-to-date brengen van onze basissystemen en introductie Skype.			
Klantgericht werken Continue verbetering onderlinge samenhang informatielandschap en ondersteuning gebruiker	Informatie moet binnen handbereik van onze gebruikers zijn	Aansluiten bij actuele systemen en mobiele apparatuur van gebruikers	Ja
DOCUMENTAIRE INFORMATIEVOORZIENING (DIV)			
Digitaal werken is het speerpunt voor DIV	Binnen de hele organisatie wordt digitaal de norm Medewerkers worden zelf verantwoordelijk voor registratie, archivering, opslag en informatie-uitwisseling	- Het personeel wordt opgeleid voor zijn nieuwe rol in digitaal werken	Nee
Toelichting op afwijking: Doordat het project Digitaal werken nog niet geïmplementeerd is, is het personeel ook nog niet opgeleid.			

Wat willen wij bereiken		Wat gaan wij ervoor doen	
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties	Realisatie
COMMUNICATIE			
Versterken van de externe communicatie (Communicatie 2.0)	In 2018 staat het ontwikkelen van een visie op externe communicatie op het programma. Deze visie zal resulteren in een plan voor het door ontwikkelen van de externe communicatiemiddelen.	- Campagne voor werving van personeel - Nieuwe bladformule en vormgeving nieuwsbrief VRHM - Ontwikkelen nieuwe communicatiemiddelen zoals een corporate video - Door ontwikkelen van het Partnerportaal dat in 2017 als onderdeel van het Platform Digitaal Werken wordt opgeleverd en de website www.vrhm vervangt	Nee
Toelichting op afwijking: Visie op externe communicatie (incl. campagne voor werving van personeel, nieuwe bladformule vormgeving nieuwsbrief VRHM en corporate video) is doorgeschoven naar 2019, i.v.m. beperkte capaciteit binnen het team communicatie. Er is voor gekozen om in 2018 continuïteit te bieden op de reguliere werkzaamheden, de communicatie over de reorganisatie, het project Informatieveiligheid en het ontwikkelprogramma voor leidinggevendenden. Ook is er – evenals in voorgaande jaren op ad hoc basis -advies en ondersteuning geboden bij het werven van beroeps- en kantoorpersoneel en vrijwilligers. Het door ontwikkelen van het Partnerportaal was een deelproject van het organisatie brede project Digitaal Werken. In 2018 is dit project on hold gezet. In 2019 wordt bepaald of en hoe de diverse deelprojecten en dus ook het Partnerportaal een vervolg krijgt.			
Versterken Interne Communicatie (Communicatie 2.0) En dus vergroten van de medewerkerstevredenheid	De organisatie communicatiever maken.	- Advies en ondersteuning bij de projecten die in 2018 prioriteit hebben in het Korpsbeleidsplan: reorganisatie en informatieveiligheid - Ondersteuning leidinggevendenden en projectleiders bij het brengen van hun boodschap (maatwerk) - Communicatief leiderschap opnemen in leiderschapsprogramma en tools ontwikkelen om onze leidinggevendenden communicatiever te maken (de inhoud van het programma wordt pas in 2019 bepaald, dus de tools ook)	Ja Ja Deels Deels
	De overlegstructuren verbeteren	- Afdeling Personeel, Organisatie en Communicatie helpt leidinggevendenden het werkoverleg met hun medewerkers te verbeteren	Nee
	De interne communicatiemiddelen verbeteren en nieuwe middelen ontwikkelen	- Door ontwikkelen nieuw sociaal intranet (als onderdeel platform Digitaal Werken); - Door ontwikkelen overige interne communicatiemiddelen	Nee
	Duidelijkheid geven over wie welke rol heeft in de in- en externe communicatie:	- Borgen in het leiderschapsprogramma /onderdeel communicatief leiderschap - Adviseren en ondersteunen van leidinggevendenden op het gebied van communicatie bij hun rol als integraal manager. Concrete tools daarvoor worden in 2019 opgeleverd	Deels Deels
Toelichting op afwijkingen: In verband met beperkte capaciteit binnen het team communicatie is ervoor gekozen continuïteit te bieden op de reguliere werkzaamheden en de interne communicatie over de reorganisatie en de communicatie over informatieveiligheid. Het door ontwikkelen van het sociaal intranet was een deelproject van het organisatie brede project Digitaal Werken. In 2018 is dit project on hold gezet. In 2019 wordt bepaald of en hoe de diverse deelprojecten en dus ook het sociaal intranet een vervolg krijgt. De inhoud van het ontwikkelprogramma voor leidinggevendenden krijgt pas in 2019 vorm, dat betekent ook dat de tools pas in 2019 ontwikkeld kunnen worden.			

Wat gaan wij ervoor doen			
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties	Realisatie
INKOOP & CONTRACTBEHEER			
Primaire proces ondersteunen door inkooptrajecten doelmatig uit te voeren waarbij voldaan wordt aan de wetmatigheid	Zorgen dat alle verwervingstrajecten (het totale traject vanaf initiële behoefte t/m implementatie/in gebruik name) succesvol en wetmatig worden doorlopen	Uitvoering geven aan de voor 2018 vastgestelde projecten - Opstellen inkoopkalender 2019 - Creëren randvoorwaarden voor het wetmatig laten verlopen van inkooptrajecten	Deels Deels Deels
Toelichting op afwijkingen: Een deel van de geplande projecten is gerealiseerd. Diverse projecten zijn echter niet opgepakt omdat vanuit de behoeftezoekers er andere prioriteiten zijn gesteld of omdat er door de reorganisatie geen trekker meer was. Het opstellen van de inkoopkalender voor 2019 is door de reorganisatie (nieuwe verantwoordelijken die hun rol nog moeten oppakken) pas in december een start mee gemaakt en loopt door in jan/feb 2019. Voor inkoop is 2018 daarmee ook een tussenjaar en moet in 2019 een organisatie breed gedragen (en door het DT goedgekeurde) inkoopkalender worden opgesteld, waar alle benodigde resources voor worden vrijgemaakt voor de uitvoering daarvan. Deze procedure moet worden ingebed in de begrotingsjaarcycli.			
BELEID & STRATEGIE			
Meedenken over de betekenis van ontwikkelingen binnen de samenleving en veranderingen op het terrein van de wet- en regelgeving voor de koers van VRHM.	Naast de reguliere taken als directieadviseur, het verzorgen van de regie op de totstandkoming van de resultaten van de in het Korpswerkplan opgenomen projecten, die afgeleid zijn uit het Meerjarenbeleidsplan 2016 – 2018		Ja
Realisatie/toelichting op afwijking: Een aantal projecten uit 2018 loopt door in 2019. Hieronder vallen o.a. Bluswatervoorziening, 2 ^e Loopbaanbeleid, Zelfstandige kazerne, Zinvol werk in de uitrukdienst en WNRA. Op 4 september 2018 is de voortgang in het DT behandeld ter informatie.			
HUISVESTING			
De huisvestingsvisie van VRHM is gebaseerd op genormeerde uitruktijden en gebruikerseisen. Een aantal locaties is om verschillende redenen niet ideaal te noemen. Na vaststelling van de visie door het AB start	Voor groot onderhoud aan gebouwen en wettelijke keuringen van voertuigen, PFU en bekappingsmaterialen (fase 3 onderhoud) maken we gebruik van vakkundige externe partijen. Voor de kazernes zijn standaard	- Het uitvoeren van een meerjarig onderhoudsplan (MJOP), te beginnen bij de koopkazernes. Dit MJOP is uitgevoerd door Facility. - De volgende kazernes zijn in 2018 in eigendom bij de VRHM: - o Aarlanderveen - o Benthuizen - o Hazerswoude-Dorp - o Koudekerk - o Bergambacht - o Haastrecht - o Krimpen aan den Lek - o Lekkerkerk	Ja

de implementatie van verbeteringen. In 2018 zal duidelijk worden of het Bestuur ervoor kiest de VRHM alle brandweerkazernes te laten kopen. De financiële en organisatorische consequenties hiervan zijn nog niet bekend en ook nog niet meegenomen in de begroting.	onderhoudsplannen vastgesteld verdeeld naar de indeling groot, middel en klein. Deze plannen en indeling worden ook gebruikt voor de dotatie aan de voorziening groot onderhoud. In 2018 zal een schouw per eigendomslocatie worden uitgevoerd. Deze schouw zal iedere vier à vijf jaar opnieuw worden uitgevoerd. Het laatste meerjarig groot-onderhoudsplan stamt uit 2014 zodat de eerste schouw gepland is in de zomer van 2018. Deze schouw review zal leiden tot een scherpere onderbouwing van de plannen en voorziening groot onderhoud.	- De kazerne Nieuwerbrug is verbouwd - De voorbereidingen voor nieuwbouw Bodegraven en Leiden zijn getroffen.	
--	---	--	--

Wat hebben wij bereikt		Wat hebben wij ervoor gedaan	
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties	
PLANNING, CONTROL EN KWALITEIT			Realisatie
Het opzetten en implementeren van een transparante <i>integrale planning & control cyclus</i> met verbrede sturing op de realisatie van onze plannen en planningen	Het leggen van een koppeling tussen beleidsplannen, jaarplannen en werkplannen die de organisatie beter in staat stelt te sturen op het realiseren van de organisatiedoelstellingen	Het verbeteren van transparantie van zowel verantwoordings- als stuurinformatie door het creëren van inzicht in de prestaties en kwaliteit als output, gekoppeld aan de daarvoor benodigde middelen als input	Nee
	Rapportagetool Qlikview meer inzetten ter ondersteuning van de informatievoorziening	- Rechtstreeks aanlevering aan CBS van de gewenste IV-3 kwartaalrapportages	Ja
	Verhogen informatiewaarde en leesbaarheid van de PCK-producten, intern en extern, zo efficiënt mogelijk digitaal ondersteund	- Doorlooptijd opstellen rapportage - 50% - Verminderen handmatige acties bij het genereren en samenstellen informatie - 100% toelichting op de indicatoren	Deels
	Versterken projectmatig werken, de ontwikkeling en verbetering van eigen projectmanagement-capaciteit	Versterking Projectmatig werken: - Keuze organisatie brede projectmethodiek - Poule van opgeleide projectleiders - Ontwikkeling sjablonen en een digitale projectomgeving - Opleiding medewerkers die het projectmatig werken implementeren	Deels
Toelichting op afwijking: Integrale planning & control cyclus Het opzetten en implementeren van een integrale planning & control cyclus is doorgeschoven naar 2019 omdat deze opzet moet passen op de nieuwe organisatiestructuur per september 2018. Door het Bestuur is gevraagd om de programmabegroting meer een 'beleid gestuurde' programmabegroting te laten zijn. Dit wordt uitgewerkt en geïmplementeerd voor de begroting van 2021. Door middel van QlikView en Power BI worden sommige rapportages beter ondersteund. Dit wordt echter nog niet structureel toegepast. Ook de duiding van de operationele prestatie indicatoren behoeft nog veel verbetering. Er is een keuze gemaakt voor PRINCE2 als projectmanagement tool. Er is een Handleiding Projectmatig Werken voor de Veiligheidsregio Hollands Midden geschreven en gepubliceerd op Plein16.			
Volgens art. 23 Wvr dient het Bestuur van de veiligheidsregio een kwaliteitszorgsysteem te hanteren	Op systematische wijze kwaliteit van taakuitvoering, resultaten en beheer bewaken, beheersen en verbeteren	Op basis van een visie op kwaliteitszorg wordt een kwaliteitszorgsysteem ontwikkeld (2017) en geïmplementeerd (2018)	Deels
Toelichting op afwijking: Er is een visie op kwaliteitszorg vastgesteld. De uitwerking in een kwaliteitszorgsysteem, in welke vorm dan ook, moet nog verder worden uitgedacht.			

Productdefiniëring brandweer	Op basis van onze gedefinieerde producten en diensten geven we inzicht in onze kwaliteit, kostenopbouw en prestaties. We betrekken daarbij actief gemeenten en overige stakeholders.	- Overeenstemming met gemeenten voor behandeling van begroting 2019 - De afspraken over resultaten van de producten gebruiken als input voor uniforme procesbeschrijvingen per product en het formuleren van KPI's	Deels
Toelichting op afwijking: Bij de programmabegrotingen wordt een productenbegroting als bijlage toegevoegd. Deze geeft inzicht in de kosten van de producten en diensten van de VRHM. Een koppeling naar prestaties, zowel kwantitatief als kwalitatief, moet nog worden gelegd.			

Wat willen wij bereiken		Wat gaan wij ervoor doen	
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties	
FACILITAIR			Realisatie
Primaire processen ondersteunen door beschikbaar stellen van middelen die voldoen aan behoeften, binnen budgettaire kaders	Uitvoering geven aan de PDCA-cyclus van afspraken, budgettering en procesinrichting	- Uitvoeren van het in 2017 vastgestelde jaarplan 2018	Ja
		- Rapporteren op de vastgestelde KPI's	Ja
		- Ophalen van de behoeftestellingen van de primaire processen	Ja
		- Impactanalyse van (veranderingen in) de behoeftestellingen op Facilitair proces en budgetten	Ja
		- Opstellen en aanbieden jaarplan 2019	Ja
Realisatie/toelichting op afwijking: Tot de reorganisatie is per kwartaal gerapporteerd op de toen vastgestelde KPI's. Ook is jaarlijks door het hoofd Facilitair het gesprek gevoerd met clusterleidingen om de behoeftestelling en verwachtingen te duiden. Na de reorganisatie wordt vanuit de sector Brandweezorg het jaarplan 2019 en verder geformuleerd en vastgesteld. De behoeftestellingen van clusters worden binnen de sector Brandweezorg gedeeld en op basis hiervan worden prioriteiten gesteld (zie ook inkoop- en aanbestedingskalender)			

Prestatieverloop

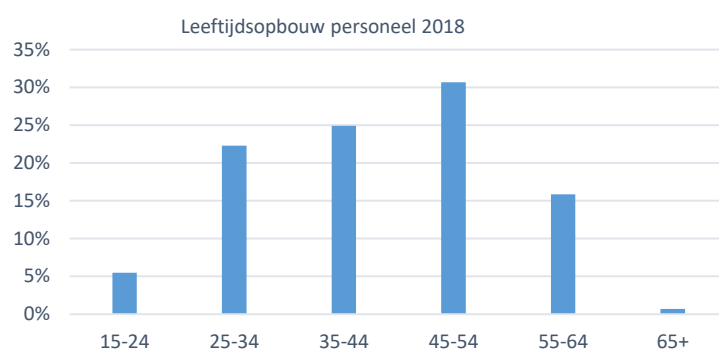
Indicator	2016	2017	2018
Verzuimpercentage*	4,20%	5,30%	4,95%
Instroom*	7	4	17
Instroom (vrijwilligers)	67	27	59
Uitstroom*	10	1	15
Uitstroom (vrijwilligers)	77	17	60
Medewerkerstevredenheid	6,9		
# Deelnemers MTO	948		

* beroeps en kantoorpersoneel

INDICATOR	2016	2017	2018
Facturen en declaraties < 30 dagen betaald (%)	89,4	90	71

INDICATOR	2016	2017	2018
BIG-score (=Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten-score)	1,5	1,6	1,6

*Norm Informatiebeveiligingsbenchmark: voor standaard op niveau 2 en niveau 4 voor kritische systemen (persoonlijke gegevens, commercieel vertrouwelijke gegevens, zoals inkoop)
2018 betreft een indicatie. In april 2019 wordt een nieuwe score berekend.*

(x € 1.000)	Begroting 2018	Realisatie 2018
Financiën, Toezicht en Controle	724	720
Personeel en organisatie	2.992	2.635
Inkoop, aanbesteding, contractman.	256	144
Interne en externe communicatie	455	463
Bestuurszaken en bestuursondersteuning	220	139
Informatievoorziening en automatisering	1.952	1.650
Facilitaire zaken en Huisvesting	1.810	1.122
Documentaire informatievoorziening	156	163
Leidinggevenden primair proces en MO	3.468	4.566
Totaal Overhead	12.033	11.602

Vanaf 2018 wordt de overhead conform de Commissie BBV Notitie Overhead, juli 2016 in de administratie verwerkt. Vanaf 2018 is ook de nieuwe taakveldenstructuur toegepast. Het verschil t.o.v. van de begroting wordt toegelicht in het overzicht van baten en lasten.

7.5 Paragraaf verbonden partijen (artikel 15 BBV)

De VRHM is een samenwerkingsverband krachtens de (gewijzigde) Wet gemeenschappelijke regelingen (9 juli 2014, van kracht per 1 januari 2014). Het orgaan is in deze hoedanigheid en vanuit het publiekrecht verbonden met de vermelde deelnemende gemeenten. In de gemeenschappelijke regeling VRHM is vastgelegd dat de deelnemende gemeenten ervoor zorgdragen dat het openbaar lichaam te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan haar verplichtingen te kunnen voldoen. Hiermee is de exploitatie en het afdekken van financiële risico's gewaarborgd. Op het moment dat risico's zich manifesteren in financiële verplichtingen die niet uit de exploitatie of de reserves kunnen worden opgevangen, wordt een beroep op de gemeenten gedaan. Derden kunnen daarop geen rechtstreeks beroep doen. De waarborg heeft een interne werking.

De VRHM gaat ervan uit dat de deelnemende gemeenten in hun begroting de vastgestelde inwonerbijdragen opnemen, zich realiseren dat de ontwikkelingen, zoals geschetst in de programmabegroting en vermeld in de risicoparagraaf zich kunnen manifesteren en dat niet kan worden uitgesloten dat een beroep op de waarborgfunctie wordt gedaan.

Jaarrekening 2018

Balans per 31 december 2018

Activa (x € 1.000)	31-12-2018	31-12-2017
Vaste activa		
<i>Materiële vaste activa</i>		
- Investerings met economisch nut	31.496	31.421
<i>Totaal</i>	31.496	31.421
Totaal vaste activa	31.496	31.421
Vlottende activa		
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>		
- Vorderingen op openbare lichamen	858	359
- Uitzettingen 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	19	2.026
- Overige vorderingen	12	5
<i>Totaal</i>	889	2.390
<i>Liquide middelen</i>		
- Kassaldi	2	5
- Banksaldi	-	-
<i>Totaal</i>	2	5
<i>Overlopende activa</i>		
- Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	784	922
<i>Totaal</i>	784	922
Totaal vlottende activa	1.675	3.317
Totaal activa	33.171	34.738

Balans per 31 december 2018

Passiva (x € 1.000)	31-12-2018	31-12-2017
Vaste passiva		
<i>Eigen vermogen</i>		
- Reserves		
a. Algemene reserve	917	917
b. Bestemmingsreserves	4.620	5.298
- Gerealiseerd resultaat	300	-249
<i>Totaal</i>	5.837	5.966
<i>Voorzieningen</i>		
- Voorziening ter egalisatie van kosten	821	777
<i>Totaal</i>	821	777
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
- Onderhandse leningen van		
a. Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	15.606	17.165
b. Openbare lichamen	3.531	3.681
<i>Totaal</i>	19.137	20.846
Totaal vaste passiva	25.795	27.589
Vlottende passiva		
<i>Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>		
- Banksaldi	1.408	1.610
- Overige schulden	5.081	3.942
<i>Totaal</i>	6.488	5.552
<i>Overlopende passiva</i>		
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	785	1.451
- De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren		
a. Voorschotten van het Rijk	103	146
<i>Totaal</i>	887	1.597
Totaal vlottende passiva	7.376	7.149
Totaal passiva	33.171	34.738

Overzicht van baten en lasten over 2018

		Programmabegroting 2018			Realisatie 2018			Verschil
(x € 1.000)	Taakveld	Primair	Wijziging	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo
LASTEN								
Brandweer	0.1	35	-	35	55		55	20
	0.5	495	-	495	424		424	71
	1.1	38.744	420	39.164	39.226		39.226	-62
	8.3	50	-	50	48		48	2
Totaal Brandweer		39.324	420	39.744	39.754		39.754	-10
GMK	1.1	1.489	38	1.527	1.523		1.523	4
Totaal GMK		1.489	38	1.527	1.523		1.523	4
Veiligheidsbureau	0.1	160	-	160	135		135	25
	1.1	171	-	171	152		152	19
	1.2	184	-	184	180		180	4
Totaal Veiligheidsbureau		515	-	515	467		467	48
Oranje Kolom	1.1	566	-	566	552		552	14
Totaal Oranje Kolom		566	-	566	552		552	14
Overhead	0.4	12.033	-	12.033	11.602		11.602	431
Totaal Overhead		12.033	-	12.033	11.602		11.602	431
Onvoorzien	0.8	72	-	72	-		-	72
Totaal Lasten		53.999	458	54.457	53.898		53.898	559
BATEN								
Algemene dekkingsmiddelen:								
- Gemeentelijke bijdragen	0.7	-44.600	-	-44.600		-44.601	-44.601	1
- Gem. bijdr. Veiligheidshuis	1.2	-184	-	-184		-184	-184	-
- Rijksbijdrage (BDUR)	0.7	-6.491	-	-6.491		-6.688	-6.688	197
- Overige baten - primair	1.1	-1.781	-	-1.781		-1.838	-1.838	57
- Overige baten - overhead	0.4	-460	-	-460		-458	-458	-2
Totaal Baten		-53.516	-	-53.516		-53.769	-53.769	253
Voor bestemming		483	458	941	53.898	-53.769	53.769	813
Mutatie reserves Brandweer	0.10	-365	-420	-785	-	-273	-273	-512
Mutatie reserves GMK	0.10	-118	-38	-156	-	-155	-155	-1
Na bestemming		-	-	-	53.898	-54.198	-300	300
VPB	0.9	-	-	-	-		-	-
Na belasting	0.11	-	-	-	53.898	-54.953	-300	300

Het resultaat voor 2018 komt uit op € 300.379 positief. Dit grote voordelige resultaat wordt volledig veroorzaakt door de eenmalige bijdrage van het ministerie van J en V in het kader van hun aandeel in de frictiekosten van de GMK Hollands Midden (Rooseveltstraat te Leiden). Volgens de SISA-richtlijnen dient € 500.000,- van deze bijdrage via het resultaat te lopen.

Als gevolg van de reële loonkostenontwikkeling blijkt dat het toegekende indexeringspercentage van 1,3% niet toereikend is geweest om de stijging van de salarislaster van 2,24% te kunnen dekken. Het gecalculeerde nadeel op deze ontwikkeling is voornamelijk gefinancierd vanuit financieel gemaakte formatie en de onderuitputting op de kapitaallaster. Daarnaast was er sprake van een relatief hoge uitstroom van medewerkers in aanloop naar de reorganisatie. Vrijgekomen vacatures werden tijdelijk bevroren en pas na de reorganisatie is gestart met het werven van nieuw personeel. Dit proces loopt nog door in 2019. Verder zien we binnen de totale salarislaster een hogere stijging van werkgeverslaster dan vooraf rekening mee was gehouden.

Er is voor een bedrag van € 99.177 aan extra opleidingskosten voor manschap A uitgegeven. Het Bestuur heeft toestemming gegeven om de wachtlijsten weg te werken zonder dat er sprake zou zijn van een incidentele verhoging van de gemeentelijke bijdragen. Reden voor dit besluit is dat de reguliere opleidingscyclus al volledig bezet was en dat voorkomen diende te worden dat aspirant brandwachten te lang op de wachtlijst zouden blijven staan.

Naast de effecten van de tijdelijke vacaturestop in aanloop naar de reorganisatie, wordt de meevaller op de overhead ook veroorzaakt door lagere uitgaven aan WW-vergoedingen (eigenrisicodrager).

Verder zien we de effecten van de structurele forse prijsstijgingen in de energiesector terug binnen de huisvestingsbudgetten.

Aan de kant van de baten zien we een hogere rijksbijdrage (BDUR), maar zien we ook het achterblijven van de overige baten. Dit wordt o.a. veroorzaakt door het dispuut met de RAV rondom afhijsen patiënt en de afwikkeling van het meldkamerdossier (huur GMK en bijdrage Politie aan het Veiligheidsbureau). Dat dit niet direct terug te zien is in het overzicht van baten en lasten, komt door de eenmalige bijdrage van het ministerie van J en V.

Tenslotte zien we dat niet alle voorgenomen onttrekkingen uit de reserves hebben plaatsgevonden (activiteiten niet uitgevoerd, of uitgesteld). De mutatie in de bestemmingsreserve Meldkamer Hollands Midden is verantwoord onder 'Mutaties reserves GMK'. Alle overige mutaties in bestemmingsreserves zijn verantwoord onder 'Mutaties reserves Brandweer'.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

1. De jaarrekening is opgesteld overeenkomstig het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
2. De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.
3. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.
4. Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeid gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, verlofaanspraken en dergelijke. Indien er sprake is van (eenmalige) effecten van grote omvang dient een verplichting opgenomen te worden.
5. Materiële vaste activa: Investerings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven. De afschrijving start in de maand na ingebruikname van de activa. De gehanteerde afschrijvingstermijnen (op basis van de lineaire afschrijvingsmethode) bedragen in jaren:

Soort activum	Jaren
Gronden en terreinen	-
Bedrijfsgebouwen	5-40
Vervoermiddelen	5-15
Overige bedrijfsmiddelen	5-20

Voor het bepalen van de afschrijvingstermijnen is het bepaalde in artikel 9.5 lid 9 Waarderen en afschrijven van vaste activa van het Financieel Statuut VRHM van toepassing. De minimale activeringsgrens is € 25.000 voor aangeschafte (groep) activa vanaf 1 januari 2017. In verband met de ontvangen eenmalige bijdragen uitwerkingskader meldkamer is in 2018 in verband met het matchingprincipe het resterende deel van het actief (80%) en de bijbehorende financiering in de jaarrekening verwerkt inclusief aanpassing van de vergelijkende cijfers.

6. Vorderingen en overlopende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid wordt een voorziening in mindering gebracht. Liquide middelen en overlopende posten worden tegen nominale waarde opgenomen.
7. De voorziening voor egalisatie van de onderhoudskosten is gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren grootonderhoud aan de kapitaalgoederen. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen in het jaarverslag is het beleid nader uiteengezet.
8. Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

9. Vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Na wijziging van het BBV op 10 juli 2007 omvatten de overlopende passiva ook de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen maar nog niet bestede voorschotbedragen voor overdrachten met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren en waarvoor bij niet-besteden een terugbetalingsverplichting bestaat.

Toelichting op de balans per 31 december 2018

(bedragen x € 1.000)

Vaste activa

Materiële vaste activa (bedragen x € 1.000)	Saldo 1-1-2018	Investe- steringen	Desinve- steringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Saldo 31-12-2018
Gronden en terreinen	651	3.841					4.492
Bedrijfsgebouwen	17.792	475		830	1.762	755	14.921
Vervoermiddelen	9.325	683		1.452			8.555
Overige materiële vaste activa	3.653	711		836			3.528
Totaal	31.421	5.710	-	3.118	1.762	755	31.496

De VRHM heeft alleen vaste activa met economisch nut in eigendom.

Saldo 1 januari 2018

Het saldo per 1 januari 2018 is gecorrigeerd met € 3.681.000 voor de boekwaarde van de GMK aan de Rooseveltstraat in Leiden. Tijdens de accountantscontrole bleek dat de verantwoording op dit onderdeel (niet uit de balans blijvende verplichtingen) niet juist was. De beginbalans is voor hetzelfde bedrag gecorrigeerd met een langlopende lening van de gemeente Leiden, deze gemeente heeft het juridisch eigendom en factureert jaarlijks een annuïteit aan de VRHM.

Investerings

Voor de nieuwbouw aan de Schipholweg in Leiden is een investering gedaan voor de grond van € 3,6 miljoen, de grond voor de kazerne Bodegraven bedroeg € 237.000.

De investeringen in de bedrijfsgebouwen hebben betrekking op de nieuwbouw van de kazerne Nieuwerbrug, deze is reeds in 2018 in gebruik genomen.

In vervoermiddelen is in 2018 € 683.000 geïnvesteerd dit waren 20 dienstauto's (€ 296.000), twee boten voor Leimuiden en Rijpwetering (€ 13.000) en twee haakarmvoertuigen (€ 374.000).

De post 'overige materiële vaste activa' kent diverse investeringen. In 2018 zijn onder andere de volgende investeringen gedaan: aanpassingen DBK (€ 94.000), ademluchtmaterialen (€ 103.000), waterkoelmachine (€ 76.000), inbouw mobilifoons (€ 254.000), aanpassing presentatieapparatuur in de ROT en RBT ruimte (€ 40.000) en meubilair voor de ruimten van 24 uren beroepspersoneel (€ 58.000).

Bijdragen van en afwaarderingen

De bijdragen van € 1.762.000 is een bijdrage van de politie voor de waardevermindering van de GMK en dit geldt ook voor het bedrag aan afwaardering. Dit bedrag is ontvangen van het ministerie van Veiligheid en Justitie. Naast dit bedrag is ook een niet geoormerkte bijdrage van het ministerie ontvangen voor algemene frictielasten, dit bedrag (€ 500.000) is verantwoord in de exploitatie.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar <i>(bedragen x € 1.000)</i>	Saldo 31-12-2018	Saldo 31-12-2017
Vorderingen op openbare lichamen	858	359
Uitzettingen 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	19	2.026
Overige vorderingen	12	5
Totaal	889	2.390

Op de vorderingen op openbare lichamen is een bedrag van € 196.400 als voorziening wegens oninbaarheid in mindering gebracht. Het betreft de nog uitstaande vordering op de Regionale Ambulance Voorziening Hollands Midden voor de hoogteassistentie over de jaren 2015 tot en met 2017.

De uitzettingen in 's Rijks Schatkist betreffen de liquide middelen die conform de regeling Schatkistbankieren decentrale overheden binnen 's Rijks Schatkist dienen te worden aangehouden. Hiermee voldoet de VRHM aan de drempelwaarde voor het aanhouden van gelden buiten 's Rijks Schatkist. De drempelwaarde is hierbij in 2018 niet overschreden. Voor het overzicht van de berekening van de benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren wordt verwezen naar de paragraaf Financiering.

Liquide middelen <i>(bedragen x € 1.000)</i>	Saldo 31-12-2018	Saldo 31-12-2017
Kassaldi	2	5
Banksaldi	-	-
Totaal	2	5

Het per ultimo 2018 aangehouden saldo aan liquide middelen blijft binnen de normering van de 'Regeling schatkistbankieren decentrale overheden'. Het banksaldo is per 31 december 2018 te laat aangezuiverd vanuit het Ministerie van Financiën, derhalve is een negatief banksaldo ontstaan. Dit negatieve banksaldo is verantwoord bij de post 'Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar'.

Overlopende activa <i>(bedragen x € 1.000)</i>	Saldo 31-12-2018	Saldo 31-12-2017
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	783	922
Totaal	783	922

Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen ten laste van volgende begrotingsjaren komen <i>(bedragen x € 1.000)</i>	Saldo 31-12-2018	Saldo 31-12-2017
Nog te ontvangen bedragen	250	383
Vooruitbetaalde bedragen	527	498
Overige	6	41
Totaal	783	922

Nog te ontvangen bedragen

Dit betreft onder andere de (eind)afrekening van het tweede half jaar met betrekking tot de brandmeldabonnementen voor een bedrag van € 184.000. Verder bestaat het bedrag uit nog te factureren bedragen aan de RAV voor afhijsingen over 2018 van € 66.000.

Vooruitbetaalde bedragen

Deze post bestaat hoofdzakelijk (€ 386.000) uit vooruitbetaalde licentiekosten voor een aantal softwaresystemen, daarnaast bestaat deze post voor € 110.000 uit verzekeringskosten. Het restant zijn overige vooruitbetaalde crediteuren.

Vaste passiva

Eigen vermogen <i>(bedragen x € 1.000)</i>	Saldo 31-12-2018	Saldo 31-12-2017
Reserves	5.537	6.215
Gerealiseerd resultaat	300	-249
	5.837	5.966

Algemene reserve <i>(bedragen x € 1.000)</i>	Saldo 1-1-2018	Resultaat 2017	Overige mutaties	Dotatie	Ont- trekking	Saldo 31-12-2018
Algemene reserve	917					917
Totaal	917	-	-	-	-	917

Bestemmingsreserves <i>(bedragen x € 1.000)</i>	Saldo 1-1-2018	Resultaat 2017	Overige mutaties	Dotatie	Ont- trekking	Saldo 31-12-2018
Samenwerken loont	615				160	455
Kwaliteitsprojecten Brandweer	142				5	137
Flankerend beleid	1.019				82	937
Multiteam/netcentrisch werken/LCMS	64				27	37
Taakstelling Cebeon	715	(249)				466
Versnelde organisatieopbouw	15					15
Nieuwe brandweerconcepten	250					250
Meldkamer Hollands Midden	2.478				155	2.323
Totaal	5.298	(249)	-	-	429	4.620

Toelichting per reserve

Samenwerken loont			
Doel van de reserve:			
Ter dekking van de kosten van (multi)projecten ten behoeve van de kwaliteitsverbetering van de VRHM.			
Mutaties 2018:	Begroot	Realisatie	Verschil
Onttrekking	-165	-160	-5
Toelichting mutaties 2018:			
Ter dekking van de Crisisbeheersingsdagen en de kosten voor de evenementencoordinator.			

Kwaliteitsprojecten Brandweer			
Doel van de reserve:			
Ter dekking van de kosten van projecten ten behoeve van het verbeteren van de kwaliteit van de organisatie en haar dienstverlening.			
Mutaties 2018:	Begroot	Realisatie	Verschil
Onttrekking	-113	-5	-108
Toelichting mutaties 2018:			
Kosten ten behoeve van het Project Vakbekwaamheid 2.0.			

Flankerend beleid			
Doel van de reserve:			
Het treffen van maatregelen om negatieve gevolgen van organisatieontwikkelingen voor de organisatie en haar medewerkers op te vangen.			
Mutaties 2018:	Begroot	Realisatie	Verschil
Overige mutatie	-340	-82	-258
Toelichting mutaties 2018:			
De begrote onttrekking aan de reserve Flankerend Beleid voor dekking van de kosten van het 'Programma Doorontwikkeling sector Risico- en crisisbeheersing' is nihil aangezien dit programma pas in 2019 van start is gegaan. Dekking van de kosten van het 'Programma Leiderschapsontwikkeling' heeft slechts gedeeltelijk in 2018 plaatsgevonden , ook hier ligt het zwaartepunt in 2019.			

Multiteam/netcentrisch werken/LCMS			
Doel van de reserve:			
Met de introductie van netcentrisch werken wordt deze reserve gebruikt voor de transitie van MultiTeam naar LCMS.			
Mutaties 2018:	Begroot	Realisatie	Verschil
Onttrekking	-27	-27	-
Toelichting mutaties 2018:			
Externe kosten opleidingen en examens piketfunctionarissen informatiemanagement.			

Taakstelling Cebeon				
Doel van de reserve:				
De reserve is een voortzetting per 29 juni 2017 van de reserve '1e tranche efficiency (Cebeon)'. De looptijd is in 2014 verlengd tot en met 2018 teneinde ook de realisatie van de 2e en 3e tranche efficiency (Cebeon) te kunnen garanderen.				
Mutaties 2018:	Begroot	Realisatie	Verschil	
Jaarrekeningresultaat 2017 t.l.v. 2018	-	249	-249	
Toelichting mutaties 2018:				
Het jaarrekeningresultaat 2017 is ten laste gebracht van 2018. De huidige Nota Reserves 2017-2018 is met een jaar verlengd. Over de verdere bestemming van deze reserve zal dit jaar worden besloten in de nieuwe Nota Reserves 2020-2023.				

Versnelde organisatieopbouw			
Doel van de reserve:			
Voor het behalen van de structurele efficiencywinst.			
Mutaties 2018:	Begroot	Realisatie	Verschil
Onttrekking	-15	-	-15
Toelichting mutaties 2018:			
N.v.t.			

Nieuwe brandweerconcepten			
Doel van de reserve:			
Voor de ontwikkeling van nieuwe brandweerconcepten met het oog op het behalen van structurele effectiviteitswinst bij de paraatheid en inzet van de Brandweer Hollands Midden.			
Mutaties 2018:	Begroot	Realisatie	Verschil
Onttrekking	-125	-	-125
Toelichting mutaties 2018:			
Het project doorontwikkeling Risicobeheersing loopt door naar 2019. In 2018 zijn er geen kosten gemaakt dit ten laste van de reserve gebracht kunnen worden.			

Meldkamer Hollands Midden			
Doel van de reserve:			
Dit betreft de samenvoeging van de reserves Specifieke risico's, Transitieakkoord en Meldkamer. Deze reserve is ingesteld omdat onbekend is of met het Ministerie van J&V en regionale partners tot overeenstemming kan worden gekomen over realisatie van de afspraken uit het Transitieakkoord (frictiekosten) . Anderzijds om uit eigen middelen, na besluit tot gebruik GMK Hollands Midden als kantoorgebouw, de benodigde substantiële bouw- en installatietechnische aanpassingen en investeringen ten behoeve van de inrichting uit eigen middelen te kunnen financieren.			
Mutaties 2018:	Begroot	Realisatie	Verschil
Onttrekking	-155	-155	-
Toelichting mutaties 2018:			
Conform begroting is er een onttrekking gedaan.			

Voorzieningen (bedragen x € 1.000)	Saldo 1-1-2018	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Saldo 31-12-2018
Groot onderhoud gebouwen	777	44			821
Totaal	777	44	-	-	821

Voorziening ter egalisering van kosten

Voorziening Groot onderhoud gebouwen

In het Financieel Statuut is vastgelegd dat voor gebouwen een meerjarenonderhoudsplanning wordt opgesteld. Er wordt één onderhoudsvoorziening aangehouden voor alle eigendomspanden.

In 2018 zijn alle eigendomspanden geschouwd en zal 21 jaar lang jaarlijks € 44.088 aan de

voorziening gedoteerd worden om de toekomstige lasten voor groot onderhoud te kunnen dekken.

Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer

Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen (bedragen x € 1.000)	Saldo 1-1-2018	Vermeerdering	Aflossing	Saldo 31-12-2018
Leningen bij de Bank Nederlandse Gemeenten	17.165	-	1.559	15.606
Totaal	17.165	-	1.559	15.606

Onderhandse leningen van openbare lichamen (bedragen x € 1.000)	Saldo 1-1-2018	Vermeerdering	Aflossing	Saldo 31-12-2018
Lening bij de gemeente Leiden voor de GMK	3.681	-	150	3.531
Totaal	3.681	-	150	3.531

Voor een specificatie van de onderhandse leningen verwijzen wij naar de paragraaf Financiering.

Rentelast 2018

De rentelast over de langlopende leningen bij de BNG was in 2018 € 438.000. Over de lening bij de gemeente Leiden is € 34.000 aan rente betaald.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar (bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-2018	Saldo 31-12-2017
Banksaldi	1.408	1.610
Overige schulden	5.081	3.942
Totaal	6.488	5.552

Bank

Het banksaldo is per 31 december 2018 negatief. In 2019 zal een lening afgesloten moeten worden om investeringen te financieren. Dit is in 2018 niet gedaan, vandaar dat de liquiditeit per 31 december 2018 laag was.

Overige schulden

Aan nog te betalen crediteuren stond een bedrag open van € 2.895.000, het overige bedrag bestond uit bedragen voor loonbelasting (€ 1.684.000) en pensioenpremies (€ 345.000).

Overlopende passiva <i>(bedragen x € 1.000)</i>	Saldo 31-12-2018	Saldo 31-12-2017
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	785	1.451
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	103	146
Totaal	887	1.597

Kosten die volgend boekjaar worden betaald

Per 31 december 2018 stond nog een post open van nog te betalen rente van € 291.000, voor de vergoeding aan vrijwilligers nog een bedrag van € 311.000 en aan huisvestingslasten € 93.000.

Vooruitschotten van overheidslichamen

Voorschotten van het Rijk <i>(bedragen x € 1.000)</i>	Saldo 1-1-2018	Toevoeging	Aanwending	Saldo 31-12-2018
Subsidie Kwaliteitsverbeteringen	73		73	-
Bijdrage Complete Lijn				
uitschakeling en inzet van de 25 kV Spanningstester (CLU+)	73	103	73	103
Totaal	146	103	146	103

In 2018 is de subsidie voor de kwaliteitsverbeteringen vrij gevallen omdat er geen afrekening meer gaat plaatsvinden.

Over de periode januari tot en met april 2019 is reeds een vergoeding vervangen voor de Complete Lijnuitschakeling en de inzet van de 25 kV spanningstester (CLU+) van € 103.000.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Overeenkomst openbaar brandmeldsysteem

Met ingang van 1 januari 2003 is een overeenkomst gesloten met Robert Bosch B.V. voor de instandhouding van het openbaar brandmeldsysteem. Het contract is aangegaan voor de duur van vijf jaren. Rekening houdend met verlenging eindigt het op 31 december 2020. Het onderhoud aan het systeem geschiedt door dit bedrijf. Jaarlijks ontvangt de VRHM een vergoeding. De baten uit brandmeldabonnementen bedroegen in 2018 € 371.000.

Door het van kracht worden van het Bouwbesluit op 1 april 2014 is het aantal abonnementen afgenomen.

Toelichting baten en lasten per programma 2018

Algemeen

Binnen de programmabegroting en –verantwoording van de VRHM worden vier programma's onderscheiden. Onderstaande tabellen geven per programma, de begrote en de gerealiseerde cijfers voor 2018 aan, en ook het verschil tussen begroting en realisatie. Daaronder worden de resultaten nader geanalyseerd en toegelicht.

Vennootschapsbelasting

Naar verwachting heeft de VRHM geen prestaties die in aanmerking komen voor de VPB-plicht. In de hiernavolgende overzichten is daarom geen post vennootschapsbelasting opgenomen.

Programma Brandweer

Lasten en baten BRW		Programmabegroting 2018			Realisatie 2018			Vershil
(x € 1.000)	Taakveld	Primair	Wijziging	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo
Bestuur	0.1	35	-	35	55		55	-20
Treasury	0.5	495	-	495	424		424	71
Onvoorzien	0.8	72	-	72	-		-	72
Brandweer	1.1	38.744	420	39.164	39.226		39.226	-62
Advisering Brandveiligheid	8.3	50	-	50	48		48	2
Subtotaal Lasten		39.396	420	39.816	39.754		39.754	62
Dekkingsbronnen:								
Gemeentelijke bijdrage	0.7	-42.395	-	-42.395		-42.395	-42.395	-
Rijksbijdrage (BDUR)	0.7	-6.384	-	-6.384		-6.581	-6.581	197
Ov. Baten - primair	1.1	-1.715	-	-1.715		-1.828	-1.828	113
Subtotaal Baten		-50.494	-	-50.494		-50.803	-50.803	309
Voor bestemming		-11.098	420	-10.678	39.754	-50.803	-11.050	372
Mutatie reserves	0.10	-365	-420	-785		-273	-273	-512
Na bestemming		-11.463	-	-11.463	39.754	-51.076	-11.323	-140
Vennootschapsbelasting	0.9							
Na belasting	0.11	-11.463	-	-11.463	39.754	-51.076	-11.323	-140

Het saldo binnen het programma Brandweer komt uit op - € 140.631 negatief. De lasten blijven binnen het bestuurlijk vastgestelde lastenkader. Binnen de salarislasteren (onze grootste begrotingspost), zien we dat we de effecten van de cao-stijging hebben kunnen opvangen door de relatief hoge uitstroom die we hebben gehad in aanloop naar de reorganisatie. De vrijgekomen vacatureruimte werd daarbij tijdelijk bevroren en na het vaststellen van het nieuwe organisatieplan is pas gestart met het werven van nieuw personeel (eind 2018, doorlopend in 2019).

Binnen de baten zien we dat we meer inkomsten hebben ontvangen dan vooraf begroot. Zowel de ontvangen rijksbijdrage (BDUR) als het saldo op de overige baten is hoger dan vooraf begroot. Dit wordt echter veroorzaakt door de eenmalige bijdrage van het ministerie van J en V in het kader van hun aandeel in de frictiekosten van de oude GMK Hollands Midden. Hiervan dient 500.000,- volgens de Sisa-richtlijnen via het resultaat te verlopen. In 2019 dient dit bedrag via een nieuw te vormen bestemmingsreserve aangewend te worden als compensatie boekwaardeverlies op de GMK HM.

De overige ontvangen (structurele) baten zijn lager dan begroot. Dit wordt o.a. veroorzaakt door een lagere huuropbrengst voor verhuur GMK (afwikkeling GMK-dossier) en het dispuut met de RAV

rondom afhijzen patiënt.

Wanneer we kijken naar de mutaties reserves, zien we dat er minder is onttrokken dan vooraf begroot (activiteiten/plannen niet uitgevoerd of uitgesteld).

Programma GMK

Lasten en baten GMK		Programmabegroting 2018			Realisatie 2018			Verschil
(x € 1.000)	Taakveld	Primair	Wijziging	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo
ProQAFire	1.1	6	38	44	43		43	1
Uitvoering convenant	1.1	1.483	-	1.483	1.480		1.480	3
Subtotaal		1.489	38	1.527	1.523		1.523	4
Dekkingsbronnen:								
Gem. bijdragen	0.7	-1.340	-	-1.340		-1.340	-1.340	-
Rijksbijdrage (BDUR)	0.7	-31	-	-31		-31	-31	-
Subtotaal		-1.371	-	-1.371		-1.371	-1.371	-
Voor bestemming		118	38	156	1.523	-1.371	152	4
Mutatie reserves	0.10	-118	-38	-156		-155	-155	-1
Na bestemming		-	-	-	1.523	-1.527	-3	3
Vennootschapsbelasting	0.9							
Resultaat na belasting	0.11	-	-	-	1.523	-1.527	-3	3

Het programma GMK is binnen het budgettaire kader van de begroting 2018 gerealiseerd. In de begroting 2018 is vastgehouden aan de zogeheten *gekorte herijkte beheerbegroting GMK HM*;

- De programmabegroting 2018 voor de MK BrW HM werd gebaseerd op de meest recente informatie over samenvoeging van de meldkamers Hollands Midden en Haaglanden en het Transitieakkoord;
- In de begroting 2018 werd de beoogde efficiency wederom verwerkt.

Specifieke begrotingsuitgangspunten

De Politie (Hollands Midden) factureert vanaf 2012 op basis van de geïndexeerde *gekorte herijkte beheers begroting* en stuurde tot en met 2013 na afloop van het kalenderjaar eventueel een aanvullende factuur, waarmee ook verrekening van de gerealiseerde aanvulling van de uitvoerende bezetting plaatsvond.

De rijksbijdrage betreft de compensatie voor de niet meer compensabele BTW op de meldkamer-taken (als gevolg van de inwerkingtreding van de Wet Veiligheidsregio's per 1 oktober 2010).

Facturering voor het beheer van de rode meldkamer door de Politie ligt hoger dan de begrote inwonerbijdragen in de programma-begroting(en). In de programmabegrotingen van de MK BrW HM is wel tijdelijke dekking voorzien door gebruik te maken van een onttrekking aan de daarvoor gevormde bestemmingsreserve. Dit geldt ook voor de extra kosten van ProQA-fire vanaf 2017.

Programma Veiligheidsbureau

Lasten en baten VB		Programmabegroting 2018			Realisatie 2018			Verschil
(x € 1.000)	Taakveld	Primair	Wijziging	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo
Bestuurlijke ondersteuning	0.1	160	-	160	135		135	25
KF-Slachtofferhulp	1.1	151	-	151	152		152	-1
Activiteiten	1.1	20	-	20	-		-	20
KF-Veiligheidshuis	1.2	184	-	184	180		180	4
Subtotaal		515	-	515	467		467	48
Dekkingsbronnen:								
Gem. bijdr.- Slachtofferhulp	0.7	-151	-	-151		-151	-151	-
Gem. bijdr.-Veiligheidsbureau	0.7	-134	-	-134		-135	-135	1
Bijdrage Politie HM	0.7	-66	-	-66		-	-	-66
Rijksbijdrage (BDUR)	0.7	-10	-	-10		-10	-10	-
Gem. bijdr.- Veiligheidshuis	1.2	-184	-	-184		-184	-184	-
Subtotaal		-545	-	-545		-480	-480	-65
Voor bestemming		-30	-	-30	467	-480	-13	-17
Mutatie reserves	0.10							
Na bestemming		-30	-	-30	467	-480	-13	-17
Vennootschapsbelasting	0.9							
Na belasting	0.11	-30	-	-30	467	-480	-13	-17

Het programma Veiligheidsbureau is net niet binnen het budgettaire kader van de begroting 2018 gerealiseerd. De begrote bijdrage van de politie is in 2018 niet binnengekomen en zal ook komende jaren niet meer ontvangen worden.

Programma Oranje Kolom

Lasten en baten OK		Programmabegroting 2018			Realisatie 2018			Verschil
(x € 1.000)	Taakveld	Primair	Wijziging	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo
Bevolkingszorg	1.1	343	-	343	308		308	35
Crisiscommunicatie	1.1	50	-	50	45		45	5
KF-Rode Kruis	1.1	23	-	23	24		24	-1
Kosten activiteiten BGC	1.1	150	-	150	175		175	-25
Subtotaal		566	-	566	552		552	14
Dekkingsbronnen:								
Gem. bijdr.- Rode Kruis	0.7	-23	-	-23		-23	-23	-
Gem. bijdr.- Oranje Kolom	0.7	-557	-	-557		-558	-558	1
Rijksbijdrage (BDUR)	0.7	-66	-	-66		-66	-66	-
Ov. Baten - primair	1.1	-	-	-		-10	-10	10
Subtotaal		-646	-	-646		-657	-657	11
Voor bestemming		-80	-	-80	552	-657	-105	25
Mutatie reserves	0.10							
Na bestemming		-80	-	-80	552	-657	-105	25
Vennootschapsbelasting	0.9							
Resultaat na belasting	0.11	-80	-	-80	552	-657	-105	25

Het programma Oranje Kolom is binnen het budgettaire kader van de begroting 2018 gerealiseerd.

Incidentele baten en lasten VRHM

De volgende incidentele baten en lasten zijn in de jaarrekening 2018 van de VRHM opgenomen:

Incidentele baten en lasten (Bedragen x € 1.000)	
Boekwinst op verkoop vaste activa	75
Baten voorgaande jaren	178
Eenmalige bijdrage JenV i.v.m. compensatie BW verlies GMK	1255
Onttrekking organisatie ontwikkeling	82
Onttrekking samenwerken loont	160
Onttrekking multiteam	27
Onttrekking kwaliteitsprojecten	4
Onttrekking Meldkamer	155
Totaal baten	1936
Lasten voorgaande jaren	80
Afwaardering boekwaarde GMK HM	755
Kosten organisatie ontwikkelingsprogramma (= Flankerend Beleid)	82
Kosten samenwerken loont	160
Kosten multiteam	27
Kosten kwaliteitsprojecten	4
Kosten Meldkamer	155
Totaal lasten	1263
Totaal incidenteel	673

Baten en lasten voorgaande jaren hebben voornamelijk te maken met afrekeningen van huisvestingslasten met gemeenten. De vrijval van de voorziening kwaliteitsverbetering zorgde voor een opbrengst van € 73.000.

Verantwoording Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT)

Algemeen

De WNT stelt een maximum aan de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector. De WNT is op 6 december 2011 door de Tweede Kamer aangenomen en met ingang van 1 januari 2013 in werking getreden. De WNT kent een openbaarmakingsregime en een maximale bezoldigingsnorm. De maximale bezoldigingsnorm is van toepassing op topfunctionarissen die in dienstbetrekking werkzaam zijn en topfunctionarissen die niet in dienstbetrekking werkzaam zijn (maar worden ingehuurd op basis van een overeenkomst van opdracht), indien zij binnen een periode van 18 maanden meer dan 6 maanden werkzaam zijn voor de (semi-) publieke instelling.

Daarnaast kent de WNT een verbod op het verstrekken van winstdelingen, bonussen of andere vormen van variabele beloning aan topfunctionarissen.

Voor zover deze regels niet worden nageleefd dan wel afspraken worden gemaakt die uitgaan boven het door de WNT opgelegd maximum, is op grond van de WNT sprake van een onverschuldigde betaling. Het teveel ontvangen bedrag dient door de topfunctionaris te worden terugbetaald aan de (semi-) publieke instelling.

Binnen de Veiligheidsregio Hollands Midden is er geen enkele functionaris of inhuur die een bezoldiging heeft ontvangen boven deze norm. Hieronder vermelden wij, conform het verantwoordingsmodel WNT 2018, de personen die de wetgever als topfunctionarissen ziet voor een gemeenschappelijke regeling.

WNT-verantwoording 2017 VRHM

Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

Bedragen x € 1	J.J. Zuidijk
Functiegegevens	Directeur VRHM
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/08 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	[1,0]
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 51.161
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 5.654
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 56.815</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 75.000,-
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	€ 56.815

Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Bedragen x € 1	H.E.N.A. Meijer
Functiegegevens	(Voormalig) Directeur VRHM
Aanvang en einde functieervulling in 2017	01/01 – 31/10
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	[1,0]
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 129.305
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 11.307
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 140.612</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 150.833,-
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	€ 140.612
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

WNT-verantwoording 2018 VRHM

De WNT is van toepassing op de VRHM. Het voor de VRHM toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 189.000,-. Het betreft het algemeen bezoldigingsmaximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functieervulling

Bedragen x € 1	J.J. Zuidijk
Functiegegevens	Directeur VRHM
Aanvang en einde functieervulling in 2018	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	[1,0]
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 122.686

Beloningen betaalbaar op termijn	€ 14.703
Subtotaal	€ 137.389
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 189.000,-
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	€ 137.389
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Topfunctionarissen zonder een bezoldiging

Leden Dagelijks Bestuur 2017

Naam	Functie	Periode
H.J.J. Lenferink	Voorzitter	1/1/2017 – 31/12/2017
Mw. J.W.E. Spies	Plaatsvervangend Voorzitter	1/1/2017 – 31/12/2017
M. Schoenmaker	Lid	1/1/2017 – 31/12/2017
K.J.G. Kats	Lid	1/1/2017 – 31/12/2017
G. Goedhart	Lid	1/1/2017 – 31/12/2017
Mw. L. M. Driessen	Lid	1/1/2017 – 31/12/2017
Mw. K.M. Van der Velde	Lid	1/1/2017 – 31/12/2017
J. F. Koene	Lid	1/1/2017 – 30/4/2017
C.J. Visser	Lid	1/5/2017 – 31/12/2017

Leden Algemeen Bestuur 2017

Naam	Gemeente	Periode
Mw. J.W.E. Spies	Alphen aan den Rijn	1/1/2017 – 31/12/2017
C. van der Kamp	Bodegraven-Reeuwijk	1/1/2017 – 31/12/2017
M. Schoenmaker	Gouda	1/1/2017 – 31/12/2017
A. van Erk	Hillegom	1/1/2017 – 31/12/2017
Mw. K.M. van der Velde	Kaag en Braassem	1/1/2017 – 31/12/2017
J.F. Koene	Katwijk	1/1/2017 – 30/4/2017
C.J. Visser	Katwijk	1/5/2017 – 31/12/2017
R.S. Cazemier	Krimpenerwaard	1/1/2017 – 31/12/2017
H.J.J. Lenferink	Leiden	1/1/2017 – 31/12/2017
Mw. L.M. Driessen	Leiderdorp	1/1/2017 – 31/12/2017

Mw. L Spruit	Lisse	1/1/2017 – 31/12/2017
F. Buijserd	Nieuwkoop	1/1/2017 – 31/12/2017
J. Rijpstra	Noordwijk	1/1/2017 – 31/12/2017
G. Goedhart	Noordwijkerhout	1/1/2017 – 31/12/2017
E.R. Jaensch	Oegstgeest	1/1/2017 – 31/12/2017
Mw. C.G.J. Breuer	Teylingen	1/1/2017 – 31/12/2017
Mw. P.J. Bouvy-Koene	Voorschoten	1/1/2017 – 31/12/2017
B. Cremers	Waddinxveen	1/1/2017 – 31/10/2017
E.J. Nieuwenhuis	Waddinxveen	1/11/2017 – 31/12/2017
Mw. E.G.E.M. Bloemen	Zoeterwoude	1/1/2017 – 31/12/2017
K.J.G. Kats	Zuidplas	1/1/2017 – 31/12/2017

Leden Dagelijks Bestuur 2018

Naam	Functie	Periode
H.J.J. Lenferink	Voorzitter	1/1/2018 – 31/12/2018
Mw. J.W.E. Spies	Plaatsvervangend Voorzitter	1/1/2018 – 31/12/2018
Mw. K.M. Van der Velde	Lid	1/1/2018 – 31/12/2018
C.J. Visser	Lid	1/1/2018 – 31/12/2018
M. Schoenmaker	Lid	1/1/2018 – 30/6/2018
K.J.G. Kats	Lid	1/1/2018 – 30/6/2018
G. Goedhart	Lid	1/1/2018 – 30/6/2018
Mw. L. M. Driessen	Lid	1/1/2018 – 30/6/2018
Mw. L. Spruit	Lid	1/7/2018 – 31/12/2018
R. S. Cazemier	Lid	1/7/2018 – 31/12/2018

Leden Algemeen Bestuur (2018)

Naam	Gemeente	Periode
Mw. J.W.E. Spies	Alphen aan den Rijn	1/1/2018 – 31/12/2018
C. van der Kamp	Bodegraven-Reeuwijk	1/1/2018 – 31/12/2018
M. Schoenmaker	Gouda	1/1/2018 – 31/12/2018
A. van Erk	Hillegom	1/1/2018 – 31/12/2018
Mw. K.M. van der Velde	Kaag en Braassem	1/1/2018 – 31/12/2018
C.J. Visser	Katwijk	1/1/2018 – 31/12/2018
R.S. Cazemier	Krimpenerwaard	1/1/2018 – 31/12/2018
H.J.J. Lenferink	Leiden	1/1/2018 – 31/12/2018
Mw. L.M. Driessen	Leiderdorp	1/1/2018 – 31/12/2018
Mw. L Spruit	Lisse	1/1/2018 – 31/12/2018

F. Buijserd	Nieuwkoop	1/1/2018 – 31/12/2018
J. Rijpstra	Noordwijk	1/1/2018 – 31/12/2018
G. Goedhart	Noordwijkerhout	1/1/2018 – 31/12/2018
E.R. Jaensch	Oegstgeest	1/1/2018 – 31/12/2018
Mw. C.G.J. Breuer	Teylingen	1/1/2018 – 31/12/2018
Mw. P.J. Bouvy-Koene	Voorschoten	1/1/2018 – 31/12/2018
E.J. Nieuwenhuis	Waddinxveen	1/1/2018 – 31/12/2018
Mw. E.G.E.M. Bloemen	Zoeterwoude	1/1/2018 – 31/12/2018
K.J.G. Kats	Zuidplas	1/1/2018 – 31/12/2018

Bijlage 1: Taakveldenoverzicht

Hoofdtakveld	Taakveld		Lasten	Baten
Bestuur en ondersteuning	0.1	Bestuur	190	-
	0.4	Overhead, Ondersteuning organisatie	11.602	-458
	0.5	Treasury	424	-
	0.7	Alg. uitkering en overige uitkeringen gem.fonds	-	-51.289
	0.10	Mutaties reserves (980)	-	-428
	0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	300	-
	Totaal		12.517	-52.176
Veiligheid	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	41.454	-1.838
	1.2	Openbare orde en veiligheid	180	-184
	Totaal		41.634	-2.022
Volkshuisv., ruimt.ord. en sted.vernieuwing	8.3	Wonen en bouwen	48	-
	Totaal		48	-
Totaal			54.198	-54.198

Bijlage 2: Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (SiSa-bijlage)

De volgende bedragen zijn ontvangen van het Ministerie van Justitie en Veiligheid:

Rekeningnummer	Betaaldatum	Document nr	Omschrijving	Bedrag
285082493	15-1-2018	218010	BDUR 1e kwartaal	€ 1.647.717
285082493	13-4-2018	218070	BDUR 2e kwartaal	€ 1.650.363
285082493	13-7-2018	218133	BDUR 3e kwartaal	€ 1.739.340
285082493	15-10-2018	218197	BDUR 4e kwartaal	€ 1.650.363
			Totaal	€ 6.687.783

Rekeningnummer	Betaaldatum	Document nr	Omschrijving	Bedrag
285082493	22-10-2018	218202	Eenmalige bijdrage uitwerkingskader Meldkamer	€ 1.255.000
			Totaal	€ 1.255.000

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2018 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2019

JenV	A2	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR) Besluit veiligheidsregio's artikelen 8.1, 8.2 en 8.3 Veiligheidsregio's	Besteding (jaar T)	
			Aard controle R Indicatornummer: A2 / 01	
			€ 7.942.783	

Voorstel resultaatbestemming 2018

Het boekjaar 2018 is met een positief resultaat afgesloten. Dit resultaat is als volgt behaald:

Programma Brandweer	€ 214.950 (negatief)
Programma GMK	€ 3.292
Programma Veiligheidsbureau	€ 27.693 (negatief)
Programma Oranje Kolom	€ 39.730
Eenmalige bijdrage GMK	€ <u>500.000</u>
Totaalresultaat 2018	€ 300.379 (positief)

Het resultaat per programma is in bovenstaand overzicht inclusief overhead.

Voorgesteld wordt het resultaat als volgt te bestemmen:

1. Dotatie nieuw te vormen bestemmingsreserve

“Compensatie Boekwaardeverlies GMK HM”: € 500.000,-

Het deel van de eenmalige bijdrage van het ministerie van J en V van € 500.000,- dient in 2018 volgens de SISA-richtlijnen via het resultaat te lopen. Het beoogde doel van deze bijdrage en dotatie aan deze bestemmingsreserve is om daarmee de boekwaarde van de oude GMK Hollands Midden (Rooseveltstraat te Leiden) op een later tijdstip in 2019 te kunnen verlagen. Voorgesteld wordt om de voorgestelde dotatie op een later tijdstip in 2019 volledig te onttrekken om afwaardering van de boekwaarde van de oude GMK mogelijk te kunnen maken.

2. Onttrekking aan de Algemene Reserve: € 199.621,-

Gezien de bufferfunctie van de algemene reserve wordt voorgesteld het nadelige restbedrag van € 199.621 in mindering te brengen op deze reserve.

Verkort komt de resultaatbestemming 2018 op het volgende neer:

Dotatie nieuw te vormen bestemmingsreserve	
“Compensatie boekwaardeverlies GMK HM”	€ 500.000
Onttrekking aan de Algemene Reserve	€ <u>199.621</u>
Totaalresultaat 2018	€ 300.379 (positief)

Controleverklaring 2018

Vaststellingsbesluit Jaarstukken 2018

Het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Hollands Midden;

Gezien het voorstel van het Dagelijks Bestuur van 18 april 2019, agendapunt B.1;

Gelet op het bepaalde in de Wet Gemeenschappelijke Regelingen en het bepaalde in de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Hollands Midden;

Besluit:

- I. De jaarstukken 2018 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Hollands Midden vast te stellen;
- II. Décharge te verlenen aan het Dagelijks Bestuur conform het bepaalde in de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Hollands Midden;
- III. Het resultaat van de jaarrekening 2018, te weten € 300.379 positief als volgt te bestemmen:

Dotatie aan de nieuw te vormen Bestemmingsreserve:

“Compensatie Boekwaardeverlies GMK HM” € 500.000,-

Onttrekking aan de Algemene Reserve € 199.621,-

Totaalresultaat 2018 € 300.379,- positief

Aldus besloten in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur van 27 juni 2019.

De secretaris,

de voorzitter,

J.J. Zuidijk

H.J.J. Lenferink

*Ingezonden op 27 juni 2019 aan:
Het College van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland*

Bezuinigingsprogramma Meer-Anders-Minder 2016-2018

Maatregelenpakket Meer-Anders-Minder	Begroting	Realisatie 2016	Realisatie 2017	Realisatie 2018	Totaal gerealiseerd	Niet gerealiseerd
1. Heroverwegen formatie en functieplan						
- Vermindering van de formatieruimte binnen de kantoor- en beroepsorganisatie						
Formatie kantoor- en beroepspersoneel	-600.000	-22.000	-133.000	-445.000	-600.000	-
- Vermindering leidinggevenden repressieve organisatie (OvD'en)						
Piketvergoeding	-40.000	-40.000	-	-	-40.000	-
OVD voertuig	-20.000	-	-	-20.000	-20.000	-
Totaal heroverwegen formatie en functieplan	-660.000	-62.000	-133.000	-465.000	-660.000	-
2. Herijken materieel- en personeelssterkte op basis van risicoprofiel						
- Uitfaseren personeel- en materieelwagens en 5x 2e TAS (incl. central. 7x reserve TAS)						
Voertuigen	-235.000	-	-235.000	-	-235.000	-
Vrijwilligers	-105.000	-	-	-	-	-105.000
PFU Vrijwilligers	-6.000	-	-	-	-	-6.000
Opleidingen en oefeningen vrijwilligers	-30.000	-	-	-	-	-30.000
Overige bijkomende kosten personeel	-24.000	-	-	-	-	-24.000
- Uitfaseren van vijf hulpverleningsvoertuigen						
Voertuigen	-167.500	-	-167.500	-	-167.500	-
Vrijwilligers	-82.500	-	-	-	-	-82.500
PFU Vrijwilligers	-5.000	-	-	-	-	-5.000
Opleidingen en oefeningen vrijwilligers	-25.000	-	-	-	-	-25.000
Overige bijkomende kosten personeel	-20.000	-	-	-	-	-20.000
- Uitbreiding van de taak Brandweer First Responders						
First responder sets	37.900	37.900	-	-	37.900	-
Uitrukvergoeding vrijwilligers	6.500	6.500	-	-	6.500	-
Opleidingen en oefeningen vrijwilligers	15.600	-	-	-	-	15.600
- Uitbreiding Operationele Ondersteunende Voertuigen						
Voertuigen	100.000	100.000	-	-	100.000	-
- Invoering strategische voorraad t.b.v. extreme weersomstandigheden						
Middelen strategische voorraad	20.000	-	-	20.000	20.000	-
- Invoering specialisme rietenkap-brandbestrijding / werken op hoogte						
Middelen specialisme rietenkap-brandbestrijding	30.000	-	-	-	-	30.000
Opleidingen en oefeningen	10.000	-	-	-	-	10.000
- Sluiten van de kazernes Leiderdorp en Oegstgeest en nieuwbouw kazerne Leiden Noord*						
Huisvesting	-110.000	-	-	-	-	-110.000
Voertuigen	-100.000	-	-	-	-	-100.000
Vrijwilligers	-170.000	-	-	-	-	-170.000
PFU Vrijwilligers	-7.000	-	-	-	-	-7.000
Opleidingen en oefeningen vrijwilligers	-13.000	-	-	-	-	-13.000
- Harmonisatie van de adembescherming						
Ademlucht middelen	-150.000	-	-	-	-	-150.000
Totaal herijken materieel- en personeelssterkte op basis van risicoprofiel	-1.030.000	144.400	-402.500	20.000	-238.100	-791.900
3. Herijken takenpakket Risicobeheersing						
Formatie kantoorpersoneel	-500.000	-168.000	-115.000	-217.000	-500.000	-
Totaal herijken takenpakket Risicobeheersing	-500.000	-168.000	-115.000	-217.000	-500.000	-
4. Herijken werkprocessen vakbekwaam worden en vakbekwaam blijven						
Opleidingen en oefeningen	-150.000	-	-	-	-	-150.000
Totaal herijken werkprocessen vakbekwaam worden en vakbekwaam blijven	-150.000	-	-	-	-	-150.000
Totaal maatregelenpakket Meer-Anders-Minder	-2.340.000	-85.600	-650.500	-662.000	-1.398.100	-941.900

Toelichting realisatie MAM

De € 2,3 mln. besparing bestaat uit € 1,8 mln. voor realisatie Cebeon-norm en € 0,5 mln. voor opvangen herijking BDuR. De VRHM heeft aan haar volledige financiële taakstelling voldaan (begroting op Cebeon-niveau, totale taakstelling van € 6,2 miljoen/ daling 16,6% begroting). De taakstelling is deels gerealiseerd op andere posten, dan in eerste instantie voorgesteld. Toen gaandeweg de Cebeon-routekaart duidelijk werd dat bijvoorbeeld de taakstelling op het aantal vrijwilligers om goede redenen niet gerealiseerd kon worden, is gezocht naar alternatieve bezuinigingsmogelijkheden. Deze zijn ook gerealiseerd. Voorbeelden hiervan zijn:

- Harmonisatie (bijv. bijdragen aan personeelsverenigingen, personele regelingen, ICT en telefonie)
- Standaardisatie (bijv. ademlucht-apparatuur, persoonlijk functionele uitrusting zoals bluspakken en kazernekleding)

- Centralisatie (bijv. centrale werkplaatsen voor persoonlijk functionele uitrusting, ademlucht, kleding, mobiliteit, klein motorisch en watervoerend op de beroepsposen met een bijdrage van het 24-uurspersoneel in het onderhoud en planmatig beheer, centralisatie huisvesting kantoorpersoneel in bestaande locaties, logistiek zoals voor arbeidshygiëne en catering)
- Aanpassing waarderingsgrondslagen (bijv. afschrijvingstermijn tankautosputen beroepspos van 10 naar 15 jaar)
- Herfinanciering (lagere rente)

Het ligt niet in de verwachting dat de oorspronkelijke bezuiniging op het aantal vrijwilligers alsnog gerealiseerd kan worden, gelet op de snel veranderende (maatschappelijke) ontwikkelingen. Integendeel, we zien een noodzaak om meer vrijwilligers in dienst te hebben om de paraatheid te kunnen blijven waarborgen. Bovendien was het een bestuurlijke afspraak om geen gedwongen afscheid te nemen van vrijwilligers.

De bezuiniging op de nieuwbouw kazerne Leiden Noord van € 400.000,- zal structureel vanaf 2021 gerealiseerd worden.

Bijlage 3 Jaarrapportage dienstverlening Slachtofferhulp Nederland januari – december 2018

Aan Veiligheidsregio Hollands Midden
Van Aad Boonstra
Datum 28 maart 2019
Referentie Subsidieverlening 2018

In deze bijlage rapporteert Slachtofferhulp Nederland over de dienstverlening aan slachtoffers in uw veiligheidsregio in 2018. De cijfers worden weergegeven ten opzichte van de cijfers van 2017.

1. Aangemelde slachtoffers per delict groep

In tabel 1 staat het aantal slachtoffers per delict groep vermeld dat zich bij Slachtofferhulp Nederland heeft aangemeld in uw veiligheidsregio. Onder de delict groep 'Overig' vallen delicten zoals stalking, zelfdoding en vermissing.

Tabel 1: Aangemelde slachtoffers per delict groep

	Aantal in 2018	Percentage in 2018	Aantal in 2017	Percentage in 2017
Alphen aan den Rijn	1.119	13,0%	1.140	12,7%
Geweld	418	4,9%	459	5,1%
Verkeer	228	2,7%	163	1,8%
Vermogen	358	4,2%	386	4,3%
Zeden	51	0,6%	40	0,4%
Overig	64	0,7%	92	1,0%
Bodegraven-Reeuwijk	313	3,6%	383	4,3%
Geweld	80	0,9%	117	1,3%
Verkeer	43	0,5%	64	0,7%
Vermogen	146	1,7%	160	1,8%
Zeden	12	0,1%	15	0,2%
Overig	32	0,4%	27	0,3%
Gouda	1.114	13,0%	1.297	14,5%
Geweld	339	4,0%	427	4,8%
Verkeer	138	1,6%	132	1,5%
Vermogen	516	6,0%	614	6,9%
Zeden	27	0,3%	36	0,4%
Overig	94	1,1%	88	1,0%
Hillegom	239	2,8%	219	2,4%
Geweld	59	0,7%	65	0,7%
Verkeer	67	0,8%	41	0,5%
Vermogen	78	0,9%	91	1,0%
Zeden	9	0,1%	6	0,1%
Overig	26	0,3%	16	0,2%
Kaag en Braassem	230	2,7%	231	2,6%
Geweld	62	0,7%	70	0,8%
Verkeer	44	0,5%	29	0,3%
Vermogen	84	1,0%	110	1,2%
Zeden	17	0,2%	8	0,1%
Overig	23	0,3%	14	0,2%

	Aantal in 2018	Percentage in 2018	Aantal in 2017	Percentage in 2017
Katwijk	627	7,3%	638	7,1%
Geweld	176	2,1%	190	2,1%
Verkeer	183	2,1%	154	1,7%
Vermogen	164	1,9%	197	2,2%
Zeden	20	0,2%	21	0,2%
Overig	84	1,0%	76	0,8%
Krimpenerwaard	476	5,5%	518	5,8%
Geweld	149	1,7%	190	2,1%
Verkeer	106	1,2%	88	1,0%
Vermogen	146	1,7%	169	1,9%
Zeden	19	0,2%	26	0,3%
Overig	56	0,7%	45	0,5%
Leiden	1.623	18,9%	1.596	17,8%
Geweld	527	6,1%	558	6,2%
Verkeer	321	3,7%	244	2,7%
Vermogen	523	6,1%	611	6,8%
Zeden	89	1,0%	71	0,8%
Overig	163	1,9%	112	1,3%
Leiderdorp	294	3,4%	286	3,2%
Geweld	82	1,0%	91	1,0%
Verkeer	70	0,8%	51	0,6%
Vermogen	104	1,2%	114	1,3%
Zeden	6	0,1%	8	0,1%
Overig	32	0,4%	22	0,2%
Lisse	208	2,4%	204	2,3%
Geweld	64	0,7%	78	0,9%
Verkeer	59	0,7%	42	0,5%
Vermogen	59	0,7%	70	0,8%
Zeden	6	0,1%	4	0,0%
Overig	20	0,2%	10	0,1%
Nieuwkoop	242	2,8%	242	2,7%
Geweld	76	0,9%	73	0,8%
Verkeer	59	0,7%	38	0,4%
Vermogen	80	0,9%	105	1,2%
Zeden	10	0,1%	16	0,2%
Overig	17	0,2%	10	0,1%
Noordwijk	315	3,7%	325	3,6%
Geweld	102	1,2%	117	1,3%
Verkeer	72	0,8%	41	0,5%
Vermogen	102	1,2%	138	1,5%
Zeden	10	0,1%	5	0,1%
Overig	29	0,3%	24	0,3%
Noordwijkerhout	180	2,1%	158	1,8%
Geweld	48	0,6%	49	0,5%
Verkeer	43	0,5%	32	0,4%
Vermogen	64	0,7%	62	0,7%
Zeden	10	0,1%	3	0,0%
Overig	15	0,2%	12	0,1%
Oegstgeest	231	2,7%	230	2,6%
Geweld	68	0,8%	62	0,7%
Verkeer	44	0,5%	40	0,4%
Vermogen	87	1,0%	99	1,1%
Zeden	15	0,2%	17	0,2%
Overig	17	0,2%	12	0,1%

	Aantal in 2018	Percentage in 2018	Aantal in 2017	Percentage in 2017
Teylingen	340	4,0%	403	4,5%
Geweld	83	1,0%	136	1,5%
Verkeer	83	1,0%	68	0,8%
Vermogen	118	1,4%	170	1,9%
Zeden	14	0,2%	9	0,1%
Overig	42	0,5%	20	0,2%
Voorschoten	256	3,0%	253	2,8%
Geweld	63	0,7%	72	0,8%
Verkeer	62	0,7%	40	0,4%
Vermogen	98	1,1%	98	1,1%
Zeden	11	0,1%	19	0,2%
Overig	22	0,3%	24	0,3%
Waddinxveen	282	3,3%	301	3,4%
Geweld	67	0,8%	102	1,1%
Verkeer	63	0,7%	44	0,5%
Vermogen	105	1,2%	131	1,5%
Zeden	8	0,1%	7	0,1%
Overig	39	0,5%	17	0,2%
Zoeterwoude	69	0,8%	101	1,1%
Geweld	25	0,3%	27	0,3%
Verkeer	17	0,2%	19	0,2%
Vermogen	21	0,2%	49	0,5%
Zeden	4	0,0%	4	0,0%
Overig	2	0,0%	2	0,0%
Zuidplas	422	4,9%	421	4,7%
Geweld	140	1,6%	147	1,6%
Verkeer	64	0,7%	61	0,7%
Vermogen	175	2,0%	175	2,0%
Zeden	15	0,2%	12	0,1%
Overig	28	0,3%	26	0,3%
Totaal	8.580	100,0%	8.946	100,0%

De aanmeldingen komen bij Slachtofferhulp Nederland binnen via de politie, via doorverwijzingen en via slachtoffers die op eigen initiatief contact op hebben genomen. De verschillen tussen 2018 en 2017 worden veroorzaakt door externe factoren die niet door Slachtofferhulp Nederland beïnvloed kunnen worden.

2. Contact met slachtoffers

In de tabel 2 'Contact met slachtoffers' staat het aantal slachtoffers vermeld waarmee Slachtofferhulp Nederland vervolgens in contact is gekomen en hoe ze verder gebruik zijn gaan maken van onze dienstverlening. Nadat de gegevens van een slachtoffer zijn ontvangen, nemen onze medewerkers telefonisch contact op. Als het (juiste) telefoonnummer ontbreekt of na een aantal belpogingen niet wordt opgenomen, ontvangt het slachtoffer ons hulpaanbod schriftelijk.

Tabel 2: Contact met slachtoffers

	Aantal in 2018	Percentage in 2018	Aantal in 2017	Percentage in 2017
Alphen aan den Rijn	1.119	13,0%	1.140	12,7%
Niet bereikt	465	5,4%	199	2,2%
Informatie & advies	332	3,9%	336	3,8%
Vervolg hulp	272	3,2%	402	4,5%
Geen dienstverlening	50	0,6%	203	2,3%

	Aantal in 2018	Percentage in 2018	Aantal in 2017	Percentage in 2017
Bodegraven-Reeuwijk	313	3,6%	383	4,3%
Niet bereikt	150	1,7%	61	0,7%
Informatie & advies	84	1,0%	138	1,5%
Vervolghulp	54	0,6%	122	1,4%
Geen dienstverlening	25	0,3%	62	0,7%
Gouda	1.114	13,0%	1.297	14,5%
Niet bereikt	474	5,5%	290	3,2%
Informatie & advies	335	3,9%	411	4,6%
Vervolghulp	239	2,8%	400	4,5%
Geen dienstverlening	66	0,8%	196	2,2%
Hillegom	239	2,8%	219	2,4%
Niet bereikt	93	1,1%	36	0,4%
Informatie & advies	79	0,9%	64	0,7%
Vervolghulp	53	0,6%	80	0,9%
Geen dienstverlening	14	0,2%	39	0,4%
Kaag en Braassem	230	2,7%	231	2,6%
Niet bereikt	100	1,2%	43	0,5%
Informatie & advies	83	1,0%	72	0,8%
Vervolghulp	35	0,4%	73	0,8%
Geen dienstverlening	12	0,1%	43	0,5%
Katwijk	627	7,3%	638	7,1%
Niet bereikt	226	2,6%	119	1,3%
Informatie & advies	200	2,3%	200	2,2%
Vervolghulp	155	1,8%	219	2,4%
Geen dienstverlening	46	0,5%	100	1,1%
Krimpenerwaard	476	5,5%	518	5,8%
Niet bereikt	190	2,2%	96	1,1%
Informatie & advies	153	1,8%	136	1,5%
Vervolghulp	105	1,2%	217	2,4%
Geen dienstverlening	28	0,3%	69	0,8%
Leiden	1.623	18,9%	1.596	17,8%
Niet bereikt	626	7,3%	279	3,1%
Informatie & advies	489	5,7%	446	5,0%
Vervolghulp	415	4,8%	542	6,1%
Geen dienstverlening	93	1,1%	329	3,7%
Leiderdorp	294	3,4%	286	3,2%
Niet bereikt	101	1,2%	54	0,6%
Informatie & advies	96	1,1%	79	0,9%
Vervolghulp	78	0,9%	102	1,1%
Geen dienstverlening	19	0,2%	51	0,6%
Lisse	208	2,4%	204	2,3%
Niet bereikt	74	0,9%	44	0,5%
Informatie & advies	67	0,8%	52	0,6%
Vervolghulp	56	0,7%	78	0,9%
Geen dienstverlening	11	0,1%	30	0,3%
Nieuwkoop	242	2,8%	242	2,7%
Niet bereikt	92	1,1%	48	0,5%
Informatie & advies	76	0,9%	67	0,7%
Vervolghulp	55	0,6%	93	1,0%
Geen dienstverlening	19	0,2%	34	0,4%

	Aantal in 2018	Percentage in 2018	Aantal in 2017	Percentage in 2017
Noordwijk	315	3,7%	325	3,6%
Niet bereikt	118	1,4%	61	0,7%
Informatie & advies	105	1,2%	101	1,1%
Vervolghulp	71	0,8%	105	1,2%
Geen dienstverlening	21	0,2%	58	0,6%
Noordwijkerhout	180	2,1%	158	1,8%
Niet bereikt	68	0,8%	30	0,3%
Informatie & advies	67	0,8%	46	0,5%
Vervolghulp	38	0,4%	42	0,5%
Geen dienstverlening	7	0,1%	40	0,4%
Oegstgeest	231	2,7%	230	2,6%
Niet bereikt	89	1,0%	39	0,4%
Informatie & advies	82	1,0%	80	0,9%
Vervolghulp	41	0,5%	83	0,9%
Geen dienstverlening	19	0,2%	28	0,3%
Teylingen	340	4,0%	403	4,5%
Niet bereikt	155	1,8%	56	0,6%
Informatie & advies	100	1,2%	133	1,5%
Vervolghulp	69	0,8%	122	1,4%
Geen dienstverlening	16	0,2%	92	1,0%
Voorschoten	256	3,0%	253	2,8%
Niet bereikt	108	1,3%	48	0,5%
Informatie & advies	83	1,0%	87	1,0%
Vervolghulp	42	0,5%	76	0,8%
Geen dienstverlening	23	0,3%	42	0,5%
Waddinxveen	282	3,3%	301	3,4%
Niet bereikt	110	1,3%	44	0,5%
Informatie & advies	83	1,0%	107	1,2%
Vervolghulp	71	0,8%	102	1,1%
Geen dienstverlening	18	0,2%	48	0,5%
Zoeterwoude	69	0,8%	101	1,1%
Niet bereikt	27	0,3%	18	0,2%
Informatie & advies	20	0,2%	31	0,3%
Vervolghulp	17	0,2%	32	0,4%
Geen dienstverlening	5	0,1%	20	0,2%
Zuidplas	422	4,9%	421	4,7%
Niet bereikt	159	1,9%	70	0,8%
Informatie & advies	135	1,6%	154	1,7%
Vervolghulp	99	1,2%	156	1,7%
Geen dienstverlening	29	0,3%	41	0,5%
Totaal	8.580	100,0%	8.946	100,0%

De categorieën in de tabel worden onderstaand kort toegelicht:

1. 'Niet bereikt': betreft de slachtoffers die niet hebben gereageerd op het schriftelijk hulpaanbod;
2. 'Bereikt-geen diensten': betreft de slachtoffers die in het telefonisch contact aan hebben gegeven geen verdere dienstverlening nodig te hebben;
3. 'Informatie en advies': het betreft de slachtoffers die alleen gebruik maken van informerende en adviserende diensten: binnen deze dienstverlening wordt informatie gegeven over de hulpverlening door Slachtofferhulp Nederland, de psychosociale ondersteuning, het proces van schadeverhalen en het strafproces. Tevens worden adviestools ingezet en zo nodig gepersonaliseerde stappenplannen gemaakt.
4. 'Vervolghulp' betreft slachtoffers die behoefte hadden aan vervolghulp. In tabel 3 wordt deze vervolghulp verder uitgesplitst.

3. Vervolghulp: de dienstverlening

In tabel 3 staan de soort en het aantal diensten vermeld waarmee wij slachtoffers in de veiligheidsregio hebben geholpen. Eén slachtoffer kan gebruik maken van meerdere diensten. Zo kan een slachtoffer bijvoorbeeld informatie of advies ontvangen, maar ook ondersteuning krijgen bij het verhalen van schade.

Tabel 3: Vervolghulp: de dienstverlening

	Aantal in 2018	Percentage in 2018	Aantal in 2017	Percentage in 2017
Alphen aan den Rijn	1.342	13,0%	975	13,2%
Cliënt bijstaan bij gesprekken derden	3	0,0%	-	-
Doorverwijzing (met opvolging)	2	0,0%	-	-
Doorverwijzing (zonder opvolging)	-	-	364	4,9%
Informatie over strafproces	-	-	92	1,2%
Informeren en adviseren	760	7,4%	-	-
Meegaan met cliënt naar zitting	8	0,1%	5	0,1%
Psychosociale ondersteuning	148	1,4%	255	3,4%
Schade verhalen via fondsen/verzekering	13	0,1%	30	0,4%
Schade verhalen via voegen	59	0,6%	58	0,8%
SSV/Sprekrecht	28	0,3%	24	0,3%
ZSM Schade Inventarisatie	93	0,9%	137	1,9%
Overig	228	2,2%	10	0,1%
Bodegraven-Reeuwijk	309	3,0%	268	3,6%
Cliënt bijstaan bij gesprekken derden	-	-	-	-
Doorverwijzing (met opvolging)	6	0,1%	-	-
Doorverwijzing (zonder opvolging)	-	-	92	1,2%
Informatie over strafproces	-	-	26	0,4%
Informeren en adviseren	159	1,5%	-	-
Meegaan met cliënt naar zitting	3	0,0%	5	0,1%
Psychosociale ondersteuning	48	0,5%	93	1,3%
Schade verhalen via fondsen/verzekering	3	0,0%	9	0,1%
Schade verhalen via voegen	17	0,2%	14	0,2%
SSV/Sprekrecht	7	0,1%	6	0,1%
ZSM Schade Inventarisatie	14	0,1%	21	0,3%
Overig	52	0,5%	2	0,0%
Gouda	1.241	12,0%	977	13,2%
Cliënt bijstaan bij gesprekken derden	-	-	-	-
Doorverwijzing (met opvolging)	13	0,1%	-	-
Doorverwijzing (zonder opvolging)	-	-	396	5,4%
Informatie over strafproces	-	-	55	0,7%
Informeren en adviseren	662	6,4%	-	-
Meegaan met cliënt naar zitting	6	0,1%	3	0,0%
Psychosociale ondersteuning	178	1,7%	290	3,9%
Schade verhalen via fondsen/verzekering	20	0,2%	38	0,5%
Schade verhalen via voegen	55	0,5%	56	0,8%
SSV/Sprekrecht	15	0,1%	19	0,3%
ZSM Schade Inventarisatie	71	0,7%	110	1,5%
Overig	221	2,1%	10	0,1%

	Aantal in 2018	Percentage in 2018	Aantal in 2017	Percentage in 2017
Hillegom	291	2,8%	214	2,9%
Cliënt bijstaan bij gesprekken derden	-	-	-	-
Doorverwijzing (met opvolging)	-	-	-	-
Doorverwijzing (zonder opvolging)	-	-	84	1,1%
Informatie over strafproces	-	-	23	0,3%
Informeren en adviseren	159	1,5%	-	-
Meegaan met cliënt naar zitting	1	0,0%	4	0,1%
Psychosociale ondersteuning	37	0,4%	55	0,7%
Schade verhalen via fondsen/verzekering	7	0,1%	5	0,1%
Schade verhalen via voegen	8	0,1%	14	0,2%
SSV/Sprekrecht	2	0,0%	4	0,1%
ZSM Schade Inventarisatie	19	0,2%	23	0,3%
Overig	58	0,6%	2	0,0%
Kaag en Braassem	257	2,5%	158	2,1%
Cliënt bijstaan bij gesprekken derden	2	0,0%	-	-
Doorverwijzing (met opvolging)	-	-	-	-
Doorverwijzing (zonder opvolging)	-	-	56	0,8%
Informatie over strafproces	-	-	13	0,2%
Informeren en adviseren	145	1,4%	-	-
Meegaan met cliënt naar zitting	2	0,0%	5	0,1%
Psychosociale ondersteuning	21	0,2%	44	0,6%
Schade verhalen via fondsen/verzekering	2	0,0%	6	0,1%
Schade verhalen via voegen	12	0,1%	12	0,2%
SSV/Sprekrecht	3	0,0%	2	0,0%
ZSM Schade Inventarisatie	12	0,1%	20	0,3%
Overig	58	0,6%	-	-
Katwijk	766	7,4%	535	7,2%
Cliënt bijstaan bij gesprekken derden	2	0,0%	-	-
Doorverwijzing (met opvolging)	1	0,0%	-	-
Doorverwijzing (zonder opvolging)	-	-	199	2,7%
Informatie over strafproces	-	-	45	0,6%
Informeren en adviseren	424	4,1%	-	-
Meegaan met cliënt naar zitting	7	0,1%	5	0,1%
Psychosociale ondersteuning	125	1,2%	162	2,2%
Schade verhalen via fondsen/verzekering	21	0,2%	10	0,1%
Schade verhalen via voegen	46	0,4%	32	0,4%
SSV/Sprekrecht	13	0,1%	12	0,2%
ZSM Schade Inventarisatie	37	0,4%	65	0,9%
Overig	90	0,9%	5	0,1%
Krimpenerwaard	631	6,1%	481	6,5%
Cliënt bijstaan bij gesprekken derden	3	0,0%	-	-
Doorverwijzing (met opvolging)	11	0,1%	-	-
Doorverwijzing (zonder opvolging)	-	-	138	1,9%
Informatie over strafproces	-	-	43	0,6%
Informeren en adviseren	341	3,3%	-	-
Meegaan met cliënt naar zitting	7	0,1%	5	0,1%
Psychosociale ondersteuning	96	0,9%	155	2,1%
Schade verhalen via fondsen/verzekering	13	0,1%	15	0,2%
Schade verhalen via voegen	23	0,2%	33	0,4%
SSV/Sprekrecht	13	0,1%	20	0,3%
ZSM Schade Inventarisatie	35	0,3%	63	0,9%
Overig	89	0,9%	9	0,1%

	Aantal in 2018	Percentage in 2018	Aantal in 2017	Percentage in 2017
Leiden	2.090	20,3%	1.345	18,2%
Cliënt bijstaan bij gesprekken derden	10	0,1%	-	-
Doorverwijzing (met opvolging)	5	0,0%	-	-
Doorverwijzing (zonder opvolging)	-	-	550	7,4%
Informatie over strafproces	-	-	117	1,6%
Informeren en adviseren	1.082	10,5%	-	-
Meegaan met cliënt naar zitting	18	0,2%	8	0,1%
Psychosociale ondersteuning	248	2,4%	317	4,3%
Schade verhalen via fondsen/verzekering	29	0,3%	47	0,6%
Schade verhalen via voegen	86	0,8%	82	1,1%
SSV/Sprekrecht	29	0,3%	31	0,4%
ZSM Schade Inventarisatie	178	1,7%	176	2,4%
Overig	405	3,9%	17	0,2%
Leiderdorp	357	3,5%	271	3,7%
Cliënt bijstaan bij gesprekken derden	-	-	-	-
Doorverwijzing (met opvolging)	-	-	-	-
Doorverwijzing (zonder opvolging)	-	-	114	1,5%
Informatie over strafproces	-	-	20	0,3%
Informeren en adviseren	194	1,9%	-	-
Meegaan met cliënt naar zitting	2	0,0%	2	0,0%
Psychosociale ondersteuning	55	0,5%	70	0,9%
Schade verhalen via fondsen/verzekering	6	0,1%	11	0,1%
Schade verhalen via voegen	12	0,1%	13	0,2%
SSV/Sprekrecht	4	0,0%	6	0,1%
ZSM Schade Inventarisatie	29	0,3%	33	0,4%
Overig	55	0,5%	2	0,0%
Lisse	259	2,5%	214	2,9%
Cliënt bijstaan bij gesprekken derden	-	-	-	-
Doorverwijzing (met opvolging)	2	0,0%	-	-
Doorverwijzing (zonder opvolging)	-	-	86	1,2%
Informatie over strafproces	-	-	24	0,3%
Informeren en adviseren	134	1,3%	-	-
Meegaan met cliënt naar zitting	3	0,0%	3	0,0%
Psychosociale ondersteuning	25	0,2%	51	0,7%
Schade verhalen via fondsen/verzekering	4	0,0%	4	0,1%
Schade verhalen via voegen	13	0,1%	17	0,2%
SSV/Sprekrecht	3	0,0%	7	0,1%
ZSM Schade Inventarisatie	24	0,2%	21	0,3%
Overig	51	0,5%	1	0,0%
Nieuwkoop	301	2,9%	201	2,7%
Cliënt bijstaan bij gesprekken derden	-	-	-	-
Doorverwijzing (met opvolging)	-	-	-	-
Doorverwijzing (zonder opvolging)	-	-	60	0,8%
Informatie over strafproces	-	-	19	0,3%
Informeren en adviseren	166	1,6%	-	-
Meegaan met cliënt naar zitting	2	0,0%	1	0,0%
Psychosociale ondersteuning	35	0,3%	55	0,7%
Schade verhalen via fondsen/verzekering	1	0,0%	12	0,2%
Schade verhalen via voegen	17	0,2%	19	0,3%
SSV/Sprekrecht	4	0,0%	5	0,1%
ZSM Schade Inventarisatie	21	0,2%	29	0,4%
Overig	55	0,5%	1	0,0%

	Aantal in 2018	Percentage in 2018	Aantal in 2017	Percentage in 2017
Noordwijk	363	3,5%	266	3,6%
Cliënt bijstaan bij gesprekken derden	1	0,0%	-	-
Doorverwijzing (met opvolging)	3	0,0%	-	-
Doorverwijzing (zonder opvolging)	-	-	126	1,7%
Informatie over strafproces	-	-	16	0,2%
Informeren en adviseren	203	2,0%	-	-
Meegaan met cliënt naar zitting	3	0,0%	3	0,0%
Psychosociale ondersteuning	36	0,3%	61	0,8%
Schade verhalen via fondsen/verzekering	2	0,0%	7	0,1%
Schade verhalen via voegen	20	0,2%	15	0,2%
SSV/Spreekrecht	3	0,0%	6	0,1%
ZSM Schade Inventarisatie	27	0,3%	30	0,4%
Overig	65	0,6%	2	0,0%
Noordwijkerhout	215	2,1%	98	1,3%
Cliënt bijstaan bij gesprekken derden	-	-	-	-
Doorverwijzing (met opvolging)	-	-	-	-
Doorverwijzing (zonder opvolging)	-	-	26	0,4%
Informatie over strafproces	-	-	8	0,1%
Informeren en adviseren	120	1,2%	-	-
Meegaan met cliënt naar zitting	2	0,0%	2	0,0%
Psychosociale ondersteuning	18	0,2%	37	0,5%
Schade verhalen via fondsen/verzekering	9	0,1%	2	0,0%
Schade verhalen via voegen	10	0,1%	10	0,1%
SSV/Spreekrecht	-	-	1	0,0%
ZSM Schade Inventarisatie	21	0,2%	10	0,1%
Overig	35	0,3%	2	0,0%
Oegstgeest	249	2,4%	202	2,7%
Cliënt bijstaan bij gesprekken derden	1	0,0%	-	-
Doorverwijzing (met opvolging)	1	0,0%	-	-
Doorverwijzing (zonder opvolging)	-	-	82	1,1%
Informatie over strafproces	-	-	15	0,2%
Informeren en adviseren	134	1,3%	-	-
Meegaan met cliënt naar zitting	3	0,0%	3	0,0%
Psychosociale ondersteuning	30	0,3%	56	0,8%
Schade verhalen via fondsen/verzekering	2	0,0%	6	0,1%
Schade verhalen via voegen	11	0,1%	10	0,1%
SSV/Spreekrecht	5	0,0%	5	0,1%
ZSM Schade Inventarisatie	15	0,1%	23	0,3%
Overig	47	0,5%	2	0,0%
Teylingen	381	3,7%	299	4,0%
Cliënt bijstaan bij gesprekken derden	-	-	-	-
Doorverwijzing (met opvolging)	-	-	-	-
Doorverwijzing (zonder opvolging)	-	-	110	1,5%
Informatie over strafproces	-	-	24	0,3%
Informeren en adviseren	209	2,0%	-	-
Meegaan met cliënt naar zitting	4	0,0%	4	0,1%
Psychosociale ondersteuning	45	0,4%	84	1,1%
Schade verhalen via fondsen/verzekering	2	0,0%	8	0,1%
Schade verhalen via voegen	16	0,2%	21	0,3%
SSV/Spreekrecht	5	0,0%	5	0,1%
ZSM Schade Inventarisatie	29	0,3%	41	0,6%
Overig	71	0,7%	2	0,0%

	Aantal in 2018	Percentage in 2018	Aantal in 2017	Percentage in 2017
Voorschoten	264	2,6%	203	2,7%
Cliënt bijstaan bij gesprekken derden	2	0,0%	-	-
Doorverwijzing (met opvolging)	3	0,0%	-	-
Doorverwijzing (zonder opvolging)	-	-	93	1,3%
Informatie over strafproces	-	-	14	0,2%
Informeren en adviseren	152	1,5%	-	-
Meegaan met cliënt naar zitting	1	0,0%	-	-
Psychosociale ondersteuning	32	0,3%	59	0,8%
Schade verhalen via fondsen/verzekering	3	0,0%	2	0,0%
Schade verhalen via voegen	7	0,1%	11	0,1%
SSV/Sprekrecht	-	-	-	-
ZSM Schade Inventarisatie	16	0,2%	20	0,3%
Overig	48	0,5%	4	0,1%
Waddinxveen	373	3,6%	274	3,7%
Cliënt bijstaan bij gesprekken derden	3	0,0%	-	-
Doorverwijzing (met opvolging)	6	0,1%	-	-
Doorverwijzing (zonder opvolging)	-	-	110	1,5%
Informatie over strafproces	-	-	21	0,3%
Informeren en adviseren	199	1,9%	-	-
Meegaan met cliënt naar zitting	10	0,1%	3	0,0%
Psychosociale ondersteuning	61	0,6%	74	1,0%
Schade verhalen via fondsen/verzekering	7	0,1%	17	0,2%
Schade verhalen via voegen	15	0,1%	13	0,2%
SSV/Sprekrecht	5	0,0%	6	0,1%
ZSM Schade Inventarisatie	16	0,2%	26	0,4%
Overig	51	0,5%	4	0,1%
Zoeterwoude	88	0,9%	73	1,0%
Cliënt bijstaan bij gesprekken derden	-	-	-	-
Doorverwijzing (met opvolging)	-	-	-	-
Doorverwijzing (zonder opvolging)	-	-	34	0,5%
Informatie over strafproces	-	-	4	0,1%
Informeren en adviseren	45	0,4%	-	-
Meegaan met cliënt naar zitting	3	0,0%	-	-
Psychosociale ondersteuning	7	0,1%	16	0,2%
Schade verhalen via fondsen/verzekering	-	-	4	0,1%
Schade verhalen via voegen	2	0,0%	4	0,1%
SSV/Sprekrecht	-	-	-	-
ZSM Schade Inventarisatie	8	0,1%	11	0,1%
Overig	23	0,2%	-	-
Zuidplas	528	5,1%	345	4,7%
Cliënt bijstaan bij gesprekken derden	-	-	-	-
Doorverwijzing (met opvolging)	2	0,0%	-	-
Doorverwijzing (zonder opvolging)	-	-	116	1,6%
Informatie over strafproces	-	-	22	0,3%
Informeren en adviseren	287	2,8%	-	-
Meegaan met cliënt naar zitting	7	0,1%	5	0,1%
Psychosociale ondersteuning	74	0,7%	110	1,5%
Schade verhalen via fondsen/verzekering	6	0,1%	13	0,2%
Schade verhalen via voegen	23	0,2%	22	0,3%
SSV/Sprekrecht	5	0,0%	10	0,1%
ZSM Schade Inventarisatie	37	0,4%	45	0,6%
Overig	87	0,8%	2	0,0%
Totaal	10.305	100,0%	7.399	100,0%

Vanwege een verandering in het dienstenkader van Slachtofferhulp Nederland per 1 januari 2018 wijkt de presentatie van de resultaten af van voorgaande jaren. Het dienstenkader betreft de gedetailleerde omschrijving van de diensten die geleverd kunnen worden. In het vernieuwde dienstenkader is op een meer gedetailleerde wijze vastgelegd welke diensten er aan slachtoffers worden geleverd. In bijlage 2 vindt u een nadere toelichting op de dienstenbeschrijving. In tabel 3 zijn de vergelijkende gegevens over 2017 omgewerkt naar de nieuwe indeling.